

ДАНА БАЛА

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ
ҒЫЛЫМИ-АҚПАРАТТЫҚ
ӘДІСТЕМЕЛІК ЖУРНАЛЫНА
ҚОСЫМША

№ 1 (29), 2022

ЗАМАНАУИ МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ТӘРБИЕ МЕН ОҚЫТУ:
ҮРДІСТЕР, МӘСЕЛелЕРІ, КЕЛЕШЕГІ

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту жүйесі
педагогтерінің съезі

СОВРЕМЕННОЕ ДОШКОЛЬНОЕ ВОСПИТАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ:
ТЕНДЕНЦИИ, ПРОБЛЕМЫ, ПЕРСПЕКТИВЫ

www.irrd.kz

Меншік иесі: Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрлігі
«Балаларды ерте дамыту
институты» РММ

Республикалық ғылыми-
ақпараттық
әдістемелік журнал

Бас редактор: *Манара Елекенқызы
Адамова*
ҚР Білім және ғылым
министрлігі «Балаларды ерте
дамыту институты»
РММ директоры

Редакция алқасы: *Абылгазина А.Е.
Сарсембина Б.К.
Хаменова М.О.*
«Балаларды ерте дамыту
институты» РММ
Мектепке дейінгі тәрбие мен
оқыту мазмұны бөлімі

**Техникалық
редактор:** *Тюлебаева Г.К.
Рысбаева Н.Р.*
«Балаларды ерте дамыту
институты» РММ
Ақпараттық талдау бөлімі

ДАНА БАЛА

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ
ҒЫЛЫМИ-АҚПАРАТТЫҚ
ӘДІСТЕМЕЛІК ЖУРНАЛ

Қазақстан Республикасы
Инвестициялар және даму министрлігі
Байланыс ақпараттандыру және ақпарат
комитетінің мерзімді баспасөз
Басылымын және ақпараттық агенттікті
есепке қою туралы №14553-Ж
куәлігімен есепке қойылды (15.09.2014ж)

Құрметті әріптестер!

Мектепке дейінгі білім беру жүйесін әрі қарай жетілдіру жолындағы қадам 2021 жылы ел Үкіметінің қаулысымен бекітілген даму моделінің қабылдануынан бастау алады. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытуды дамыту моделі мектепке дейінгі білім беру жүйесін одан әрі трансформациялау бағыттарын айқындайтын тұжырымдамалық негіз болып табылады.

Біз үшін балаларды тәрбиелеуде жанымызға жақын, әрі тұрақтылыққа ие дәстүрлерімізді құрметтеу - бізге тән қасиет. Бұл қасиет ұрпақтан-ұрпаққа берілетін және адамның моральдық және дүниетанымдық қалыптасуына әсер ететін құндылық өлшемдерінің болуымен қамтамасыз етіледі. Бұл бағытта Модель ұлттық мәдениет пен дәстүр арқылы рухани-адамгершілік құндылықтар негізінде баланың жеке қасиеттерін қалыптастыруды, отбасымен ынтымақтастық нысанын кеңейтуді көздейді.

Осы орайда, 25 ақпанда Көкшетау қаласында өткен «Заманауи мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту: үрдістері, мәселелері, келешегі» атты мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту жүйесі педагогтарының съезі модельді іске асыру шеңберінде тәрбие мен оқытудың қолжетімділігі мен сапасын қамтамасыз етуге бағытталған мәселелерді талқылаудағы үлкен диалог алаңына айналды.

Съезді Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрі Асхат Аймағамбетов өзінің құттықтау сөзімен ашты және мектепке дейінгі білім беруді жаңғырту бағытындағы түбегейлі шаралар Қазақстанның білім беру жүйесін дамыту Тұжырымдамасында белгіленгенін, оның негізінде мектепке дейінгі тәрбие мен оқытуды дамыту моделінің негізгі міндеттері іске асырылатынын атап өтті.

Пленарлық отырыста және «Мектепке дейінгі ұйымдарда педагогикалық процесті ұйымдастырудың заманауи тәсілдері және оның мазмұны», «Сапа өлшемшарттары және менеджмент», «Ойын - баланың негізгі әрекеті және дамытудың негізгі құралы», «Мектепке дейінгі білім беру педагогтерінің кәсіби және тұлғалық өсуі» тақырыптары көтерілген секция жұмыстарының барысында мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың өзекті мәселелері талқыланды.

Құрметті әріптестер! Съезд резолюциясы мектепке дейінгі және бастауыш білім беру бағдарламаларының қайта қаралуы мен сабақтастығын қамтамасыз етуді, Үлгілік оқу жоспары мен үлгілік оқу бағдарламасын, педагог кадрларды даярлау және қайта даярлау, біліктілікті арттыру бағдарламаларын қайта қарау және басқа да маңызды ұсыныстарды қамтиды.

Қазіргі жағдайда мектепке дейінгі білім беру сапасын бағалаудың бірыңғай критерийлерін әзірлеу қажет, себебі ол баланың жеке тұлғасын дамытудың негізін қалайды және баланың мектепке сапалы дайындығының кепілі болмақ.

Сіздерге зор денсаулық, үлкен шығармашылық табыс, бірлескен педагогикалық қызметімізде биік жетістіктер тілейміз.

Құрметпен,
ҚР БҒМ «Балаларды ерте дамыту институты»

Уважаемые коллеги!

Первым шагом на пути к совершенствованию системы дошкольного образования было принятие в 2021 году Модели развития, утвержденного постановлением Правительства страны. Модель развития является концептуальной основой, определяющее направления дальнейшей трансформации системы дошкольного образования.

Для нас свойственно в воспитании детей большое почитание традиций, близкое нашему менталитету, обладающее устойчивостью. Такое свойство обеспечивается наличием ценностных критериев, передающихся из поколения в поколение и влияющих на формирование нравов и мировоззрение человека. В этом направлении Модель предусматривает формирование личностных качеств ребёнка на основе духовно-нравственных ценностей через национальную культуру и традиции, расширение формы сотрудничества с семьей.

Съезд педагогов системы дошкольного воспитания и обучения «Современное дошкольное воспитание и обучение: тенденции, проблемы, перспективы», прошедший 25 февраля в г. Кокшетау, был диалоговой площадкой для обсуждения вопросов дошкольного образования, направленных на обеспечение доступности и качества дошкольного воспитания и обучения в рамках реализации Модели.

Приветственным словом съезд открыл Министр образования и науки РК Асхат Аймағамбетов, подчекнув, что кардинальные меры по модернизации дошкольного образования обозначены в Концепции развития системы образования Казахстана, на основе которой будут реализованы основные задачи Модели развития дошкольного воспитания и обучения.

Актуальные проблемы дошкольного воспитания и обучения были рассмотрены на Пленарном заседании и работе секционных площадок: «Современные подходы к организации педагогического процесса в дошкольных организациях и его содержание», «Критерии качества и менеджмент», «Игра- ведущая деятельность и основное средство развития детей», «Профессиональный и личностный рост педагогов дошкольного образования».

Уважаемые коллеги! Резолюция Съезда включает преемственность и пересмотр образовательной программы дошкольного и начального образования, пересмотр типовых учебных планов и типовой учебной программы, программ подготовки и переподготовки педагогов, программ повышения квалификации педагогов дошкольного образования и другие важные рекомендации.

В нынешних условиях необходима разработка единых критериев оценки качества дошкольного образования, ведь оно призвано обеспечить создание основного базисного фундамента развития личности ребенка и доступа к качественному школьному образованию.

Желаем Вам крепкого здоровья, больших творческих успехов, высоких достижений в нашей совместной педагогической деятельности.

С уважением,
«Институт раннего развития детей» МОН РК

МАЗМҰНЫ

Содержание

ЗАМАНАУИ МЕКТЕПKE ДЕЙІНГІ ТӘРБИЕ МЕН ОҚЫТУ: ҮРДІСТЕР, МӘСЕЛЕЛЕРІ, КЕЛЕШЕГІ

СОВРЕМЕННОЕ ДОШКОЛЬНОЕ ВОСПИТАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ: ТЕНДЕНЦИИ, ПРОБЛЕМЫ, ПЕРСПЕКТИВЫ

<i>Құрметті съезд қатысушылары!</i>	6
<i>Уважаемые участники съезда!</i>	9
<i>Мектепке дейінгі тәрбиенің көкейкесті мәселелері</i>	12
<i>Білім беру ұйымдарының мемлекеттік аттестаттауы</i>	14
<i>Мектепке дейінгі білім беру мен бастауыш білім беру арасындағы сабақтастықтың әдістемелік негіздері</i>	19
<i>Раннее вмешательство в системе инклюзивного образования</i>	23
<i>Повышение качества дошкольных организаций через планирование и мониторинг</i>	29
<i>Частные дошкольные организации: основные проблемы, и перспективы совершенствования</i>	32
<i>Современный воспитатель – влияние общества на его роль</i>	34
<i>Болашақ ұрпаққа арналған жаңа технологиялар: мектепке дейінгі ұйымдардың сандық білім беру ортасы</i>	36
<i>Мектепке дейінгі тәрбие және оқыту мамандығындағы ғылыми негізделген сүйемелдеу</i>	38
<i>Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту үрдісіндегі педагог пен баланың рөлі</i>	41
<i>Мектепке дейінгі оқыту мен тәрбиедегі инновация</i>	43
<i>Педагогическое сообщество - фактор повышения качества дошкольного воспитания и обучения</i>	45
<i>Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытуды ғылыми негіздеу және қолдау</i>	48
<i>Рухани жаңғыру идеясын кешенді іске асырудың жаңаша бағыт-бағдарлары</i>	51
<i>Мектепке дейінгі мамандарды даярлауда педагогикалық практиканың маңыздылығы</i>	53

Ұлттық тәрбиемен халықтық педагогикасын қолдану барысындағы тиімді менеджмент	55
Менеджмент качества, как важное условие трансформации системы воспитания и обучения	58
Мектепке дейінгі ұйымдарда тәрбиемен оқытудың сапасын көтеру аясындағы менеджмент	61
Реализация профессионального потенциала педагогического коллектива как фактора повышения качества образования	64
Балабақша меңгерушілерінің кәсіби құзыреттілігін жетілдіруде «табысты басшы» жобасының рөлі	66
Синтелектуалдық ойын көрінісі – робототехниканың мүмкіндігін қолдану	68
Роль игры в обучении детей дошкольного возраста	72
Инклюзивті білім беруде ойын әрекетінің маңызы	74
Использование камешков марблс как один из нетрадиционных игровых приемов обучения детей с нарушениями речи	75
Мектеп жасына дейінгі балаларға арналған ұлттық бағыттағы үстел үсті ойындары	79
Игра-ведущая деятельность и основное средство развития детей	85
Геймификация в образовании: игровой подход в обучении	87
Повышение читательской компетентности детей, родителей и педагогов через реализацию социально-педагогического проекта «жас оқырман»	89
Модель непрерывного профессионального развития педагогов дошкольного образования	92
Болашақ мамандардың кәсіби дамуының басым бағыттары	95
Мектепке дейінгі ұйымдар педагогтерінің кәсіби өсуі – білім беру сапасын арттыру факторы	97
Мектепке дейінгі білім беру педагогтерінің кәсіби және тұлғалық өсуі	100
Об особенностях разработки образовательной программы «дошкольное обучение и воспитание»	105
Мектепке дейінгі тәрбиешілердің кәсіби құзыреттілігін дамыту	109

ДАНА БАЛА

Негізгі тақырыптық бағыты

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту саласы бойынша озық идеялар мен тәжірибелерді тарату, педагогтар мен ата-ана қауымына ақпарат түрінде әдістемелік көмек көрсету

Основная тематическая направленность

Распространение передовых идей и опыта в области дошкольного воспитания и обучения, оказание методической помощи педагогической и родительской обществу в виде информационного материала

Құрметті съезд қатысушылары!

Бүгінгі күн тәртібінде мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың қолжетімділігі мен сапасын қамтамасыз етуге бағытталған, мектепке дейінгі білім берудің мәселелерін талқылайтын боламыз.

Балаларды мектепке дейінгі тәрбиелеумен және оқытумен қамту мәселелері көбіне соңғы 10 жылда шешілді. Қазіргі кезеңде мектепке дейінгі білім беруді дамытудың басым бағыттары модельді іске асыруда көзделген сапалық көрсеткіштерді арттыруға бағытталған.

Қолжетімді және сапалы мектепке дейінгі білім беру 2030 жылға дейін тұрақты даму мақсаттарының тізбесіне енген.

Мектепке дейінгі ұйымдарды ашу үшін жеке бизнесті тарту және мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқытуға мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастыру есебінен мектепке дейінгі жекеменшік ұйымдар желісі 13 есе – 2010 жылы 347 бірліктен 2020 жылы 4556 бірлікке дейін ұлғайды.

2021 жылғы әкімшілік деректер бойынша мектепке дейінгі ұйымдар желісі 922 400 бала контингентімен 10871 бірлікті құрайды.

Еліміздегі халық санының 2025 жылға дейінгі өсу серпіні болжамы бойынша 2-6 жастағы балалар контингентін 132 572 балаға және 3-6 жастағы балалар контингентін 97 114 балаға ұлғаяды деп жобалануда. Бұл фактілер мектепке дейінгі ұйымдардағы орындарға 50% - ға қосымша қажеттілікті көрсетеді.

ЭЫДҰ деректеріне сәйкес балалардың ерте дамуына инвестициялардың қайтарымы кейіннен түзетуші білім беруге, еңбек өнімділігін арттыруға, салық төлемдерінің өсуіне және қылмыстың төмендеуіне қаражатты үнемдеу есебінен жыл сайын 7-10% - ды құрайды. Сонымен қатар, 2018 жылы Қазақстанда жүргізілген PISA халықаралық зерттеуінің нәтижелері мектепке дейінгі білім алу балалардың одан арғы табыстарына оң әсер ететінін растайды. Бұл үрдіс TIMSS және PIRLS сияқты басқа да халықаралық зерттеулермен дәлелденген.

2021 жылы «Мектепке дейінгі балалық шақ» республикалық орталығының базасында Балаларды ерте дамыту институты құрылды және еліміздің аумағында мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту сапасын бағалауды ауқымды зерттеу басталды. Зерттеудің аралық талдауы, сонымен бірге мектепке дейінгі ұйымдарды аттестаттау қорытындылары қоршаған орта қауіпсіздігінің, дамытушы кеңістікті ұйымдастырудың, педагогтің балалармен сапалы өзара іс-әрекеті индикаторлары бойынша төмен нәтижелерді көрсетті.

Сондықтан мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту жүйесін одан әрі жаңғырту қажет:

Бірінші. Мектепке дейінгі білім беру жүйесін трансформациялау жолындағы алғашқы қадам 2021 жылы ел Үкіметінің қаулысымен бекітілген даму Моделін қабылдау болды. Даму моделі мектепке дейінгі білім беру жүйесін одан әрі трансформациялау бағыттарын айқындайтын тұжырымдамалық негіз болып табылады.

Модельді іске асыру:

- «Ойын арқылы оқыту» қағидасы бойынша тәрбиелеу мен оқытуға жаңа тәсілдер
- Мемлекеттік стандартты, Үлгілік оқу бағдарламасын өзгерту және балама білім беру бағдарламалын енгізу

- Баланы тәрбиелеу процесіне отбасын тарту үшін «Балабақша–бала–отбасы» тәсілін іске асыру
- Тәрбиешілердің біліктілігін арттыру, даярлаудың жаңа бағдарламаларын енгізу
- Балабақша сапасын бағалауды енгізу.

Екінші. Сапаға қол жеткізуге бағытталған жұмыс нормативтік құжаттарды жетілдіру, педагогтерді даярлау сапасын арттыру, педагогтердің біліктілігін арттыру, қолжетімді кеңістік-білім беру ортасын құру үшін балабақшалардың материалдық жағдайын жақсарту жолымен қолжетімділікті қамтамасыз ету арқылы кезең-кезеңімен жүзеге асырылатын болады. 2022 жылы мектепке дейінгі саланың 15 095 (15 мың) педагогы біліктілікті арттыру курстарынан өтеді.

«Педагог мәртебесі туралы» Заңға сәйкес жоғары оқу орындарына тиісті бейіні бойынша емес педагогикалық білімі бар адамдар үшін педагогикалық қайта даярлаудың білім беру бағдарламаларын әзірлеу ұсынылды.

Үшінші. Зерттеу жүргізумен бірге, Сапаны бағалаудың ұлттық жүйесінің негізіне салынатын мектепке дейінгі оқыту мен тәрбиелеу сапасын бағалау өлшемшарттары әзірленуде. Осындай жүйені қалыптастыру ең үздік әлемдік ғылыми практикалар мен тәсілдерді пайдалана отырып, іргелі ғылыми-негізделген тәсілді талап етеді.

Біздің міндетіміз – білім беру қызметтерінің сапасын қамтамасыз ету және ата-аналардың қажеттіліктерін қанағаттандыру үшін мектепке дейінгі ұйымдар сақтауы қажет ең төменгі стандарттарды анықтау. Мектепке дейінгіден жоғары оқу орнынан кейінгі білімге дейінгі білім беру бағдарламаларын сапалы трансформациялау және сабақтастығын қамтамасыз ету бойынша жұмыс жүргізілуде. Тәрбиелеу мен оқыту баланың бастауыш мектепте оқуы және қоғамда әлеуметтенуі үшін қажетті базалық өмірлік дағдыларын дамытуға бағытталатын болады.

Сонымен бірге, біз балаларды тәрбиелеуде тұрақтылыққа ие, біздің менталитетімізге жақын дәстүрлерді құрметтейміз.

Бұл қасиет ұрпақтан-ұрпаққа берілетін және адамның моральдық, дүниетанымдық қалыптасуына әсер ететін құндылық өлшемдерінің болуымен қамтамасыз етіледі. Бұл бағытта Модель ұлттық мәдениет пен дәстүр арқылы рухани-адамгершілік құндылықтар негізінде баланың тұлғалық қасиеттерін қалыптастыруды, отбасымен ынтымақтастық нысанын кеңейтуді қарастырады.

Сонымен қатар, отбасы институтын қалпына келтіру және жас ата-аналарды, болашақ ата-аналарды ағартуды күшейту қажет. Себебі, қазақ қоғамында бала тәрбиесімен отбасының тұтас қоғамдық институты айналысқан кезде, бүгінгі күні мектепке дейінгі ұйымдарда балаларды толыққанды тәрбиелеудің жүгі бір ғана тәрбиешінің иығына түседі.

Қазақстанның білім беру жүйесін дамыту Тұжырымдамасында белгіленген мектепке дейінгі білім беруді жаңғырту бойынша түбегейлі шаралар, оның негізінде «Білімді Ұлт» Ұлттық жобасының негізгі міндеттері мен Мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқытуды дамыту моделі іске асырылатын болады.

Ең алдымен, бұл МЖӘ және бизнесті тарту негізінде балабақшалар салу. Жан басына шаққандағы қаржыландыру қағидасын дербестендіру және қаражатты ата-анаға бекіту жағына (ваучер) өзгерту жоспарлануда. 2021 жылы Нұр-Сұлтан қаласында «қаражат балаға» қағидаты бойынша ваучерлік қаржыландыруды пилоттау

басталды және ол пысықталғаннан кейін мектепке дейінгі білім берудің бүкіл жүйесіне таратылатын болады.

Мемлекеттік тапсырысты орналастыру жүйесі халықтың мектепке дейінгі тәрбие мен оқытуға қажеттілігін есепке алудың өзгеруіне және ата-аналар үшін ваучерлердің енгізілуіне байланысты қайта қаралатын болады. Өңірлік көші-қон ағындары мен бала туу болжамы мектепке дейінгі ұйымдарда мемлекеттік тапсырысты орналастыруды жоспарлаудың міндетті шарты болады.

Ел бойынша кезектіліктің бірыңғай базасын құру үшін әртүрлі ақпараттық жүйелер арасындағы интеграция мәселесі пысықталуда.

Кезекке қоюдың өңірлік ақпараттық жүйелеріне қойылатын талаптар заңнамалық негізде, оның ішінде ҰБДҚ-мен интеграция, міндетті аудит, LMS, блокчейн, бірінші жыл ішінде АЖ-ні өнеркәсіптік пайдалануға енгізу жөніндегі провайдердің міндетін енгізу және аттестаттаудан өту арқылы сәйкестендендірілетін және күшейтілетін болады.

Балалар мектепке дейінгі ұйымдарда болғанда олардың қауіпсіздігіне қойылатын талаптар, балаларға инклюзивті білім беру үшін жағдайлар жасау артатын болады.

Мектепке дейінгі ұйымды басқару жүйесін жаңғыртуда басты мақсатқа қол жеткізу – баланың тұлғасын дамытуға бағытталатын болады. Бұл бағытта баланың жасына және деңгейіне сәйкес ресурстарды таңдау мүмкіндігі жоғары, сапалы дамытушы білім беру кеңістігін құру қажет.

Бала скринингінің, оның психологиялық-медициналық-педагогикалық диагностикасының және медициналық және мектепке дейінгі ұйымдардың мамандарының бақылауының мәліметтеріне негізінде ерекше білім беру қажеттіліктерін ерте анықтау және түзету жүйесін құру мақсатында білім беру, денсаулық сақтау және әлеуметтік қорғау салаларының ақпараттық жүйелерін интеграциялау және оларға бірлесіп қол жеткізу тетіктері пысықталатын болады.

Мектепке дейінгі ұйымдар педагогтерінің мәртебесін арттыру шеңберінде олардың жалақысы төрт жылда 100% - ға ұлғайтылатын болады.

Колледждер мен жоғары оқу орындарының білім беру бағдарламалары ерте балалық психология мен педагогиканың қазіргі заманғы жетістіктерін ескеріп, өзектендірілетін болады.

Модельді іске асыру шеңберінде жүргізілген сапаны зерттеу қорытындылары бойынша жыл соңына дейін ел бойынша үздік тәжірибені тарату үшін 34 «өсу нүктелері» Құзіреттер орталығы айқындалатын болады.

Құрметті әріптестер!

«Нағыз тәрбиеші ұстаз - бойында он екі тума табиғи қасиеті бар және алты жүре дарыған қасиетті меңгерген, дана адам болуы керек» деген екен ұлы ұстаз Әль-Фараби.

Тәрбие мен білім - бір-бірінен бөлек қарастырылмайтын күрделі процесс.

Олай болса, жауапкершілікті сезіну және сапаға қол жеткізу - біздің ұрпақ алдындағы борышымыз!

ҚР Білім және ғылым министрі А.Қ.Аймағамбетов

Уважаемые участники съезда!

Сегодня на повестке дня мы обсудим вопросы дошкольного образования, направленные на обеспечение доступности и качества дошкольного воспитания и обучения.

В сфере дошкольного образования за последние 10 лет, в большей степени, решены вопросы охвата детей дошкольным воспитанием и обучением. На данном этапе приоритеты развития дошкольного образования направлены на повышение качественных показателей, которые предусмотрены в реализации модели развития дошкольного воспитания и обучения. Доступное и качественное дошкольное образование входит в перечень целей в области устойчивого развития до 2030 года.

За счет привлечения частного бизнеса для открытия дошкольных организаций и размещения государственного образовательного заказа на дошкольное воспитание и обучение сеть частных дошкольных организаций увеличилась более чем в 13 раз – с 347 единиц в 2010 году до 4556 единиц в 2020 году. По административным данным за 2021 год сеть дошкольных организаций составляет 10871 ед. с контингентом 922 400 детей.

Прогноз динамики роста населения страны до 2025 года предполагает увеличение контингента детей 2-6 лет на 132 572 детей и 3-6 лет на 97 114 детей. Данные факты указывают на дополнительную потребность мест в дошкольных организациях еще на 50%.

Согласно данным ОЭСР, возврат инвестиций в раннее развитие детей составляет 7-10% ежегодно, за счет экономии средств на последующее корректирующее образование, повышение производительности труда, рост налоговых платежей и снижение преступности. Более того, результаты международного исследования PISA, проведенного в Казахстане в 2018 году, подтверждают, что получение дошкольного образования положительно влияет на дальнейшие успехи детей. Этот тренд также подтверждается другими международными исследованиями как TIMSS и PIRLS.

В 2021 году создан Институт раннего развития детей на базе Республиканского центра «Дошкольное детство» и начато масштабное исследование оценки качества дошкольного воспитания и обучения на территории страны. Промежуточный анализ исследования, а также итоги аттестации дошкольных организации показывают низкие результаты по индикаторам безопасности среды, организации развивающего пространства, качественного взаимодействия педагога с детьми.

Поэтому необходима дальнейшая модернизация системы дошкольного воспитания и обучения:

Первое. Первым шагом на пути к трансформации системы дошкольного образования было принятие в 2021 году Модели развития, утвержденного постановлением Правительства страны. Модель развития является концептуальной основой, определяющее направления дальнейшей трансформации системы дошкольного образования.

Реализация модели предусматривает:

- Новые подходы к воспитанию и обучению по принципу «обучение через игру».
- Изменение Госстандарта, типовых учебных программ и внедрение альтернативных образовательных программ.

- Реализация подхода «Детский сад–ребенок–семья» для вовлечения семьи в процесс воспитания ребенка.
- Повышение квалификации воспитателей, внедрение новых программ подготовки.
- Внедрение оценки качества детских садов.

Второе. Работа, направленная на достижение качества будет осуществляться поэтапно, через обеспечение доступности, путем совершенствования нормативных документов, повышения качества подготовки педагогов, повышения квалификации педагогов, улучшения материального положения детских садов для создания развивающей доступной пространственно-образовательной среды. В 2022 году 15 095 (15 тысяч) педагогов дошкольной сферы пройдут курсы повышения квалификации.

В соответствии с Законом «О статусе педагога», вузам рекомендовано разработать образовательные программы педагогической переподготовки для лиц, имеющих педагогическое образование не по соответствующему профилю.

Третье. Параллельно с проведением исследования, разрабатываются критерии оценки качества дошкольного обучения и воспитания, которые будут заложены в основу Национальной системы оценки качества. Формирование такой системы требует фундаментального научно-обоснованного подхода, с использованием лучших мировых научных практик и подходов.

Наша задача – определить минимальные стандарты, которые необходимо соблюдать дошкольным организациям для обеспечения качества образовательных услуг и удовлетворения родительской потребности. Идет работа по качественной трансформации и обеспечению преемственности образовательных программ от дошкольного до послевузовского образования. Воспитание и обучение будут направлены на развитие у ребенка базовых жизненных навыков, необходимых для его обучения в начальной школе и социализации в обществе.

При этом, для нас свойственно в воспитании детей большое почитание традиций, близкое нашему менталитету, обладающее устойчивостью. Такое свойство обеспечивается наличием ценностных критериев, передающихся из поколения в поколение и влияющих на формирование нравов и мировоззрение человека. В этом направлении Модель предусматривает формирование личностных качеств ребёнка на основе духовно-нравственных ценностей через национальную культуру и традиции, расширение формы сотрудничества с семьей.

Кроме этого, требуется восстановление института семьи и усиление просвещения молодых родителей, будущих родителей. Так как на сегодняшний день, груз полноценного воспитания детей, в дошкольных организациях ложится на плечи одного только воспитателя, когда в казахском обществе этим занимался целый общественный институт семьи.

Кардинальные меры по модернизации дошкольного образования обозначены в Концепции развития системы образования Казахстана, на основе которого будут реализованы основные задачи Национального проекта «Білімді Ұлт» и модели развития дошкольного воспитания и обучения.

Прежде всего, это строительство детских садов на основе ГЧП и привлечения бизнеса. При этом планируется изменение принципа подушевого финансирования в сторону персонализации и закрепления средств за родителем (ваучер). В 2021 году

стартовал пилот ваучерного финансирования по принципу «деньги за ребенком» в г. Нур-Султан и после отработки будет транслирован на всю систему дошкольного образования.

Система размещения государственного заказа будет пересмотрена в связи с изменением учета потребности населения в дошкольном воспитании и обучении и внедрением ваучеров для родителей. Обязательным условием планирования размещения государственного заказа в дошкольных организациях станет прогноз региональных миграционных потоков и рождаемости.

Прорабатывается вопрос интеграции между разными информационными системами для создания единой базы очередности по стране. Требования к региональным информационным системам постановки на очередь будут на законодательной основе унифицированы и усилены, в т.ч. через интеграцию с НОБД, обязательный аудит, LMS, блокчейн, введения обязанности провайдера по вводу ИС в промышленную эксплуатацию в течение первого года и прохождения аттестации.

Будут повышены требования к безопасности пребывания детей в дошкольных организациях, созданы условия для инклюзивного образования детей.

Модернизация системы управления дошкольной организацией будут ориентированы на достижение главной цели – развитие личности ребенка. В данном направлении необходимо создание развивающего образовательного пространства высокого качества с большим выбором ресурсов, соответствующих возрасту и уровню ребёнка.

Будут проработаны механизмы интеграции и совместного доступа к информационным системам сфер образования, здравоохранения и социальной защиты с целью создания системы раннего выявления и коррекции особых образовательных потребностей на основе данных скрининга ребенка, его психолого-медико-педагогической диагностики и наблюдения специалистами медицинских и дошкольных организаций.

В рамках повышения статуса педагогов дошкольных организаций их заработная плата за четыре года будет увеличена на 100%.

Образовательные программы колледжей и вузов будут актуализированы с учетом современных достижений психологии и педагогики раннего детства.

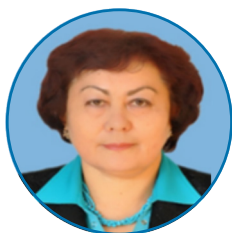
По итогам исследования качества проводимого в рамках реализации модели до конца года по стране будут определены 34 Центра компетенций «точки роста» для распространения лучшей практики.

Уважаемые коллеги!

Как сказал великий просветитель Аль-Фараби: «Настоящий учитель должен быть мудрым человеком, обладающим двенадцатью врожденными природными качествами и шестью приобретенными».

Воспитание и образование – это единый целенаправленный процесс, который не рассматривается отдельно друг от друга. А раз так, то чувство ответственности и достижение качества – наш долг перед поколением!

Министр образования и науки РК Аймагамбетов А.К.

Жумабекова Фатима Ниязбековна

п.ф.к., Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ
Доцент

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ТӘРБИЕНІҢ КӨКЕЙКЕСТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ

«Тәрбие тал бесіктен» деген халық даналығы айғақтап тұрғандай, бала тәрбиесі, оның дүние есігін ашқан күнінен басталады. Бұл тұрғысында халықаралық зерттеулер негізіндегі алғашқы 1000 күннің маңыздылығы туралы дәлелдер біздің бала тәрбиесіндегі өз философиямызға сілтейді. Бүгінгі күні білімді өмір бойы жалғасатын тұрақты процесс ретінде, яғни оның басталуы баланың туылған сәтімен сәйкес келуін қарастыру білім беру процесін ұйымдастырудың икемді стандарттарын қабылдауды көздейтін болса, біз оны өзіміздің рухани жан-дүниемізбен байланыстыруымыз қажет. Себебі, қазақ қоғамында бала тәрбиесі мен оның дамуы үнемі коллаборативтік әлеуметтік ортада кіріктіріле жүрген. Бұл - қазіргі заманның талабындағы баланың бойында өмірлік дағдыларды қалыптастыру қағидасының негізі. Осы орайда, ғалым ретіндегі шәкірттеріммен бірге жасаған зерттеулерім және педагогтердің тәжірибесін зерделеу жұмыстарының нәтижесінде мазмұнды жетілдіруге байланысты бірнеше маңызды ұсыныстарды жеткізгім келеді:

1) ҚР «Білім туралы» Заңының 30-шы бабында балаларды мектепке дейінгі тәрбиелеу жүзеге асырылатыны туралы айтылған. Ал мектепке дейінгі оқыту балаларды мектепте оқытуға мектепалды даярлық түрінде бес жастан бастап жүзеге асырылатыны көрсетілген. Олай болса, ерте жастан бастап лайықты күтім, өмірге қажетті дағдыларын дамыту және оны тәжірибеде үйрету, ойын баласы үшін тек еркін іс-

әрекет барысында, оның жас ерекшелігіне сәйкес келетін жолмен жүзеге асырылуы тиіс. Яғни, қазіргі уақытта біз екі мәселені шешуіміз керек. Ол, стандартты және Үлгілік оқу жоспарын қайта қарау. Осылардың негізінде Заңға сәйкес Үлгілік оқу жоспарын 5 жастан қарастырып, 1-4 жас аралығында тәрбие бағдарламасын жасау, оның ішінде баланың жас ерекшелігіне сәйкес оның тиісті дағдыларын қалыптастыру мен баланы толыққанды дамытудың әдістемесін педагогикалық іс-әрекетке лайықтап салу, режимдік сәттердің мүмкіндіктерін баланы дамытуға ұтымды қолдану жолдарын көрсетіп жазып беруді ұсынамын;

2) осы айтылған ойлар келесі маңызды шешімге жетелейді. Егер 5 жас міндетті мектепке дайындық кезеңі болса, ол «міндетті 1-ші деңгейге енуі тиіс және әлемдік тәжірибедегідей, білім алу сатысының алғашқы баспалдағы болмақ;

3) отбасы құндылықтары мен ұяда алған тәрбиенің орнын ештеңе алмастыра алмасына көз жеткізуге болады. Олай болса, отбасы институтын дамыту, мектеп жасына дейінгі баланы үйде тәрбиелеп отырған ата-анаға кеңес беру, педагогикалық қолдау көрсетуді ұйымдастыру, балабақшадағы тәрбие мен білім беру процесінің қатысушысы ретінде ата-анасын тарту іске асырылуы тиіс. Мұндай маңызды қадам өз нәтижесін берері сөзсіз.

4) сабақтастық тұрғысында, дана халқымыздың бесік жырымен қанат бітіріп, жастайынан ертегілермен балалардың қиялын ұштап, философиялық

талғамды сұрақтардың көмегімен ой-өрісін кеңейтіп, жыр-дастандарды жаттатумен зердесін дамытқанын, ата сөзінен өсиет, әкесі мен анасының тәрбиесінен өнеге дарытқанын ескерсек, мектепке дейінгі тәрбиелеу мен баланы толыққанды дамыту бағдарламасының жетілдірілуі тиіс мазмұны шығады.

Сонымен қатар, тәрбиешілердің білімін жетілдіру, жоғарғы оқу орындарында және колледждерде студенттердің педагогикалық практикадан өтуін қамтамасыз ету, педагогикалық жоғарғы оқу орындарының кафедраларының жанынан баланы ерте дамыту әдістемесі бойынша зертханалар ашу, мамандыққа қайта даярлау кезек күттірмес мәселелер болып отыр. Бұл да модельді жүзеге асыру міндеттерінің бірі.

Мектепке дейінгі тәрбие мен білім беруді дамыту моделінде жоғары сапа деңгейіне қол жеткізген елдерде саладағы ағымдағы проблемаларды қадағалауға және тиісті ұсынымдар әзірлеуге мүмкіндік беретін эмпирикалық және қолданбалы зерттеулер тұрақты негізде жүргізілетіні, ал педагогтер өз тәжірибесін зерттеумен тұрақты түрде айналысатыны айтылған. Бұл үшін педагог шеберлігінің тиісті деңгейі және үнемі даму мен оқуға деген ұмтылыс қажет екені сөзсіз.

Тағы бір өзекті мәселе, ол қазақ тіліндегі балабақша тәрбиешілері мен педагогтеріне қажетті ресурстардың жеткіліксіздігі. Бала тәрбиесіндегі халық ауыз әдебиетінің маңызы дәлелденген, сондықтан баланың ертегілер мен кітаптарға қызығушылығын қолдау қажет. Ол үшін мектеп жасына дейінгі балаларға арналған қазақ тіліндегі кітаптар, мультфильмдер қорын жасау қажет.

Тәрбие мен білім - бір-бірінен бөлек

қарастырылмайтын күрделі процесс. Сондықтан жаңа заманның жаңашыл педагогіне кәсіби құзіреттілігін үнемі дамытып, жетілдіріп отыру қажеттілігі туындайды. Осы орайда, М. Жұмабаевтың «баланы тәрбиешінің дәл өзіндей қылып шығармай, келешек заманына лайық қылып шығару керек» деген сөзі бүгінгі күннің талабын шегелеп тұрғандай.

Соңғы айтарым, бүгінгі таңда балабақшада балалардың ойлауы да сөйлеуі де орысша болып отырғаны алаңдатады. Соның ішінде жас ата-аналарға бала тәрбиесінде жан-жақты кеңес берудің тиімді тетіктерін табуымыз керек. Баланың «бал тілін» ерте сәбилік кезеңнен бастап өз ана тілінде шығаруға күш салуымыз қажет.

Ұсыныстар:

ЖОО педагогтерді даярлау және білім жетілдіру курстарының мазмұнын практикамен ұштастыру. Ол үшін педагогикалық мамандыққа дайындайтын ЖОО жанынан ресурстық база ашу, соның ішінде балабақшалармен байланысты нығайту;

– оқытудың барлық деңгейлері: бакалавриат, магистратура, докторантураның оқу үдерісінің сапасына қол жеткізу үшін білім беру бағдарламаларын толық жаңарту;

– оқу-әдістемелік құралдардың сапасын арттыру үшін сараптамалық кезеңнің талаптарын күшейту, нақты бірыңғай өлшемшарттар арқылы іріктеуді ұсынамын;

– қазақтіліндегі қосымша ресурстардың жоқтығы орыс тілді контенттерді ығыстыра алмай жатқандығына байланысты, осы мәселеге мемлекеттік деңгейде мән беруді ұсынамын.

Мелдебекова Майра Турганбаевна
ҚР БҒМ Білім және ғылым саласында
сапаны қамтамасыз ету комитеті төрағасының
орынбасары

БІЛІМ БЕРУ ҰЙЫМДАРЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК АТТЕСТАТТАУЫ

ҚАЗАҚСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ
МИНИСТРЛІГІ

МИНИСТЕРСТВО
ОБРАЗОВАНИЯ И
НАУКИ
РЕСПУБЛИКИ
КАЗАХСТАН

БІЛІМ БЕРУ ҰЙЫМДАРЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК АТТЕСТАТТАУЫ

Майра Турганбаевна Мелдебекова - ҚР
БҒМ Білім және ғылым саласында сапаны
қамтамасыз ету комитеті төрағасының
орынбасары

НОРМАТИВТІК ҚҰҚЫҚТЫҚ АЛАҢДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК АТТЕСТАТТАУ

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ "БІЛІМ ТУРАЛЫ" ЗАҢЫ

МЕМЛЕКЕТТІК АТТЕСТАТТАУ МАҚСАТЫ

Мемлекеттік аттестаттау-білім беру ұйымдары көрсететін білім беру қызметтерінің білім берудің тиісті деңгейінің МЖМБС талаптарына сәйкестігін бақылау мақсатында жүзеге асырылатын рәсім

44-1) тармақша 1-бап

МЕМЛЕКЕТТІК АТТЕСТАТТАУ РӘСІМІ

Мемлекеттік аттестаттауды білім беру саласындағы уәкілетті органның ведомствосы және оның аумақтық бөлімшелері меншік нысанына және ведомстволық бағыныстылығына қарамастан, бес жылда бір рет профилактикалық бақылау арқылы жүргізеді

9) тармақша 5-бап

МЕМЛЕКЕТТІК АТТЕСТАТТАУ

білім беру ұйымдарына құқық бұзушылық жасау себептері мен жағдайларының профилактикасы және алдын алу бойынша әдістемелік көмек (ұсынымдар) көрсетуге

БАҒЫТТАЛҒАН

8-5) тармақша 59-бап

2

БІЛІМ БЕРУ ҰЙЫМДАРЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК АТТЕСТАТТАУЫ

Мемлекеттік аттестаттауды өткізу барысында

білім беру ұйымына баруға тыйым салынады

құқықтық статистика және арнайы есепке алу саласындағы уәкілетті органда тіркеу және білім беру ұйымын алдын ала хабардар ету талап етілмейді

білім беру ұйымының өкілдерін шақыруға тыйым салынады

Бақылау органы

мемлекеттік аттестаттауға жататын білім беру ұйымдарының тізбесін бекітеді

мемлекеттік органдар мен олардың ведомстволық бағынысты ұйымдарының тартылатын мамандарының, консультанттары мен сарапшыларының тізімін қалыптастырады

мемлекеттік аттестаттауды деректерді талдау, зерделеу және салыстыру арқылы жүргізеді: білім беру қызметін өзін-өзі бағалау материалдары; ақпараттандыру объектісі; ұйымдар мен уәкілетті МО-дан алынған мәліметтер.

Мемлекеттік аттестаттау жеті жұмыс күнінен аспайтын мерзімде өткізіледі.

МЕМЛЕКЕТТІК АТТЕСТАТТАУДЫ ӨТКІЗУ АЛГОРИТМІ

БІЛІМ БЕРУ ҰЙЫМЫ БІЛІМ БЕРУ ҚЫЗМЕТІНЕ ӨЗІН-ӨЗІ БАҒАЛАУДЫ ЖҮРГІЗЕДІ

1

БАҚЫЛАУ ОРГАНЫ МЕМЛЕКЕТТІК АТТЕСТАТТАУДЫ ЖҮРГІЗЕДІ

2

КОМИССИЯ ӨЗІН-ӨЗІ БАҒАЛАУ МАТЕРИАЛДАРЫН ТАЛДАУ, ЗЕРДЕЛЕУ ЖӘНЕ САЛЫСТЫРУ АРҚЫЛЫ ҚАРАЙДЫ

3

АТТЕСТАТТАЛҒАН

Білім беру ұйымының білім беру қызметі МЖМБС талаптарына сәйкес келген жағдайда тексерілетін субъект (объект) 5 жыл бойы бару арқылы профилактикалық бақылаудан босатылады

АТТЕСТАТТАЛҒАН ЖОҚ

Білім беру ұйымдары білім беру қызметінің МЖМБС талаптарына сәйкессіздігін жоймаған жағдайда, тексерілетін субъект (объект) бару арқылы профилактикалық бақылауға жатады

Аттестатталған білім беру ұйымдарына қатысты білім алушылардың білім сапасын, іскерлігін, дағдылары мен құзыреттерін одан әрі жақсарту мақсатында өлшеуіштер қолданылады, бағасы бар қорытындыға бағалау парағы беріледі

«uzdik»

«zhaqsy»

«ortasha»

1

БІЛІМ БЕРУ ҚЫЗМЕТІН ӨЗІН-ӨЗІ БАҒАЛАУЫ

білім беру ұйымдарын өз бетінше ішкі бағалау

білім беру ұйымының өзі ұсынатын білім беру қызметтерінің МЖМБС талаптарына сәйкестігі меніне жүргізетін бағалау

Білім беру ұйымының материалдық-техникалық базасы бойынша бейнеконтент ұсынылады

бағыттары бойынша білім беру қызметін талдау және зерделеу арқылы жүзеге асырылады

оқыту нәтижелеріне бағдарлана отырып, білім беру мазмұны; оқу жүктемесінің ең жоғары көлемі; білім алушылардың дайындық деңгейі; оқу мерзімі

Инвариантты компонент сабақтарының бейне мазмұны ұсынылады

МЖМБС жалпы талаптарын талдау кезінде баға өлшемшарттары қолданылады

білім беру ұйымдарын бағалауды айқындау үшін пайдаланылатын білім беру саласындағы нормативтік құқықтық актілермен бекітілген талаптардың жиынтығы

Бітіруші сыныптар мен курстардың білім алушыларына кешенді тестілеу жүргізіледі

МЖМБС жалпы талаптарын талдау кезінде бағалау өлшемшарттары қолданылады

білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалауды жүргізуге негіз болатын белгілер мен нақты өлшегіштер

МДҰ ұйымдарында бітіруші топ тәрбиеленушілерінің ата-аналарына (заңды өкілдеріне) сауалнама жүргізіледі

Білім беру ұйымдарының өзін-өзі бағалауын ұйымдастыру және өткізу кезінде бірыңғай тәсіл мен ашықтықты қамтамасыз ету мақсатында ҚР БҒМ әдістемелік ұсыныстар әзірледі

БАҒАЛАУ ӨЛШЕМШАРТТАРЫ (мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту)

□ НӘТИЖЕГЕ БАҒЫТТАЛҒАН БІЛІМ БЕРУ МАЗМҰНЫ

- ✓ білім беру салалары мен ұйымдастырылған оқу қызметінің МЖМБС және ҮОЖ талаптарына сәйкестігі;
- ✓ ҮОЖ сәйкес білім беру қызметін жүзеге асыру;
- ✓ ҮОЖ сәйкес баланың өмірін қорғауды және денсаулығын нығайтуды қамтамасыз ететін заттық-кеңістіктік дамытушы орта құру;
- ✓ МЖМБС және ҮОЖ талаптарына сәйкес мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту мазмұнының орындалуын қамтамасыз ететін "мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту" мамандығы бойынша білімі бар педагогтердің болуы;
- ✓ инклюзивті білім беру талаптарын орындау;
- ✓ баланың даму мониторингін қамтамасыз ететін және оның жеке дамуын жоспарлаудың негізі болып табылатын оқыту нәтижелерінің болуы;
- ✓ "Денсаулық", "Коммуникация", "Таным", "Шығармашылық", "Социум" білім беру салаларына негізделген мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мазмұнын әртүрлі қызмет түрлерін ұйымдастыру арқылы интеграциялау жолымен іске асыру;
- ✓ тәрбиеленушілердің дамуы мониторингінің (бастапқы мониторинг) болуы (бағаланатын кезеңге мониторингтердің көшірмелері қоса беріледі).

БАҒАЛАУ ӨЛШЕМШАРТТАРЫ (мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту)

□ БІЛІМ АЛУШЫЛАР МЕН ТӘРБИЕЛЕНУШІЛЕРДІҢ ОҚУ ЖҮКТЕМЕСІНІҢ ЕҢ ЖОҒАРЫ КӨЛЕМІ

- ✓ ҮОЖ-да белгіленген тәрбиеленушілердің оқу жүктемесінің ең жоғары көлеміне қойылатын талаптардың сақталуы және сәйкестігі;
- ✓ оқыту тілдері бойынша апталық оқу жүктемесін сақтау.

□ ТӘРБИЕЛЕНУШІЛЕР МЕН БІЛІМ АЛУШЫЛАРДЫҢ ДАЙЫНДЫҚ ДЕҢГЕЙІ

- ✓ мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың МЖБС 2-қосымшасына сәйкес туғаннан бастап 1-сыныпқа қабылдауға дейінгі балалардың біліктері мен дағдыларының тізбесін игеру бойынша оқыту нәтижелерін бағалауға қойылатын талаптар;
- ✓ МЖБС және үлгілік оқу бағдарламасында айқындалған әрбір білім беру саласы бойынша және әрбір ұйымдастырылған оқу қызметі бойынша жас топтары бойынша игеруге жататын білім, білік, дағды мен құзырет көлемін игеру;
- ✓ тәрбиеленушілердің жетістіктерін мониторингілеу нәтижелерінің жас кезеңіне сәйкес болуы және талдау (қорытынды).

□ ОҚУ МЕРЗІМІ

- ✓ жас кезеңін сақтау және топтарды бір жастағы немесе әртүрлі жастағы принцип бойынша жинақтау;
- ✓ тәрбиеленушіні 1-сыныпқа қабылдағанға дейін БЖТ үлгілік оқу бағдарламасын меңгеру мерзімдерін сақтау.

БАҒАЛАУ ӨЛШЕМДЕРІНЕ ӨЛШЕУІШТЕР (мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту)

□ НӘТИЖЕГЕ БАҒЫТТАЛҒАН БІЛІМ БЕРУ МАЗМҰНЫ

- ✓ МЖБС және үлгілік оқу бағдарламасының талаптарына сәйкес мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту мазмұнының орындалуын қамтамасыз ететін "мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту" мамандығы бойынша білімі бар тәрбиешілердің болуы;
- ✓ үлгілік оқу бағдарламасына сәйкес баланың өмірін қорғауды және денсаулығын нығайтуды қамтамасыз ететін пәндік-кеңістіктік дамытушы орта құру;
- ✓ зияткерлік конкурстарға қатысу нәтижелері;
- ✓ шығармашылық, көркем байқаулар мен байқауларға қатысу нәтижелері.

Игеруге жататын білім, білік, дағды мен құзыреттілік көлемін игеру	uzdik	респонденттердің 75% - дан астамы тәрбиеленушілердің дайындық қанағаттанған деңгейіне
	zhaqsy	респонденттердің 60% - дан астамы тәрбиеленушілердің дайындық қанағаттанған деңгейіне
	ortasha	респонденттердің 50% - дан астамы тәрбиеленушілердің дайындық қанағаттанған деңгейіне

□ БІЛІМ АЛУШЫЛАРДЫҢ ДАЙЫНДЫҚ ДЕҢГЕЙІ

- ✓ МЖБС және үлгілік оқу бағдарламасында айқындалған әрбір білім беру саласы бойынша және әрбір ұйымдастырылған оқу қызметі бойынша жас топтары бойынша игеруге жататын білім, білік, дағды мен құзырет көлемін игеру.

Сауалнама өлшегіш бойынша бағалаудың қорытынды пайыздық арақатынасы: "uzdik" – 75% – дан астам; "zhaqsy" - 60% - дан астам; "ortasha" - 50% - дан астам.

Сауалнама

□ ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ ДАҒДЫЛАРЫ

- Мәдени-гигиеналық дағдылар: Сіздің балаңыз гигиеналық, шынығу процедураларын өздігінен орындай ала ма?
- Салауатты өмір салты: Күн тәртібін сақтай ала ма?

□ КОММУНИКАТИВТІ-ТІЛДІК ДАҒДЫЛАР

- Сөйлеудің грамматикалық құрылымы: Сіздің балаңыз сөйлемдерді дұрыс құрастыра ала ма?
- Байланыстырып сөйлеу: Сіздің балаңыз әр түрлі сөз таптарын, эпитеттер мен салыстыруларды қолдана отырып, монолог құрастыруды біледі ме?

□ ТАНЫМДЫҚ ДАҒДЫЛАР

- Заттардың қасиеттеріндегі бағдарлау: Сіздің балаңыз заттарға қарап, олардың қасиеттері мен белгілерін анықтай ала ма?
- Қарапайым математикалық дағдылар: Сіздің балаңыз геометриялық фигуралардың құрылымдық сипаттамаларын, сандық қатынастарды тура және кері тәртіпте біле ме?

□ ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ДАҒДЫЛАР

- Музыкалық белсенділік: Сіздің балаңызда балалардың музыкалық аспаптарында ойнаудың қарапайым дағдылары бар ма?
- Өнімді әрекет: Сіздің балаңыз кескіннің сипатына сәйкес кескіннің техникалық тәсілдері мен құралдарын өздігінен таңдай ма?

□ ӘЛЕУМЕТТІК ДАҒДЫЛАР

- Ересектермен және құрдастарымен өзара әрекеттесу: Сіздің балаңыз ересектермен және құрдастарымен ынтымақтаса алады ма? Ортақ мақсат қойып, олардың нәтижелерін талқылап, ересектермен бірлескен іс-шараларға қатыса ала ма?

Сауалнама ҚР МЖМБС 2-қосымшасына сәйкес әзірленді және ересек (4 жастан бастап) пен мектепалды (5 жастан бастап) жастағы балалардың ата-аналарына арналған

Бақылау органы мемлекеттік аттестаттауды өткізу кезінде ата-аналардың (заңды өкілдердің) сауалнамаларды толтыруына қоңырау шалу әдісімен ішінара тексеруді жүзеге асырады

Игенбаева Бижан Құрманғалиқызы
Ы.Алтынсарин атындағы ҰБА Мектепке даярлық және бастауыш білім зертханасының меңгерушісі
п.ғ.к., доцент

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ БІЛІМ БЕРУ МЕН БАСТАУЫШ БІЛІМ БЕРУ АРАСЫНДАҒЫ САБАҚТАСТЫҚТЫҢ ӘДІСТЕМЕЛІК НЕГІЗДЕРІ

Ы.АЛТЫНСАРИН АТЫНДАҒЫ
ҰЛТТЫҚ БІЛІМ АКАДЕМИЯСЫ

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ БІЛІМ БЕРУ МЕН
БАСТАУЫШ БІЛІМ БЕРУ АРАСЫНДАҒЫ
САБАҚТАСТЫҚТЫҢ ӘДІСТЕМЕЛІК НЕГІЗДЕРІ

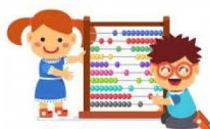
ИГЕНБАЕВА Б.Қ., п.ғ.к., доцент
Ы.Алтынсарин атындағы ҰБА Мектепке даярлық және бастауыш білім зертханасының меңгерушісі

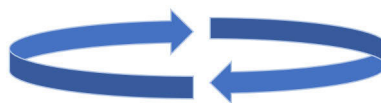
БАЛА АЛТЫ ЖАСҚА ТОЛҒАНДА ...

МЕКТЕПКЕ ДАЯРЛЫҚ КЕЗЕҢІ 5-6 ЖАС

ОЙЫН ӘРЕКЕТІ

ОҚУ ӘРЕКЕТІ

МЕКТЕП ОҚУШЫСЫ 6-7 ЖАС

- 1 жалпы білімге көңіл бөлу қажет, онда алдыңғының бәрі кейінгіге жол ашып, оның қадамына жарық түсіруі тиіс
- 2 сабақтастықты қамтамасыз ету жағдайында баланың жас ерекшелігіне сәйкес берілетін білімге жете көңіл бөлу
- 3 отбасындағы берілетін білім балабақша мен бастауыш сыныптардағы берілетін білімге бағыт-бағдар беретіндей жағдайда жүргізілуі керек
- 4 өмір бойы білім алу, өз-өзінің білімін жетілдіріп отыру туралы пікірі бүгінге дейін құндылығын жоғалтпаған дүние екендігін білеміз

Я.А.Коменский

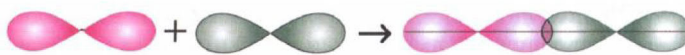

ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ПРОЦЕСТЕГІ САБАҚТАСТЫҚ

САБАҚТАСТЫҚ ДЕГЕНІМІЗ ...

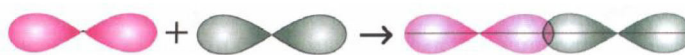
«- даму үрдісіндегі жаңа мен ескінің арасындағы қажетті объективті байланыс, терісті-терістеу заңдылығының мәнді белгісі, бұрынғы сатыдағы жеткен **НӘТИЖЕСІЗ** тұрмыста да танымда да алға жылжу мүмкін емес» (философиялық сөздік).

«- мектеп жасына дейінгілер мен бастауыш мектептегі пәндерді оқытудың әр түрлі сатысында балалардың білімдерінің арасында қажетті байланыстар мен қатынастар орнату» (Ә. Бидосов)

саналылық пен белсенділік

сабақтастық

жүйелілік пен бірізділік

сабақтастық

Нәтижесінде:

сабақтастықтың жалпы ерекшеліктерін зерттеу және тәрбие мен оқыту процесінде баланың тұтас тұлғасының белгілі бір өсуін қамтамасыз ететін педагогикалық жағдайларды жасау

БІЛІМ МАЗМҰНЫНДАҒЫ САБАҚТАСТЫҚ

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ТӘРБИЕ ЖӘНЕ ОҚЫТУ

БАСТАУЫШ БІЛІМ БЕРУ

АЛТЫ ЖАСАР БАЛАҒА БІЛІМ БЕРУ

БАЛАБАҚШАДАҒЫ ДАМЫТУ:

саусақ еттерін шынықтыратын түрлі сызықтар, фигуралар сызуға; тілін сындыратын түрлі жаңылтпаш, өлең-тақпақтар жаттатуға;

ойын жүйелі жеткізуге дағдыландыратын түрлі тақырыптағы ертегілер мен әңгімелер тыңдату, айтып беруге, қиялын дамытып, ойындағысын қағаз бетінде сипаттауға, сурет салуға т.б. баулу.

МЕКТЕПТЕГІ ОҚЫТУ:

Ойынды оқуға ұластыра отырып, қамтамасыз етеді.

Оқыту үдерісі ойынға негізделіп құрылады.

Ойын баласының оқушы мәртебесіне жеткізуге жан-жақты қолдау қажет болады.

АЛТЫЖАСАРЛАРҒА ТӘН БАСТЫ ЕРЕКШЕЛІКТЕР:

- 😊 зейіні тұрақсыз болғанмен, қабылдауы қарқынды келеді
- 😊 танымдық қабілеті жоғары, құштарлығы басым;
- 😊 түрлі әрекетке қатысуға белсенді.

БАЛАНЫҢ ҚАБЫЛДАУ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ

ЭКСПЕРИМЕНТ ЖАСАҒАНДА ...

оқушылардың оқыту процесіндегі қарым-қатынасқа түрлі қимыл-әрекетпен түсетіні анықталды

НӘТИЖЕСİNДЕ:

40%

бала оқу әрекетіне **ҚИМЫЛ-ҚОЗҒАЛЫСЫ БЕЛСЕНДІ** жағдайда қатыса алады

30%

30 пайызы қозғалыссыз **ТЫҢДАУ** арқылы қабылдауға бейім

30%

ҰСТАП, КӨРУ арқылы қабылдауға бейімділігін байқатты

БАЛАНЫ МЕКТЕПКЕ ДАЯРЛАҒАНДА ...

Назардан тыс қалатын жағдайлар:

- баланың дене бітімі, саусақ сүйектерінің дамуы, көру қабілеті т.б.
- сөйлеу тілінің дамуы, (ойын толық жеткізе білуі)
- іс-әрекетін жүйелі ұйымдастыра білуі
- құрбыларымен, үлкендермен қарым-қатынасы
- қоршаған ортасын қабылдауға бейімділігі мен икемділігі
- қажеттілігіне, талабына қол жеткізе білуі

Білім беру кеңістігін құратын орта:

- ❖ оқу, ойын, жатын бөлмелері
- ❖ жас ерекшеліктеріне сай оқуға, жазу-сызуға арналған үстелдер
- ❖ қолданатын заттардың гигиеналық талапқа сәйкестігі
- ❖ киім ілгіштері мен артық киімдерін қоятын жеке шкафтар
- ❖ сынып бөлмесінде әр оқушының оқу-ойын құралдары сақталатын арнайы орын
- ❖ оқу құралдарының бала жасына сәйкестігі.

МЕКТЕПТЕ БІЛІМ АЛУҒА ДАЯР БАЛАНЫҢ МОДЕЛІ

ОҚУҒА ДАЯР БАЛА

адамға, отбасына, қоғамға және табиғатқа құндылық бағдары айқын, ізгі қасиеттерге ие, дүниетанымы мен ұлттық сана-сезімі қалыптасқан

әдепті сөйлей білетін, тілдік қарым-қатынас мәдениетін игерген, өз ойын жеткізудің қарапайым нормаларын меңгерген

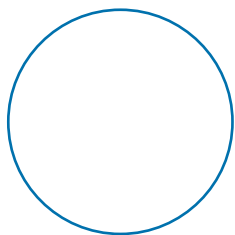
интеллектуалдық әлеуеті жетілген, зерделеу әрекеттеріне бейім, модельдеуге машықтанған

өзіне сенімді, ізгілік мақсатқа жетуге құштар, ізденуге ынта-ықыласы мен ерік-жігері басым, жауапкершілікті сезінетін

денсаулығы мықты, физиологиялық-гигиеналық дағдылары жетілген

мәдениетті, эстетикалық талғамы бар, білімге құштар

БІЛІМ АЛУҒА ҚҰШТАР БАЛА

Тасжурекова Жумагуль Тлеуовна

Руководитель исследовательского отдела
Национального научно-практического центра
специального и инклюзивного образования
к.п.н., доцент

РАННЕЕ ВМЕШАТЕЛЬСТВО В СИСТЕМЕ ИНКЛЮЗИВНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

НАЦИОНАЛЬНЫЙ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКИЙ ЦЕНТР РАЗВИТИЯ
СПЕЦИАЛЬНОГО И ИНКЛЮЗИВНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

ЛАБОРАТОРИЯ СПЕЦИАЛЬНОГО И ИНКЛЮЗИВНОГО
ДОШКОЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

РАННЕЕ ВМЕШАТЕЛЬСТВО В СИСТЕМЕ ИНКЛЮЗИВНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Жумагуль Тлеуовна Тасжурекова - к.п.н., доцент,
руководитель исследовательского отдела Национального
научно-практического центра специального и инклюзивного
образования

ПРИОРИТЕТНАЯ ЗАДАЧА

ОКАЗАНИЕ АДЕКВАТНОЙ РАННЕЙ КОМПЛЕКСНОЙ ПОМОЩИ
ДЕТЯМ С ОСОБЫМИ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫМИ
ПОТРЕБНОСТЯМИ И ИХ СЕМЬЯМ

ГЛАВНАЯ ЗАДАЧА ГОСУДАРСТВЕННОЙ ПРОГРАММЫ РАЗВИТИЯ
ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РК НА 2020–2025 ГОДЫ:

НЕОБХОДИМОСТЬ РАЗРАБОТКИ РЕКОМЕНДАЦИЙ
ПО СОЗДАНИЮ ГРУПП КРАТКОВРЕМЕННОГО ПРЕБЫВАНИЯ
ПРИ ДЕЙСТВУЮЩИХ ДОШКОЛЬНЫХ ОРГАНИЗАЦИЯХ
ДЛЯ ОБУЧЕНИЯ И ВОСПИТАНИЯ ДЕТЕЙ В ВОЗРАСТЕ 1-2 ЛЕТ

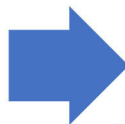
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКИЕ ЗАДАЧИ:

- ❖ Проведен анализ нормативно-правовой базы по ранней поддержке детей в РК;
- ❖ Определен кадровый состав специалистов по оказанию поддержки детям раннего возраста;
- ❖ Проведен анализ и оценка состояния психолого-медико-педагогической поддержки детей раннего возраста;
- ❖ Собраны данные о состоянии психолого-медико-педагогической поддержки детей раннего возраста, включающая также и медицинские аспекты способствующие определению научно-методических основ совершенствования системы ранней коррекционной помощи в РК.

РАННЯЯ КОРРЕКЦИОННАЯ ПОМОЩЬ

Оказание помощи позволяет к школьному возрасту сократить количество детей, имеющих психофизические нарушения, на **30-40%**

Поэтому, значимость приобретают ранняя коррекционно-развивающая помощь и медицинское сопровождение, которые создают благоприятные условия успешного формирования компенсаторных механизмов, коррекции первично нарушенных психических и моторных функций при обратимых дефектах и профилактики вторичных отклонений в развитии.

КУРС НА РАЗВИТИЕ ИНКЛЮЗИВНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Одним из основополагающих положений инклюзивной педагогики является обеспечение инклюзивного образования на всех уровнях и обучения в течение всей жизни. Однако, декларируемая в концептуальных и нормативных документах преемственность в инклюзивном образовании нередко не находит практической реализации в деятельности образовательных организаций.

создали условия для инклюзивного образования

В КАБИНЕТАХ РАЗВИТИЯ РЕБЕНКА ПРОВОДЯТСЯ МЕРОПРИЯТИЯ:

- ❖ Консультирование по вопросам ухода за детьми раннего возраста и формированию родительских навыков у матерей и членов их семей;
- ❖ Информирование беременной или кормящей матери о правильном питании, вопросах планирования семьи, беременности и т.д.;
- ❖ Разъяснение родителю(ям) мер по созданию безопасной среды для детей, предупреждающей травмы, отравления и несчастные случаи;
- ❖ Мониторинг психомоторного и речевого развития ребенка и консультирование родителей по выявленным проблемам;
- ❖ Консультирование по вопросам ухода за больными детьми на дому и за детьми с отклонениями в развитии и др.;

С ЦЕЛЮ ВЫЯВЛЕНИЯ У ДЕТЕЙ РАННЕГО ВОЗРАСТА НАРУШЕНИЙ ПРОВОДИТСЯ:

1. Скрининг психофизических нарушений.
2. Комплексная диагностика и консультирование, в ходе которого:
  - точно и дифференцированно диагностируются нарушения ребенка;
  - устанавливается статус ребенка с ограниченными возможностями;
  - определяются потребности ребенка в медицинских, образовательных и социальных услугах;
  - определяются адекватные условия обучения и воспитания.
3. Медико-педагогическая коррекционная поддержка, которая проводится в организациях здравоохранения и образования и включает в себя:
  - лечение и медицинскую реабилитацию;
  - обучение и воспитание в специальных организациях образования;
  - коррекционно-развивающее обучение в РЦ, КППК.

АНАЛИЗ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ ПОДДЕРЖКИ ДЕТЕЙ РАННЕГО ВОЗРАСТА В РК

- ❖ Для оценки состояния психолого-педагогической поддержки детей раннего возраста, был осуществлен **мониторинг** деятельности кабинетов психолого–педагогической коррекции (КППК) и реабилитационных центров (РЦ).
- ❖ **Цель мониторинга** – получение достоверной информации о состоянии и тенденциях развития психолого-педагогической поддержки детей раннего возраста.
- ❖ **Результаты мониторинга** позволят выработать стратегию деятельности по оказанию коррекционной поддержки детей раннего возраста в условиях КППК и РЦ.
- ❖ В мониторинге приняло участие **11** реабилитационных центров и **182** кабинета психолого-педагогической коррекции.

ОСНОВНЫЕ МЕТОДИКИ В РАБОТЕ С ДЕТЬМИ РАННЕГО ВОЗРАСТА:

- ❖ Диагностическая методика «Комплексная оценка развития детей от 2-х месяцев до 3 лет 6 месяцев» (RCD-I);
- ❖ Методика М.Монтессори;
- ❖ Методика Домана Маниченко;
- ❖ Вальдорфская система; Игры Воскобовича;
- ❖ Тестовая методика диагностики устной речи младших школьников Т.А.Фотековой; «
- ❖ Логопедтің баламен жұмыс дәптері (2-сәбилер тобы)» Н.Ж. Кожаметовой;
- ❖ Методика Зайцева;
- ❖ «МультиКид» и т.п.

МЕТОДИЧЕСКИЕ ПОСОБИЯ, ПО ВОПРОСАМ РАННЕГО ВМЕШАТЕЛЬСТВА:

1. Жалмухамедова А.К. Оказание ранней коррекционно-развивающей помощи детям с ограниченными возможностями. – Алматы, 2008.
2. Жалмухамедова А.К., Халыкова Б.С. Раннее развитие детей с ограниченными возможностями. – Алматы, 2010.
3. Ерсарина А.К. Социальная и коррекционно-педагогическая работа с детьми раннего возраста с задержкой психомоторного развития.- 2017 г.;
4. Мовкеваева З.А.; Хамитова Д.С. Окружающий мир: методическое пособие .-2017 г.;
5. Баймуханова М.Е. Использование альтернативной системы коммуникации в коррекционной работе с детьми с особыми образовательными потребностями в условиях реабилитационного центра и кабинета психолого-педагогической коррекции.- 2018 г.;
6. Тасжүрекова Ж.Т., Сейсенова А.Д., Түлебиева Г.Н., Ибатова Г.Б. Ерте және мектепке дейінгі жастағы балалар тілінің дамуын тексеру әдістері.- 2019 ж.
7. Курманбекова И. М. Развитие познавательной активности детей раннего возраста средствами казахского народного творчества;

ПРОБЛЕМЫ, В РАБОТЕ С ДЕТЬМИ РАННЕГО ВОЗРАСТА:

- ❖ Трудности в общении как с самими детьми, так и с их родителями;
- ❖ Непонимание родителями серьезности имеющегося у ребёнка нарушения;
- ❖ Трудности в овладении детьми раннего возраста инструкций педагога;
- ❖ Недостаточность методического обеспечения: отсутствие программ для работы с детьми раннего возраста;
- ❖ Нехватка методических рекомендаций с описанием приёмов работы и пособий, методических рекомендаций для родителей и др.

ПЕРСПЕКТИВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ

- Своевременность оказания коррекционной помощи детям раннего возраста;
- Обучение педагогов работе с детьми раннего возраста на курсах повышения квалификации и переподготовки;
- Обучение родителей работе с детьми раннего возраста в домашних условиях;
- Разработка методических рекомендаций, пособий для педагогов, работающих с детьми раннего возраста и родителей;
- Обмен опытом по работе с детьми раннего возраста через проведение семинаров, тренингов и т.п.;
- Важность совместной работы с психологом, врачом, логопедом, дефектологом, психотерапевтом, невропатологом;
- Активное включение в работу родителей.

Адерихина Татьяна Алексеевна

руководитель программ по образованию
ЮНИСЕФ в РК

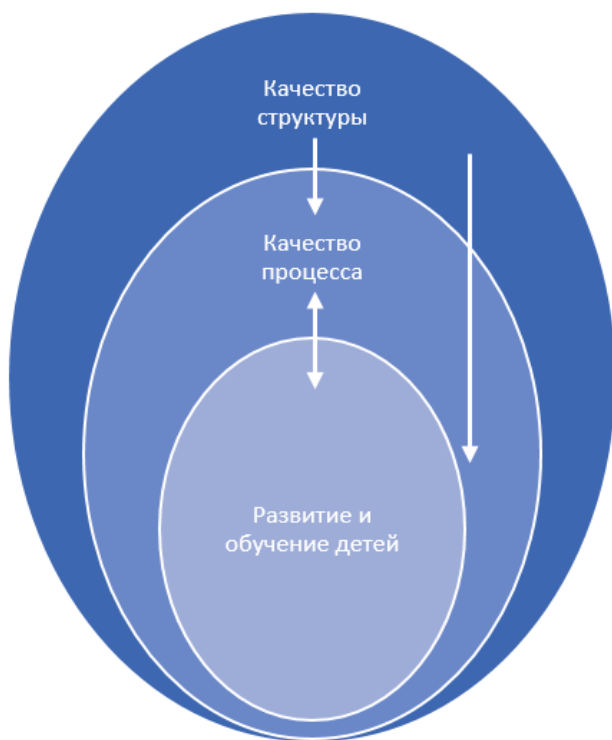
ПОВЫШЕНИЕ КАЧЕСТВА ДОШКОЛЬНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ ЧЕРЕЗ ПЛАНИРОВАНИЕ И МОНИТОРИНГ

Согласно обзору ЮНИСЕФ, обеспечение качества определяется как процесс мониторинга дошкольных учреждений, направленный на оценку и обеспечение качества опыта детей. Установленные государством стандарты качества могут сыграть важную роль в повышении качества мониторинга программ. Помимо стандартов качества, эффективные системы мониторинга имеют решающее значение для обеспечения соответствия дошкольных программ критериям качества.

Системы обеспечения качества выполняют несколько задач и могут помочь в (1) формировании государственной и общественной подотчетности; (2) управлении/улучшении рабочих показателей персонала дошкольных учреждений; (3) информировании родителей о выборе; и (4) информировании о политических дискуссиях.

Физическое пространство может влиять на процесс обучения, при этом пространства являются безопасными и достаточно большими, и имеют доступ к необходимым объектам, позволяющим детям легко перемещаться в них и участвовать в играх и других учебных мероприятиях. Они часто формируют существующие стандарты дошкольного образования в странах, поскольку их легче всего соблюдать и измерять. Несмотря на небольшое количество исследований, напрямую связывающих эти элементы с обучением/развитием детей или взаимодействием персонала с детьми, физическая среда и наличие игровых и учебных материалов являются предпосылками для формирования ключевого показателя качества процесса, наблюдаемого при взаимодействии детей с пространством и материалами.

Рисунок 1: Показатели и взаимосвязь между качеством структуры дошкольного образования, качеством процессов и развитием/обучением детей

Показатели качества структуры:

- Участие персонала в обучении по месту работы/PD
- Соотношение персонала и детей
- Начальная квалификация персонала (особенно директоров)

Показатели качества процесса:

• Взаимодействие между персоналом и детьми, включая:

○ Физическая и эмоциональная помощь и поддержка

○ Педагогическая практика

○ Организация групповых занятий и управление поведением детей, включая игровое обучение, ориентированное на детей обучение

• Взаимодействие детей с пространством и материалами

• Взаимодействие между детьми

• Взаимодействие между сотрудниками

• Взаимодействие с родителями / участие семьи

Показатели развития и обучения детей:

• Индекс развития детей в раннем возрасте или аналогичный показатель

• Использование индикаторов, предложенных в модуле обеспечения качества, и что имеет значение для качества? На наших консультационных встречах, когда спрашивали участников консультаций что значит качество, заинтересованные стороны обычно упоминают такие факторы, как оборудование и обучение персонала, или оценку детей дошкольным центром, но аспект процесса часто отсутствует – взаимодействие между персоналом и детьми, взаимодействие детей с пространством и материалами, а также взаимодействиями между детьми, персоналом и родителями.

• Использование процесса самооценки для информирования дошкольного планирования в целях повышения качества. Необходим переход от того, как информация НОБД в настоящее время собирается и используется в дошкольных учреждениях (обычно это делается одним человеком и на основе административных данных), к фактическому побуждению к самооценке качества. ЮНИСЕФ готовит некоторые рекомендации о том, как сотрудники дошкольных учреждений могут и должны

работать вместе, включая взаимодействие с родителями, для выполнения этого процесса завершения модуля НОБД, а затем также использовать информацию для ежегодного планирования для повышения качества. Важно развивать такую культуру в дошкольных учреждениях и поддерживать дошкольные организации посредством обучения.

• Использование рейтингов качества для информирования о том, что важно, и стимулирования спроса на качество. Совместно с ИАЦ идет обсуждение использования индикаторов для разработки рейтинга качества. Это будет новинка для дошкольного сектора. Чтобы рейтинги качества действительно способствовали повышению качества, недостаточно того, что они доступны. Дошкольные организации и другие заинтересованные стороны, включая родителей, примут их и сочтут важными. Потребуется четкая стратегия для сообщения результатов различным группам заинтересованных сторон – что означают рейтинги, что они должны делать с информацией. Это большая

задача. Как сектор может объединиться, чтобы сделать это? В начальном отчете экспертами ЮНИСЕФ были даны некоторые предложения относительно наличия материалов на доступном языке, но есть и другие примеры из стран, как, например, обязательное отображение рейтинга в каждом дошкольном учреждении, гранты на улучшение качества, привязанные к рейтингу и т.д.

В 2022 году ЮНИСЕФ совместно с ИАЦ и ИРР продолжать работать и пилотировать инструменты самооценки и индикаторы с учетом различных форм дошкольных организаций согласно графику:

- Перевод и оцифровка индикаторов и руководства: 14 марта – 8 апреля.
- Тренинги с местным партнером – Информационно-аналитическим центром (ИАЦ): 4-15 апреля.
- тестирование инструментария (~10-15 дошкольных учреждений): 18 апреля – 14 мая.
- Пилотный проект (~150 дошкольных учреждений): 16 мая – 1 июля.
- Анализ, окончательная доработка индикаторов и обучение для всех дошкольных учреждений: начиная с 4 июля.

Батырбекова Кулянда Уалихановна

«Национальная ассоциация инвесторов образования «Bilinvest»
Вице-президент ИПиЮЛ

ЧАСТНЫЕ ДОШКОЛЬНЫЕ ОРГАНИЗАЦИИ: ОСНОВНЫЕ ПРОБЛЕМЫ, И ПЕРСПЕКТИВЫ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ

В данной сфере мы уже работаем более 12 лет, которая объединяет в своих рядах более 500 инвесторов.

Следует отметить, что часть родителей отдают своих детей в частные детские сады из-за отсутствия в нем очереди. Мы ориентируемся на удовлетворение потребностей сельских жителей, расширяя свои площади и открывая новые группы.

Цели и задачи частных дошкольных организаций те же, что и в государственных. Нормативная база у нас одна - независимо от форм собственности.

Частный детский сад - это серьезное, ответственное и рискованное дело, с точки зрения настоящего бизнеса абсолютно неприбыльное. Заниматься им могут люди, преданные своей профессии, ставящие на первое место педагогическую идею, а потом уже коммерческий интерес. При этом мы не только зарабатываем себе на жизнь, но и создаем новые рабочие места.

В настоящее время доля частных дошкольных организаций в Алматинской области составляет 897 детских садов. За последние 3 года динамика составила с 406 до 716 ДО.

Много сил, средств и времени ушло на создание полноценных условий в ДО. Для осуществления преемственности детского сада и школы, создала образовательный комплекс по типу «детский сад – школа». Построила 2 школы полного дня (на 500 и 450 мест) с учетом лучших мировых практик: просторные кабинеты,

высокопрофессиональные педагоги, бассейн, библиотека, столовая, спортзал, спортивная площадка и др.

Я выезжала в зарубежные страны для изучения их опыта: Сингапур, Малазия, Япония, Чехия, Австрия, Германия, ... Вместе с тем как в целом системы дошкольного воспитания и обучения, у нас также имеются ряд проблем.

Это:

1) Качество содержания дошкольного образования. Педагоги с детьми работают в соответствии с требованиями Стандарта, однако при подготовке детей к школе мы значительно опережаем Типовую программу. Вместе с тем считаем, что настоящие НПА не соответствуют современным требованиям:

✓ Настоящий Стандарт не раскрывает содержания системы дошкольного образования. По требованиям он отстает от Модели развития дошкольного воспитания и обучения.

✓ Нет методического руководства по работе с инклюзивными детьми в группе.

✓ Не внесены изменения в ТУП касательно объема занятий в коррекционных группах и т.д.;

✓ нет преемственность с программой начальной школы;

✓ мониторинг не обеспечивает диагностику детей, нуждающихся в коррекционной работе и многое другое.

2) Кадровый потенциал. Для педагогов государственных садов МОНОм

предусмотрено повышение квалификации. Считаю, что мы люди не с другой планеты. Мы все казахстанцы! Во всех НПА идет «независимо от форм собственности». Однако, когда речь идет о финансировании, МОН напроць это забывает.

Предложение: Выделенные миллионные средства выделять и на обучение педагогов частных детских садов.

Мною, на базе «Bilinvest» открыт учебный центр, где педагоги периодически повышают свой профессиональный уровень не только от отечественных экспертов и ученых, но и зарубежных педагогов-новаторов. Мы плотно работаем с Международной Академией Современного Профессионального Образования г.Санкт-Петербург и других стран.

Только во время пандемии мы организовали международные онлайн вебинары с 11 стран, в том числе Япония, Эстония, Финляндия, Германия и т.д.

Обучение на курсах повышения квалификации прошли сотрудники разных категорий: инвесторы, заведующие, методисты, воспитатели, социальные няни, медработники, повара, и др.

3) нет согласованности в работе с ведомствами внутри МОН. В ИМП четко прописано о ведении педагогами необходимой документации. Например,

индивидуальная карта заполняется в электронном варианте, а ДКСОН при аттестации требует распечатать все карты. Это если детей в саду 200* на 5 лет = более 1000 листов бумаги. Министр на всех совещаниях говорит об уменьшении документов....

4) вопросы финансового характера. При расчете не учтены повышение заработной платы ЧДО в ПНФ. Сейчас идет волна недовольств со стороны частных садов. Здесь надо учитывать еще ту часть, что очень многие учредители не готовы или отсутствует финансовая грамотность при ведении бизнеса. При открытии частных садов не все предприниматели учитывают или не исследуют риски в этой области и все минусы хотят повесить на МОН РК или на власть. Здесь так же надо учитывать или обучать менеджменту ведения бизнеса в частном образовании.

Считаю, что необходимо вернуть процедуру лицензирования и получение госзаказа.

5) Президент К-Ж. Токаев в Послании отмечает «особую значимость приобретает ранняя профориентация детей» и сейчас занимаемся решением этой важной задачи. Запускаем совместно с РФ совместный проект по ранней профессиональной подготовке детей.

Куленова Лейла Искандеровна

Казахстанская ассоциация непрерывного образования
Председатель

СОВРЕМЕННЫЙ ВОСПИТАТЕЛЬ – ВЛИЯНИЕ ОБЩЕСТВА НА ЕГО РОЛЬ

Как часто в последнее время обсуждаются в обществе темы, посвящённые качеству образования. Общество недовольно текущей ситуацией, происходящей в нашем образовании.

Особенно это касается, тех вопиющих случаев, связанных с избиением детей, которые стали часто происходить в детских садах и вызывать огромный резонанс в обществе, ставя под удар всю систему образования в нашей стране.

Статус нынешнего педагога очень сильно пострадал, чего уж тут скрывать. Хотя Мы с Вами знаем, что это далеко не так!! Среди нас есть очень много профессионалов, чей труд неоценим!

Уважаемые коллеги! Перед нами стоит огромная задача - улучшить текущую ситуацию с нашими кадрами.

Необходимо сделать честный анализ и выработать правильные решения по устранению данной проблемы.

Первым делом, необходимо изучить все факторы, приводящие в ступор развитие и рост воспитателя.

Ведь на Воспитателя в последнее время взвалилось множество вопросов. Это и постоянно меняющиеся тренды в образовании, которым они не успевают соответствовать.

Нескончаемые требования со стороны родителей, что опять таки вызывает дополнительное напряжение.

Ведь каждый родитель сейчас переложил все свои обязанности на воспитателя. При этом высказывают свои недовольства по

любому поводу. Не так накормили, не так раздели, не так одели, не так поиграли и т.д.

С утра рабочий день у воспитателя начинается с многочисленных упрёков, кстати и не только родителей, но и руководства.

Прошло то время, когда мы даже останавливались перед учителем, не смея перейти ему дорогу, тем самым проявляя к нему высочайшее уважение. Родители наши никогда не позволяли себе грубить учителям.

Сейчас же престиж наших учителей настолько низок.

Я понимаю эти факторы никак не защищают Педагогов, которые бьют детей, но все же это тоже очень сильно влияет на психику и статус наших воспитателей.

Ведь если их не уважают родители, то как будут уважать дети? Также одним из немаловажных факторов конечно же низкая заработная плата воспитателя.

Необходимо, чтобы наши педагоги любили свою профессию, а не стеснялись её.

Они не должны думать о безденежье, как содержать и накормить своих детей, на что хватит денег, а на что нет.

Это ведь люди творчества. Кроме семейных забот им должно хватать денег и на свое всестороннее развитие.

Наши Воспитатели не имеют возможности ездить в санатории, нет каких либо льгот.

А работа с детьми настолько эмоциональная и сложная и забирает столько сил. Наши родители одного

то ребёнка своего, родного, еле выдерживают. А воспитателю приходится не только выдерживать, но и воспитывать одновременно по 20 и 30 детей.

Также хочу остановиться на повышении квалификации, предусмотренное бесплатно только для педагогов государственных детских садов.

Нам нужно пересмотреть наши подходы в этом вопросе.

Ведь Все понимают, что педагогов с разным профессиональным уровнем нельзя обучать не учитывая это.

Среди педагогов многие переквалифицированные, при чем за короткие сроки. Соответственно и обучение их должно быть разным и персонализированным.

Только сам педагог должен понимать, что ему нужнее, где и в чем слаб, а в каких вопросах силен.

И если бы ему предоставлялся выбор было бы это здорово.

Резюмируя свое выступление предлагаю:

1. Курсы повышения квалификации сде-

лать дезинфицированными, ориентированными на образовательный уровень педагога, в том числе с учетом его переквалификации.

2. Учитывая психологическую нагрузку на воспитателя при его профессиональной деятельности создать службу медиации при управлениях образования или же методических кабинетах для оказания помощи каждому детскому саду.

3. Необходимо повышать статус педагога в глазах общественности для чего активно использовать все средства массовой информации и широко пропагандировать и популяризировать положительные достижения педагогов в работе с детьми, родителями и т.д.

Привлечь для этого Министерство информации и общественного развития Республики Казахстан, чтобы наступательно, динамично менять идеологию общества по отношению к роли педагога, его статуса.

В свою очередь педагог, ощущая поддержку и высокий статус той профессии будет соответствовать высокому званию – ПЕДАГОГ и ни за что его не уронит.

Джуматаева Айман Дахаровна

Нұр-Сұлтан қаласы
 №7 «Аққу» балабақшасы
 Меңгеруші

**БОЛАШАҚ ҰРПАҚҚА АРНАЛҒАН ЖАҢА
 ТЕХНОЛОГИЯЛАР: МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ
 ҰЙЫМДАРДЫҢ САНДЫҚ БІЛІМ БЕРУ ОРТАСЫ**

Нұр Сұлтан қаласының «Аққу» балабақшасында 280 бала тәрбие мен білім алуға, 35 педагог еңбек етеді.

Балабақшаның басым бағыты инновациялық технология элементтерін қолдану арқылы балалардың зияткерлік және шығармашылық дағдыларын қалыптастыру болып табылады. Осы бағытты жүзеге асыру үшін балабақшаның барлық топтарында қолайлы дамытушы орта, «Робототехника», «Интерактивті скалодром», «Интерактивті құм жәшігі» «Сенсорика», «Stem зертхана» заманауи кабинеттері, сонымен қатар интерактивті панель «Alleo» құрылғысымен жабдықталған.

Ақпараттық-коммуникациялық технологияларды мектепке дейінгі ұйымдарда қолдану:

- көрнекілік жағынан балаларды ынталандыруға;
- навигацияның функционалдылығы, қолайлылығы мен қарапайымдылығы есебінен уақытты үнемдеуге;
- білімді тартымды үйретуге;
- білім берусалаларын ұтымды кіріктіруге;
- баланың танымдық қызығушылығын, ұсақ моторикасын, қабылдауын дамытуға жол ашады.

«Робототехника» кабинеті балабақша жұмысындағы жаңа бағыт. Бұл тек құрастыру ғана емес, балалардың «техникалық өнім» моделін өз бетінше әзірлеу бойынша логикалық ойлау, білік пен дағдыларының дамуына ықпал етеді.

«Интерактивті скалодром» кабинеті

балалардың физикалық белсенділігін, ептілігін, бұлшықет мүшелерін нығайтып, математикалық дағдыларын дамытып, зейін, ойлау және есте сақтау қабілеттерін арттырады. Ойын арқылы оқытудың белсенді іс-қимылмен ұштасуы бірнеше мақсатты ұтымды шешуге көмектеседі.

Интерактивті құм жәшігі классикалық әдістің шекаралары мен мүмкіндіктерін кеңейтеді. Құм кеңістігін толықтай модельдеуге, қалаған суретті жасауға мүмкіндік береді.

Интерактивті панель «Alleo» құрылғысы бала мен педагогтің жұмыс істеуіне өте ыңғайлы, ақпараттарды әр түрлі мультимедиялық ресурстардың көмегімен жеткізуге қолайлы құрал. Балалар ойын арқылы берілген материалдарды түсініп, толық меңгеріп шығады.

«Сенсорлық» кабинетте балалар педагог-психолог, логопед мамандарымен жұмыс жасап, қобалжудың алдын алу мүмкіндігіне ие болады. Сонымен қатар психикалық процестерді дамытуды белсендіреді, қол моторикасын дамытады. Сенсорлық кабинеттегі ойындар өте белсенді және тынымсыз балаларға жақсы көңіл күй сыйлайды.

Заманауи үлгідегі мектепке дейінгі жастағы балалардың сандық дағдыларын дамытуды мақсат ете отырып, жобалауға, нәтижеге қол жеткізуге, айналадағы әлем туралы жаңа білім алуға, білім беру қызыметінің алғашқы алғышарттарын қалыптастыруға жүйелі түрде оқыту арқылы Көкшетау қаласының Әл-Фараби атындағы

IT-лицейге сапалы даярлауды жүзеге асырады.

Жаңа технология элементтерін енгізіп, жүзеге асыру үшін әрине білікті де білімді мамандар қажет. Балабақшаның даму жоспарына сәйкес жыл сайын педагогтер біліктілікті арттыру курстарына барады. Қазір 9 тәрбиешіде «педагог-зерттеші», «педагог-эксперт», «педагог-модератор» біліктілік санаттары бар. Алдағы уақытқа меже барлық педагогтердің біліктіліктерін арттыруға жағдай жасау.

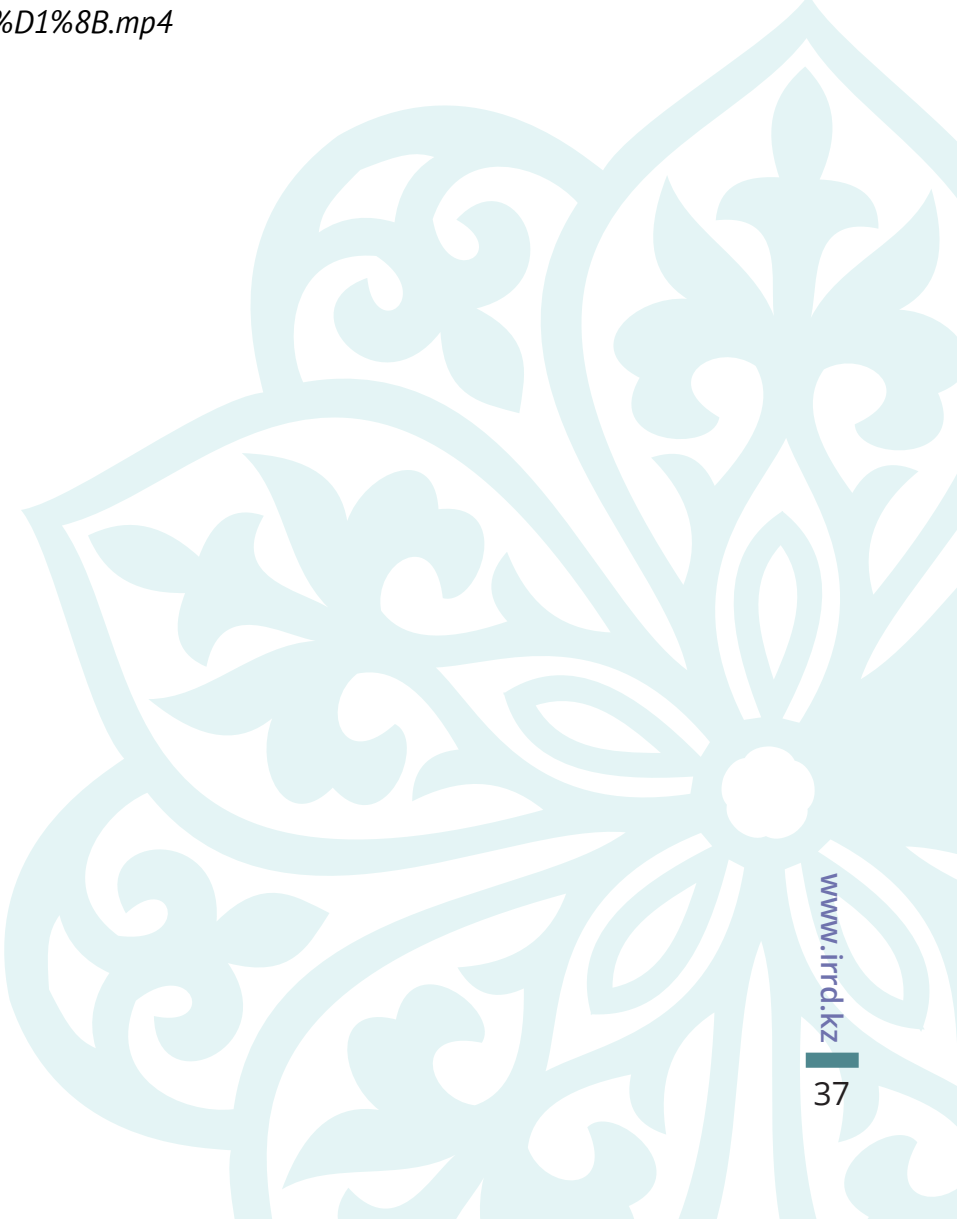
Қазіргі таңда үздіксіз білім беру еліміздің ертеңі, өсіп келе жатқан жас ұрпақ білімінің тереңділігімен өлшенеді.

Осы орайда балабақшалардағы дамытушы ортаны қалыптастыру, қаражатты қажет ететіндіктен, сұранысты дер кезінде қалыптастыру керек.

Заманауи жаңа балабақшада еңбек етіп жатқаныма мен бақыттымын, балабақшаға келіп жүрген тәрбиеленушілер де өте бақытты деп айта аламын. Дегенмен балабақшаларымызды дамыту үшін қаржылай қолдау қажет. Биылғы жылды мемлекет басшысы «Балалар жылы» деп жариялады. Еліміздің болашағы балаларды тәрбиелеуде балабақшалардың материалдық жағдайын нығайтуға ықпал жасауыңызды сұраймын.

Пайдаланған әдебиеттер:

<https://cloclo-stock6.datacloudmail.ru/stock/get/6hZMFaFSa3Bjb8MPX3FFKNFjjWe61ZvyxtHLv4SwA2nTcAbR1pEAP37tupPVQjuC7YDRTDhLgFHu/25%20%D0%B0%D2%9B%D0%BF%D0%B0%D0%BD%20%D1%81%D1%8A%D0%B5%D0%B7%D0%B4%20%D0%94%D0%BE%D1%88%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B0%20%D1%81%D0%BE%D2%A3%D2%93%D1%8B.mp4>

Абжанова Акбала Куанышовна

Қостанай қаласы, Қостанай педагогикалық колледжі
Мектепке дейінгі тәрбие кафедрасының
оқытушысы

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ТӘРБИЕ ЖӘНЕ ОҚЫТУ МАМАНДЫҒЫНДАҒЫ ҒЫЛЫМИ НЕГІЗДЕЛГЕН СҮЙЕМЕЛДЕУ

Заманауи егемен елімізде әлемдік білім беру кеңістігіне еруге талпыныс басым. Білім беру парадигмасы өзгеріп, білім берудің жаңа мазмұны пайда болды. Тәуелсіз еліміз дүние жүзінің алдыңғы қатарлы елдеріне қосылуы үшін заман талабына сай жаңа мазмұнды білім алуға жігерлі күш қайратымызды салып, білімді, ғылымды дамытуымыз керек.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2021 жылғы 12 қазандағы № 726 қаулысында **«Білімді ұлт» сапалы білім беру» ұлттық жобасында әр түрлі жүргізілетін міндеттер негізі көрсетілді.**

1-міндет. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың қолжетімділігін және сапасын қамтамасыз ету

2-міндет. Орта білім беру сапасын арттыру: Қазақстанның өңірлері, қалалық және ауылдық мектептері арасындағы оқыту сапасындағы алшақтықты қысқарту (PISA)

3-міндет. Мектептерді жайлы, қауіпсіз және заманауи білім беру ортасымен қамтамасыз ету

4-міндет. Қолжетімді және сапалы техникалық және кәсіптік біліммен қамтамасыз ету

5-міндет. Қазақстандық ЖОО-ның бәсекеге қабілеттілігін арттыру

«Білімді ұлт» сапалы білім беру» ұлттық жобасында 4-міндетінде қолжетімді және сапалы техникалық және кәсіптік біліммен қамтамасыз ету бойынша:

- Жастарды талап етілетін мамандықтар бойынша колледждерде тегін

оқытумен қамту (9-сынып бітірушілері)

- Халықаралық салалық талаптарға (стандарттарға) сәйкес құрылған құзыреттілік орталықтарының саны

- Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарының оқу процесіне WorldSkills бағалау жүйесін енгізген колледждердің үлесі.

Ахмет Байтұрсынов «Білімсіз халық қанша бай болса да байлығы басқа халықтың қолына көшеді» деп айтқан болатын. Сол себепті де қазіргі таңда болашақ мамандарды даярлауда қазіргі педагогтар алдына қойылған үлкен міндет деп ойлаймын. Мектепке дейінгі білім беру жүйесінің негізгі басым бағыттары мектепке дейінгі тәрбие мен оқытуды дамыту моделін іске асыру шеңберінде айқындалған. Мен өзім мектепке дейінгі тәрбие кафедрасында жұмыс жасағандықтан біз балабақшамен тығыз байланыс жұмыс жасаймыз. Біздің әлеуметтік серіктестеріміздің жұмысындағы кез келген өзгерістер біздің кафедраның арнайы пәндер педагогтарының оқу бағдарламаларына автоматты түрде түзетулер енгізеді.

2021-2022 оқу жылына арналған негізгі міндеттер келесі бағыттарды қамтиды:

- әр баланың жеке қабілеттері мен қажеттіліктерін ескере отырып, қолайлы дамытушы қауіпсіз білім беру, оның ішінде инклюзивті орта құру;

- балаларды тәрбиелеу, оқыту және дамыту жүйесі қызықты ойын түрінде жүргізу;

- баланы білім беру қатынастарының

толыққанды қатысушысы (субъектісі) деп тану;

- ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға қоғамның оң көзқарас философиясын қалыптастыру;

- мектепте оқуға қажетті дағдыларды жетілдіру (қауіпті немесе қауіпсіз іс-әрекеттерді бағалай білу; эмоцияларды реттеу; баланың жалпы танымдық дамуы);

- әртүрлі әлеуметтік топтар мен халықтың топтарынан шыққан балалар үшін сапалы мектепке дейінгі білім алу үшін тең бастапқы мүмкіндіктерді қамтамасыз ету.

Білім беру қызметін ұйымдастыру кезінде оқытушылар келесі принциптерге назар аударуы қажет:

- ойын арқылы оқыту;

- білім беру салаларын интеграциялау арқылы балаларды дамыту. Мектепке дейінгі жас баланың жеке басын қалыптастыру өте маңызды. Бұл жаста балалардың сөйлеу, сенсорлық дағдылары қалыптасады, сондай-ақ ақыл-ой, дене, эстетикалық, патриоттық тәрбие көзделеді. Ал балаларды тәрбиелеу және оқыту болашақ мамандардың қолында. Шығармашылық ойлайтын мамандарды тәрбиелеу студенттерді ғылыми-зерттеу жұмыстарына тарту арқылы мүмкін болады.

Қазіргі заманғы кәсіптік білім берудің маңызды мақсаты-болашақ маманға белгілі бір білім мен дағды кешенін беру, сонымен қатар білім алушыда өз бетінше оқуға және өзін-өзі ұйымдастыруға, білімі мен іскерлігін тұрақты түрде толықтыруына және тереңдетуіне бағдар жасау, бұл, сөзсіз, кәсіби өсуі мен табыстылығы үшін маңызды. Бірыңғай еуропалық білім беру жүйесіне заманауи көшу педагогикалық ғылымның алдына оқу-тәрбие үдерісінде ғылыми-педагогикалық эксперимент қою технологиясын меңгерген құзыретті педагог-зерттеушінің тұлғасын қалыптастыру және дамыту міндеттерін қояды. Осыған байланысты болашақ педагогты даярлаудың сөзсіз талабы-оқу пәндерін біліммен қаруландыру, ғылыми-зерттеу қызметінің дағдылары мен іскерліктерін қалыптастыру, оның кәсіби қасиеттерін дамыту, студенттерді оқыту мен тәрбиелеудің жаңа тәсілдерін іздеу және жоспарлау. Қостанай педагогикалық колледжінде білім

алушылардың шығармашылығын дамытуға мүмкіндік жасалған. Мектепке дейінгі тәрбие және оқыту мамандығына керекті әдебиеттер жеткілікті. Жыл сайын кітапхана қоры жаңа тың, әдебиеттер, оқулықтармен толықтырылып отырады. Колледж студенттері жұмыс жасайтын сайттарда электронды каталогтар қарастырылған.

Зерттеу құзыреттілігі бар маман нақты ақпаратты белсенді және нәтижелі талдай алады, дайын, кейде ескірген алгоритмдер мен фактілерді ғана емес, жаңа тиімді алгоритмдерді, ресурстарды, технологияларды құра және таңдай алады. Қостанай педагогикалық колледжінде болашақ мамандардың шығармашылық әлеуетін дамыту жұмыстары кеңнен қолға алынған. Педагогикалық колледж оқытушыларының ғылыми-әдістемелік әлеуеті студенттердің оқу-зерттеу қызметін ұйымдастырудың негізгі процесін сапалы жүзеге асыруға мүмкіндік береді, оның құрамында келесі компоненттер бар:

1. Студенттердің ғылыми-зерттеу жұмыстары ;

2. Ғылыми студенттік қоғамға қатысу ;

3. Шығармашылық зертханаларда оқытушылар мен студенттердің бірлескен қызметін ұйымдастыру;

4. Зерттеу материалдары мен презентацияларды дайындау;

5. Жобалық қызметке қатысу;

6. Педагогикалық практика барысында тәжірибелік-эксперименттік жұмыс жүргізу;

7. Олимпиадаларға, конкурстарға қатысу;

8. Интернет-конференцияларға қатысу;

9. Студенттік ғылыми-практикалық конференцияларда сөз сөйлеу;

10. Түлектер арасындағы жыл сайынғы педагогикалық шеберлік конкурсына қатысу;

11. Курстық жұмыстар жазу;

12. Мемлекеттік қорытынды аттестаттау шеңберінде бітіру біліктілік жұмысын қорғау.

Педагогикалық колледжде оқу кезеңінде әрбір студент өз бетінше бірқатар

жұмыстарды орындайды: баяндамалар, рефераттар, курстық және бітіру біліктілік жұмыстары. Әрбір жаңа жұмыс алдыңғы деңгейден қиындық дәрежесі мен көлемімен ерекшеленуі керек. Бірінші және екінші курстарда студенттер ғылыми-зерттеу жұмыстарының әдістерімен рефераттар жазуға арналған баяндамалар мен жеке пәндік тапсырмалар, зертханалық және практикалық жұмыстарды орындау кезінде шығармашылық ізденіс элементтерін енгізу арқылы танысады.

Екінші және үшінші курстарда курстық жұмысты жазу арқылы кез-келген процесті немесе құбылысты тікелей зерттеу енгізіледі, ол студенттердің кәсіби модульді игеруі мен оқу және өндірістік практикадан өтуін қорғауды қамтиды.

Төртінші курста оқу бітіру біліктілік жұмыстарын міндетті түрде орындауды көздейді. Студенттер оқу, өндірістік немесе дипломалды практикадан өту кезінде жинақталған тақырыптарды дербес әзірлейді және зерттейді.

Барлық осы жұмыс түрлері студенттерге көмектеседі:

- ақпаратты іздеудің, өңдеудің және пайдаланудың заманауи әдістерін және ғылыми-зерттеу қызметінің кейбір әдістерін игеру,

- педагогикалық ұстанымды анықтау, оны қорғау, сайып келгенде, мамандардың өз мамандығына деген қабілеттері мен шығармашылық көзқарасын дамытуға көмектеседі.

Қазіргі уақытта мектепке дейінгі мекемені басқару жүйесінде құзыреттілік, шығармашылық, инновацияларды пайдалануға және жасауға дайын, тәжірибелік-эксперименттік жұмыстарды, әдістемелік іс-әрекеттерді жүргізе алатын педагогты қалыптастыру мәселесі туындауда.

Мектепке дейінгі білім беру мамандығындағы ғылыми сүйемелдеу -студенттердің белсенді өмірлік ұстанымына заманауи білім беру жүйесіне инновацияларды енгізуге ықпал ететін

қозғаушы күш болып табылады. Оқу, жасау, ойлап табу, тәжірибе жасау, білім беруде заман ағымына ілесу, барлық мүмкін жаңалықтарды өз істеріне қолдану өте қызықты.

Колледжімізде студенттер орталығы, скаут клубы, білім алушылардың ғылыми студенттік қоғамы, қуыршақ театры, волейбол, баскетбол, футбол, жеңіл атлетика секциялары, «Жас сарбаз» клубы, ағылшын клубы, вокал студиясы, хореография үйірмелері жұмыстар жасайды. Колледжіміздің материалдық-техникалық базасы да жақсы жабықталған. Колледжде робототехника кабинеті, ленгафон кабинеті, биология-анатомия, физика кабинеттері, мектепке дейінгі тәрбие бөлімінде болашақ мамандардың балалармен жұмыс жасауына қажетті құралдармен жабдықталған. Құмсалғыш, лагомер, жеке пәндер әдістемесі бойынша сабақтарды өткізуге арналған кабинеттермен жабдықталған. Материалдық базаның жақсы жабдықталуы да болашақ мамандарды даярлауда педагогтарға көптеген мүмкіншілік береді. Қостанай педагогикалық колледжінің студенттері ғылыми жұмыстар, олимпиадалар бойынша жүлделі орындар алып жүр. WorldSkills аймақтық өткізілген сайыстарда да біздің колледж студенттері жақсы нәтиже көрсетіп бірінші орын иеленді. Биылғы жылы өткізілген республикалық WorldSkills конкурсы бойынша хореография кафедрасының 4 курс студенті Күзембаева Диляра Данияровна 1 орын иеленсе, мектепке дейінгі тәрбие кафедрасының 4 курс студенті Әбдіғали Ралина медальмен марапатталды.

Студенттердің оқу-зерттеу қызметіне қатысуының оң динамикасы әдістемелік қызметтің, кафедра оқытушыларының студенттердің өзіндік жұмысы үшін жағдай жасау, студенттерді оқытушылардың өзіндік танымдық қызметінде сүйемелдеу, жеке білім беру процесін өнімді диалог ретінде, шындықты бірлесіп іздеу ретінде ұйымдастыру бойынша жүйелі жұмысының нәтижесі болып табылады.

Джантурсынова Алина Сериккалиевна

Алматы қаласы

№ 185 бөбекжай-балабақшасы

Әдіскер

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ТӘРБИЕ МЕН ОҚЫТУ ҮРДІСІНДЕГІ ПЕДАГОГ ПЕН БАЛАНЫҢ РӨЛІ

XXI ғасырдың адамын, баласын, ұстазын, ортасын, көзқарасын, педагогикасын, бағытын сипаттайтын болсақ, Шәкәрім Құдайбердіұлының «**Бұл ән бұрынғы әннен өзгерек**» деген өлең жолдары еріксіз ойыңа келеді. Ол дегініңіз әлемде, климатта, табиғатта, экономикада, білім мен ғылымда толассыз өзгерістер болып жатыр деген сөз. Біз соған ілесе алудамыз ба? Қазіргі бала қандай? Қазіргі педагог қандай? Осы төңірегінде ой қозғасақ.

Біз жиі «қазіргі балалар басқаша» деген пікірді естиміз. Жаңаша әдіс-тәсілдерді қолдану керектігін айтамыз, жаңаша тың дүниелер ойлап табамыз. Қазіргі балалардың өзіндік әлемі бар екенін ғылыми тұрғыдан қаншалықты талдаймыз? Педагогтер XXI ғасырдың балалары туралы не біледі? Жалпы, біледі ме? Бұл маңыздылығы өте жоғары сұрақ. Неге десеңіз, біз енгізіп жатқан жаңа дүниелер, біз батыстан алып жатқан инновациялар нәтижелі болсын десек, тиімділігінің көрсеткішін көтергіміз келсе, ең алдымен жиі айтылатын «қазіргі» балалар дегеніміз қандай балалар, осыны анықтап, әр педагогтің жақсы білуі тиіс. Себебі, біз ортақ тілде сөйлескенімен, бір-бірімізді түсінбесек, ортақ жұмысымыздан нәтиже шықпайды.

1991 жылы америкалық ғалымдар Нейл Хоув пен Уильям Штраус ұрпақтар теориясын жасады. Осы теорияға сәйкес, әр 15-25 жыл сайын құндылықтар жүйесі мен қоғамдағы мінез-құлқы ұқсамайтын ұрпақтар өсіп-жетіледі. Осы орайда, мектепке дейінгі

ұйым қабырғасында тәрбиеленіп жатқан балалар «альфа» ұрпақтары, яғни альфа буыны - 2010 жылдан бастап 2025 жылға дейін туылған балалар. Олар XXI ғасырда дүниеге келген алғашқы ұрпақ. Оларды iGeneration деп те атайды. Альфа ұрпақтары смартфондар мен планшеттерді табиғи түрде қолданады. Олар iPhone, iPad және олардың қосымшаларымен бірге дүниеге келген ұрпақ. Демек, балабақша қабырғасында біз тәрбиелеп отырған балалар кешегі күннің балаларына қарағанда аула мен отбасы ғана емес, сонымен қатар виртуалды ортада өсіп келе жатыр. Ғалымдардың альфа балалар туралы болжамдары:

Альфа балалар білім мен тұрмыс, демалысқа қатысты жаңа технологиялық революцияны бастан кешеді

Жаңа ұрпақ ерте бастан табыс табуды бастайды. Тіпті жасөспірім шақта өз-өзін қамтамасыз етуге мүмкіндігі болады

Цифрлық сауаттылығы ең жоғары деңгейде болады

Альфа ұрпақ жұмысын жиі ауыстырып отырады

Альфа грек алфавитінің бірінші әріпі. Соған сай альфа ұрпақ жаңа әлем құрып, экология мен ұлттық құндылықтарға дейін толықтай өзгертуі мүмкін (<http://ernur.kz>).

Альфа-балалардың болашағында жоғары білім дипломы да өз құндылығын жояды.

Себебі, қазіргі кезде білім алып жатқан балалардың 65%-ы есейгенде қазір еңбек нарығында кездеспейтін жаңа жұмыс түрлерін орындайтын болады деп эксперттер

болжау жасап отыр (*Оксфорд Университеті және Deloitte LLP, 2014; Сколково, 2015; Бүкіләлемдік Экономикалық Форум, 2016*).

Осы орайда педагогтің рөлі қандай? Олар қазіргі ұрпақтың «тілімен» сөйлей алады ма деген сауалдың туындауы да шарт. Алдыңғы **X (1961-1981) – жиһанкездер**, **Y (1982-2004) – басқа атаулары: Миллениалдар**) кезеңінде туылған педагогтар қазіргі балалардың «тілін» қаншалықты біледі, олардың сұранысын қалай өтейді, міне осының барлығы ең алдымен шешілуі керек мәселе. Олай болса виртуалды ортада өсіп келе жатқан, ІТ, АКТ құралдарын тіптен бізден жақсы білетін, ақпаратты тез қабылдайтын, тез үйренетін, ерте жастан көп дүниені білетін, қарапайым нәрсеге қызыға бермейтін балаларды тәрбиелейтін педагогтардың да қалып қалған арнадан шығып, бағытын өзгертуі қажет. Балабақшадағы балаларды тәрбиелеуде, оларға білім беруде, білік пен дағды қалыптастыруда педагог та жаңаша көзқараспен, қызықты, «түрлі-түсті» етіп ұйымдастыру шарт. Неге «түрлі-түсті»? Виртуалды орта адам баласы таң қалатындай қызықты, 3D-5D эффектілері көздің жауын алады, сондықтан да балалармен жұмыста қолданылатын көрнекі, үлестірмелі құралдардың да мазмұнын, сыртқы сипатын түрлендіру қажет. Бұл – альфа ұрпақтарының қажеттілігі. Дәстүрлі әдіс-тәсілдердің «мықтылығын», «тиімділігін» жоққа шығаруға болмайды әрине, әйтсе де озығын алып, жаңаша леп алып келу заманның емес, бастысы баланың талабы болып отыр.

Қазіргі таңда мектепке дейінгі ұйымдағы балаларды тәрбиелеуде біз баланың «еркін» жұмыс жасауына, «таңдау» жасау құқығына, ең бастысы нәтижеге «өзінің» жетуіне мүмкіндік туғызуымыз шарт. Әр бала өзінің «үнін, қажеттілігін» айтуға, білдіруге, ал біз соны ескере отырып жұмыс жасайтын дәуір келді. Енді педагог білімді тасушы емес, ұйымдастырушы, бала орындаушы емес, белсенді қатысушы. Педагогтер ғылыми тұрғыдан мыңжылдықтың балалары - «альфа» ұрпақтарының туралы білімдерін толықтырулары керек, себебі біз қандай әдіс қолдансақ та, қаншалықты жаңаша идеяларды іске асырмақ болсақ та, қаншама жаңа инновацияны алып келсек те, қай заманда, қай дәуірде болсын ең басты ресурс – адам, ал адам баласымен жұмыс жасау үшін «түсінісу» қаншалықты қажет екенін практик ретінде өздеріңіз де білесіздер. Әр баланың қажеттілігі, деңгейі, темпераментін ескеру керек деп үндейтін педагогикалық тізімге «әр дәуірдің» өз баласы бар деген ұғымды қосу қажет, мен атап өткендей «қазіргі балалар басқаша» деп айтқанымызбен, ар жағына үңіле бермейміз.

Қорытындылай келе, «бір рет» жоғары оқу орнында алған білім қазіргі таңда педагог үшін жеткіліксіз. Әр педагог «өмір бойы іздену, өмір бойы үздіксіз білім алу» деген ұранмен жұмыс жасай отырып, алдында отырғандар альфа ұрпақтары екендігін, біз цифрландырылған ортаға айналған қоғамда өмір сүріп жатқанымызды ескеріп, нәтижелі жұмыс жасайық демекпін.

Р. Шангалаева

Ақтөбе қаласы, Ақтөбе гуманитарлық колледжі
«Мектепке дейінгі тәрбие және оқыту» мамандығы
оқытушысы

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ОҚЫТУ МЕН ТӘРБИЕДЕГІ ИННОВАЦИЯ

Аннотация. Мақалада мектепке дейінгі білім берудегі жаңартылған білім мазмұнын іске асыру тиімділігі, мектепке дейінгі білім берудің педагогикалық үдерісінде жиі қолданылатын әдістер, мектепке дейінгі білім берудің педагогикалық үдерісінде жиі қолданылатын әдістерді жүзеге асыру жолдары айтылады.

Қазіргі кезде Республикада білім берудің жаңа жүйесі жасалып әлемдік білім беру кеңістігіне енуге бағыт алды. Бұл педагогика теориясы мен оқу-тәрбие үдерісіне елеулі өзгерістер енгізді: білім беру парадигмасы өзгерді, білім берудің мазмұны жаңарып, жаңа көзқарас, жаңаша қарым-қатынас пайда болды. Жаңартылған білім мазмұны белсенді оқыту әр түрлі әдіс-тәсілдерді қолдану оқушылар мен мектепке дейінгі балалардың барлығын сабаққа, ұйымдастырған оқу қызметіне жұмылдыруға, ынтасын, пәнге деген қызығушылығын оятуға мүмкіндік берді. Жаңартылған білім мазмұнының жүйелілігі жас ұрпақта жаңаша көзқарас, мәдени, ұлттық құндылықтар, қоғамдық өмірге белсене қатысуға қажетті іскерлік пен дағды, жағымды қарым-қатынас жасау стилі, болашағына мақсат қою мүмкіндігін қалыптастырады.

Қазақстан Республикасында білім беруді және ғылымды дамытудың мемлекеттік бағдарламасында айқындалған мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың негізгі міндеттері:

- мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту мазмұнын жаңарту;
- балаларды сапалы мектепке дайындауға бағытталған инновациялық әдістер мен технологияларды енгізу;

- мектеп жасына дейінгі балалардың біліктері мен дағдыларының дамуын бақылау бойынша индикаторлар жүйесін енгізу

Мектепке дейінгі жаңартылған білім мазмұнын жүзеге асыру бағытындағы қолданылатын әдістер:

1. Мектепке дейінгі білім берудің педагогикалық үдерісінде жиі қолданылатын ойын;

2. Ұжымдық белсенділік пен дүниені тану және сапасы мен қасиетін ажырату, икемділік – дағды қалыптастыру, ойлауды дамыту бағытында Лего-конструктор;

3. Шығармашылығын, эстетикалық сезімін, халық өнерінің туындыларын түсінуге, құрметтеуге шынайылықты көруге бағытталған Арт- терапия. т.б.

ЛЕГО технологиясын қолдануда ескеретін мәселелер:

- Педагогпен балалардың бірлесе ойнауы барысында бала өзін еркін сезінуге жағдай жасалуы;
- Тапсырмалардың баланың жас ерекшелігімен тұлғалық қасиеттеріне сәйкестілігі;
- Балалардың эмоционалды ортасын дамыту жұмыстарының дұрыс болуы;
- Құрастыру кезінде баланың ізденімпаздығын дамыту үшін жағдай жасалуы;

• Педагогикалық интеграция әдістемесінің қолданылуы.

Оқыту үрдісінде ЛЕГО технологиясын қолдану міндеттері:

- Балалардың шығармашылық қабілеттерін дамыту;
- Кеңістікте бағдарлау;
- Логикалық ойлау;
- Қиялын дамыту;
- Ұсақ моторикасын дамыту;
- Ұжымда ойнауға машықтандыру;
- Тілдерін дамыту.

Лего технологиясының артықшылықтары:

- Лего ойыншықтарын бала ұстап көре алады;
- Лего құрастырмаларын қолданып бала ойындағысын құрап, қуанышқа бөленеді;
- Лего арқылы оқыту ойын түрінде жүзеге асады;
- Құрастырмалар жеңіл болғандықтан, оларды кез-келген кеңістікте пайдалануға болады;
- Лего құрастырмаларын бала өзі жалғыз да топпен де, жұппен де ойнайды.

Мектепке дейінгі білім берудің педагогикалық үдерісінде жиі қолданылатын әдістерді жүзеге асыру жолдары.

1. Арнайы сабақтар;

2. Сабақтан тыс ұйымдастырылған жұмыстар.

Мектепке дейінгі білім беру жүйесіндегі жаңа технологиялар жаңғыру үрдісіндегі табыстың негізгі факторларын жүзеге асыруға мүмкіндік береді.

Баланы мектепке дайындауда педагогтер ескеретін мәселелер:

- жаңа ортаға түсуіне байланысты көңіл-күйі сипаты;
- сынып сабақтық жүйеге төзімін білдіретін еріктік қасиеттері;
- жазба білімдерді қабылдауы;
- игеруге қажет таным процестерінің даму деңгейлері.

Мектепке алғашқы оқуға келген баланың бастан кешетін қиыншылықтары:

- баланың құрдастарымен қарым-қатынасы;
- мұғаліммен қарым-қатынасы;
- сыныбына қарым-қатынасы;
- сабаққа қарым-қатынасы;
- өзіндік сана-сезімі;
- құрдастарымен тіл табысу;
- сөйлеу ерекшелігі;
- түсіну, ұғыну деңгейлері.

Жаңартылған білім беру мазмұны аясында жаңа технологияларды жүйелі қолдану педагог жұмысының жаңа қырларын ашуға мүмкіндік береді. Мектепке дейінгі балада тұлғалық таным, шығармашылық қабілет, жағымды қарым-қатынас, сөздік қор, байланыстырып сөйлеу, логикалық ой, икемдік пен дағды қалыптастырады.

Габдуллина Бахыт Мырзагалиевна

КГУ «Центр методической работы и информационных технологий в сфере образования»
Заместитель директора

ПЕДАГОГИЧЕСКОЕ СООБЩЕСТВО - ФАКТОР ПОВЫШЕНИЯ КАЧЕСТВА ДОШКОЛЬНОГО ВОСПИТАНИЯ И ОБУЧЕНИЯ

Сегодня деятельность предметных ассоциаций педагогов обретает новое содержание в решении возникающих затруднений и проблем, достижения целей, стоящих перед современной системой образования. В Северо-Казахстанской области работа Ассоциации педагогов дошкольного образования «Шырақ» сфокусирована на реализации масштабного регионального проекта «Әр бала-бір жұлдыз». Проект направлен на поиск и внедрение эффективных практик, обеспечивающих повышение качества дошкольного образования.

В реализации проекта принимает участие вся дошкольная сеть области, которая представлена 473 дошкольными организациями, из них 76 детских садов, 8 комплексов «школа-ясли-сад», 389 мини-центров, с охватом 18167 детей. Из 473 дошкольных организаций 19 являются частными. Государственный образовательный заказ размещен в 17 дошкольных организациях.

В дошкольных организациях области работают 2932 педагога, в том числе заведующих, методистов, воспитателей – 1816, из них с высшим и техническо-профессиональным образованием по специальности «Дошкольное воспитание и обучение» - 1630 педагогов, что составляет - 89,8%.

За 3 года реализации проекта 57 дошкольных организаций презентовали свой опыт работы на различных областных,

республиканских, международных площадках. В рамках проекта педагоги дошкольных организаций успешно внедряют различные инновационные направления деятельности: нравственно-патриотическое, полилингвальное, творческое, здоровьесберегающее, интеллектуальное, информационно-техническое, экологическое и другие. Например, следующие дошкольные организации реализуют успешно направления: ясли-сад «Мирас» Кызылжарского района «Удивительный мир роботов», ясли-сад «Алтын бесік» г. Петропавловск «Цифровая STEM –лаборатория», ясли-сад «Еркетай» Акжарский район «Творческий детский сад», ясли-сад «Айгөлек» г. Петропавловск «Clever child» (Умный ребенок), ясли-сад «Ақ бота» Кызылжарский район «Ступеньки в будущее», ясли-сад «Баларман» г.Петропавловск проект «Туған жерім – алтын бесігім», ясли-сад «Петушок» г. Петропавловск «HEALTHY-детский сад».

15 марта 2021 года Постановлением Правительства Республики Казахстан №137 утвержден концептуальный документ по совершенствованию системы дошкольного образования - Модель развития дошкольного воспитания и обучения.

В Модели рассматриваются вопросы по совершенствованию системы дошкольного воспитания и обучения:

Нормативно-правовое сопровождение
Изменение подходов к процессам развития, воспитания и обучения.

Методическое сопровождение деятельности дошкольных организаций

Оценка качества дошкольного воспитания и обучения

Педагог в системе дошкольного воспитания и обучения

Обеспечение условий для работы с детьми с особыми образовательными потребностями

Работа с родителями и родительской общественностью

Персонализация финансирования дошкольного образования

Учитывая то, что сегодня в сфере образования проводятся реформы, возникает много инноваций различного характера, направленности и значимости, определен следующий алгоритм работы ассоциации «Шырақ»:

во - первых, выявить и поддержать талантливых педагогов,

во - вторых, способствовать продвижению прогрессивных новаторских идей,

в - третьих, предоставить возможность педагогам обмениваться опытом, а также в процессе взаимодействия решать проблемные вопросы.

За текущий учебный год Ассоциацией проведен ряд ключевых мероприятий. Так, Ассоциация выступила с инициативой организовать Панораму успешного опыта дошкольных организаций. Главная задача мероприятия - выявление талантливых педагогов, распространение их яркого педагогического опыта. Девиз Панорамы - «Единство всех и уникальность каждого!». Инициатива была максимально поддержана, что доказано высокой активностью участия – 122 организации образования, более 300 педагогов.

В рамках деятельности Ассоциации функционирует You Tube-канал с одноименным названием «Әр бала-бір жұлдыз», на который подписаны более 2000 подписчиков, среди которых не только педагоги, но и родители воспитанников. Сегодня канал является источником полезной информации, площадкой взаимодействия по обмену опытом. На канале находятся

записи трансляций конференций, вебинаров, семинаров, мастер-классов для самообразования педагогов, а также видео семейных, детских челленджей.

Педагоги дошкольного образования наряду с педагогами организаций среднего образования приняли активное участие в аллее открытых занятий. 84 открытых занятия находятся в свободном доступе на ютуб-канале, что дает возможность педагогам просматривать постоянно занятия коллег и рефлексировать свою деятельность. Самыми активными стали педагоги из организаций Аккайынского района, района Шал акына и Петропавловск.

Под эгидой празднования 30-летия Независимости Республики Казахстан состоялся областной марафон «30 звездных ступеней» образовательного лифта «дошкола-школа-колледж».

В рамках марафона организованы виртуальные экскурсии по лучшим детским садам области, проведен конкурс эссе «Моя философия дошкольного образования», конкурс экологических проектов «Эколята-дошколята». Мероприятия марафона были разработаны таким образом, что каждый творчески работающий педагог смог принять участие в нем. Охват марафоном составил 124 дошкольные организации, 570 педагогов.

Одной из проблем детально рассмотренной в рамках деятельности ассоциации стала преемственность между детским садом и школой, которая зачастую понимается только как подготовка детей к обучению.

В анонимном анкетировании по вопросам степени удовлетворенности подготовки воспитанников к обучению в школе и проблем преемственности участвовало 521 респондентов, из них 18% педагогов начальной школы и 23% воспитателей дошкольных организаций, а также 59% родителей воспитанников.

Целью исследования было изучение наличия противоречия между ожидаемым уровнем подготовки к школе с точки зрения педагогов двух уровней организации

образования, а также их родителей.

Общие выводы: противоречия, несомненно, есть и они связаны с отсутствием должного уровня преемственности между школой, ДО и родителями.

1. Основное расхождение выявляется в понимании «подготовка к школьному обучению» между дошкольным образованием и школьным, взгляд воспитателей сильно отличается от мнения и родителей и школьных педагогов, т.к. они больше обращают внимание на развитие саморегуляции, самообслуживания, также считают, что обучать общению со взрослыми детей не надо, этому учат сами воспитатели и педагоги.

2. Общее мнение всех – обучать чтению необходимо.

3. При решении вопросов, связанных с трудностями в обучении, педагоги и воспитатели больше склонны решать их совместно с родителями, в свою очередь родители лучше обратятся к независимым экспертам/специалистам самостоятельно.

4. Основным индикатором адаптации ребенка является его эмоциональное благополучие (от 57% у родителей до 45 % у педагогов). А вот здоровье детей беспокоит в основном родителей и воспитателей. При этом Родители очень хотят видеть своих детей успешными, а педагоги - послушными. А воспитатели больше всего переживают за отсутствие должной преемственности между ДО и школой.

Важным условием эффективности работы по налаживанию преемственных связей детского сада и школы является четкое понимание целей, задач и содержания работы, доброжелательный деловой контакт между педагогическими коллективами организаций образования. (совместные педагогические советы; семинары, мастер-классы; круглые столы педагогов ДО и учителей школы; психологические и коммуникативные тренинги для воспитателей и учителей; проведение диагностики по определению готовности детей к школе; взаимодействие медицинских работников, психологов ДО и школы; открытые показы образовательной деятельности в ДО и открытых уроков в школе; педагогические и психологические наблюдения.

В результате таких контактов педагогов достигается взаимопонимание:

воспитатели яснее осознают требования школы, задачи подготовки детей к учебе и успешнее их решают; а учителя в свою очередь глубже вникают в задачи, содержание и методы работы детского сада, что помогает им установить преемственность в методах воспитательного воздействия.

Новое время диктует новые условия. Деятельность педагогов дошкольных организаций сегодня приобретает особую значимость. «Сегодня востребован не просто воспитатель, а педагог – исследователь, педагог - новатор, педагог – психолог, педагог – партнер».

Жанекешова Салтанат Женисовна

Атырау қаласы

№11 «Тақшолпан» балабақшасы

Директор

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ТӘРБИЕ МЕН ОҚЫТУДЫ ҒЫЛЫМИ НЕГІЗДЕУ ЖӘНЕ ҚОЛДАУ

*«Қашан бала ғылым-білімді махаббатпен көксерлік болса,
сонда ғана оның аты адам болады»
А.Құнанбаев*

Қазіргі кезеңде білім және ғылым саласында инновациялық педагогикалық технологиялар қаншалықты маңызды болса, мектеп жасына дейінгі балаларды оқыту мен тәрбиелеуде де педагогикалық технологиялар ұғымы кеңінен қолданылатын ұғымдардың біріне айналды. Яғни, инновациялық технологияны қолдану негізінде келешек ұрпақтың еркін дамуына, жан-жақты білім алуына, белсенді, шығармашыл болуына жағдай жасау қазіргі таңдағы әрбір педагогтың міндеті.

Республиканың білім беру жүйесінің ең басты міндеті мектеп түлегінің білім сапасының деңгейін халықаралық дәрежеге жуықтату. Бала - болашағымыз десек, сол балаға жүйелі білім беріп, ғылымға деген ынта – ықыласын дұрыс бағыттауды, қабілет - қасиеттерін дамытуды балабақшадан бастауымыз керек.

Ата-ана баласын балабақшаға әкелгенде үлкен ортаға үйренеді, бейімделеді, көзі ашылады деп үміттенеді. Ол -педагогтің басты мақсатының бірі. Баланың ойлау және шығармашылық қабілетін дамыту, сөйлеу мәдениетін қалыптастыру, оқу, жазу, сызуға ойын арқылы үйрету басты назарында болатыны анық. Осыған байланысты еліміздің сеніп тапсыратын мәртебелі азаматты қалыптастыратын отбасы және мектепке дейінгі ұйым қызметкерлері.

Біздің бөбекжай-бақшамызда балаларға

үздіксіз білім беруде барлық жағдай қарастырылған. Балалардың жеке басының қалыптасуы мен дамуына педагогтардың педагогикалық технологияларды қолдана білу сауаттылығы өте жоғары. Педагогтардың ұстанымы: ол балаларға басшы емес, білім беру қызметінің тең қатысушысы. Мұндай оқытубаланыңинтеллектуалдықабілеттілігін анықтайды, бала мінезін қалыптастыруға және жеке мүмкіндіктер беретін дамытушы орта құруға мүмкіндік береді.

Облысымыздың топырағының тұзды, құмды, сортаң болуына, сонымен қатар мұнайлы өңір болғандықтан экологиялық өзекті мәселелер орын алуына байланысты «Экология балабақшада» атты тақырыпты басшылыққа алдық. 2019-2023 оқу жылында «Экология балабақшада» бағытында атқарылатын жұмыс жоспарына сәйкес мына жұмыстарды атап айтқым келеді:

1. «Жас эколог» үйірмесі.

«Жас эколог» үйірмесін құрудағы мақсат табиғатқа деген жауапкершілік қатынасты қамтамасыз ету, әр балаға экологиялық білімді қалыптастыра отырып, табиғат байлықтарын ұтымды пайдаланып, жанашырлықпен қарауға тәрбиелеу.

2. Балабақша ауласында көгалдандырылған зоналар.

Мақсаты: Балабақша ауласының ауасын тазарту, көлеңке саясын кеңейту және ауланы желден, күннен, шаңнан тазарту, сонымен

қатар қылқан жапырақты теректермен (қарағай, шырша, емен) ерекшелендіру

3. Арнайы экологиялық бөлме.

Экологиялық бөлме жасақтауда ата-аналардың арасында қатты қызығушылық туғандығы сондай балаларға қызықты болсын деп, тасбақа, құстардың, балықтардың түрлерін, үй қояндары сыйлады. Мәне, осының нәтижесінде қазіргі уақытта балалардың ата-аналармен бірге жинаған тірі табиғат мүйісі, Атырау өңіріндегі кездесетін тастар, әртүрлі өсімдіктер тұқымдары, кепкен ағаш жапрақтарымен бұтақтары, құм, саз үлгілері, түрлі-түсті әдемі кітаптар, балаларға арналған энциклопедиялар, ертегі кейіпкерлерінің, жан-жануарлардың үлгілері жинақталды. Бөлмені жасақтағанда қауіпсіз, табиғи заттармен жабдықтадық. Бүгінгі күні бұл біздің балаларымыздың ең сүйікті бөлмесі. Балалар бөлмеде демалып өз беттерімен ойындар ұйымдастырып, гүлдерге күтім жасап түрлі шығармашылық жұмыстармен айналысады. Сонымен қатар бұл аталған жұмыстарға қоса бүгінгі таңда қоршаған ортанмен таныстыру, тірі және өлі табиғатты зерттеу жұмыстары және экологиялық оқу қызметтері ұйымдастырылатын шағын зертхана құрдық. Зертханада балалар микроскоппен және телескоп, компас және т.б. құрылғыларды пайдалануды үйренеді. Балалармен зерттеу жұмыстары жасау үшін қажетті құрал жабдықтардың барлығы жасақталған.

4. Балабақша ауласында заманауи жылыжай жасақтау (2023жылға дейін). Балаларды табиғатты аялау, күтіп-баптау, қорғауға үйрету, дағдыландыру барысында түрлі ағаштар мен гүлдер отырғызу. Тірі табиғаттың өсіп-жетілуін бақылау мақсатында жылыжай ішінде зертхана бұрышын ұйымдастыру.

XXI ғасыр табалдырығын білім мен ғылымды инновациялық технологиялық бағытты дамыту мақсатымен аттауымыз үлкен үміттің басты нышаны болып табылады. Ұрпағы білімді халықтың болашағы бұлыңғыр болмайды деп дана халқымыз бекерден бекер айтпаса керек.

«Инновациялық технологиялар – бұл білімнің басымды мақсаттарымен біріктірілген пәндер мен әдістемелердің: оқу-тәрбие процесін ұйымдастырудың өзара ортақ тұжырымдамамен байланысқан жаңа міндеттерінің, мазмұнының, формалары мен әдістерінің күрделі және ашық жүйелері, мұнда әр позиция басқаларына әсер етіп, ақыр аяғында баланың дамуына жағымды жағдайлар жиынтығын құрайды». Осы орайда, балабақшамыздағы робототехниканы оқу үрдісімен үйлестірудің маңына тоқталғым келеді.

Балабақшадағы робототехника

балалардың ойлау және талдау қабілеттерін дамытуға көмектеседі. Үйірмелерде Лего құрастыру мен робототехниканың қарапайым негіздерін меңгерген бала ерте жастан бастап заманауи технологиялар саласындағы мамандық таңдай алады. Робототехниканың қарапайым негіздері мектеп жасына дейінгі тұлғаның ғылыми-техникалық және шығармашылық әлеуетін дамытады. Мұндай сабақтармен біріктірілген мектепке дейінгі білім беру балалардың шығармашылық және ерекше ойлауын дамытады. Мұғалімдер тәрбиеленушілерді техникалық мүмкіндіктермен таныстырып, оларға техникалық нысандарды өз бетінше құруды үйретеді.

Сонымен қатар, интерактивті үстелдер арқылы мектепке дейінгі тәрбиеленушілердің оқу үрдісіне деген қызығушылығын арттыру.

Интерактивті үстел - құрылғыны 3 жастағы балалар пайдалана алады. Сенсорлық үстелді басқару компьютерге қарағанда оңай: тышқан мен перне тақта жоқ, жай ғана экранды басады. Сондай-ақ оқыту бағдарламалары дыбыстық және мәтіндік түсіндірмелермен сүйемелденеді. Бұл құрылғының берері:

1. Балалар әлеуметтік тұрғыдан дамиды. Үстел басында 2-ден 10-ға дейін адам жұмыс істейді.

2. Педагогтың жұмысы жеңілдейді. Құрылғы интерактивті тақтаны толықтырады және оқуды тездетеді. Педагог балаларға жаңа ақпарат береді, содан кейін олар сенсорлық үстел үстінде жаттығуларды

орындайды.

3. Шексіз материалдар. Оқытушы сабақ пен дамытушы ойындардың шексіз санын жүктей алады.

Жаңа технологияның принциптері – оқытуды ізгілендіру, өздігінен дамитын, дұрыс шешім қабылдай алатын, өзін-өзі жетілдіріп тәрбиелеуші тұлға қалыптастыру болып табылады. «Орташа мұғалім-айтып

береді, жақсы мұғалім – түсіндіреді, үздік мұғалім- шабыттандырады» деп А.Уорт айтқанындай балалардың құзіреттілігін дамытудағы еңбегіміздің әр сәті жүйелі түрде атқарылып, нәтижелі болуға тиіс. Сондықтан да, балабақшамызда педагогтардың қазіргі жаңа технологиялар мен интернет ресурстарды пайдалана білуіне барлық жағдай жасалған деп сенемін.

Қалымбетова Жансая Жалдыбаевна

Нұр-Сұлтан қаласы

№75 «Балалық шақ» балабақшасы

Әдіскер

РУХАНИ ЖАҢҒЫРУ ИДЕЯСЫН КЕШЕНДІ ІСКЕ АСЫРУДЫҢ ЖАҢАША БАҒЫТ-БАҒДАРЛАРЫ

Ұрпақ тәрбиесі – ата-бабамыздан келе жатқан рухани мұралардың бірі. Қай елдің болсын бірлігінің қалыптасуы мен өркендеуі дәстүрлі ұлттық тәрбие мен рухани құндылықтарымен сабақтасып жүзеге асатындығы белгілі. Сол себептен де төл дәстүрімізді, әдебиетіміз бен мәдениетімізді жаңғырту, тілімізді өркендету, еліміздің болашағы қазіргі ұрпақ болғандықтан оларды қазірден бастап, ең алдымен, білімді, ұлттық құндылықтар мен заманауи игіліктерді өз бойына біріктіріп, ұштастыра білетін, өз елінің нағыз жанашыр азаматтары ретінде қалыптастыру, бүлдіршіндердің бойына ұлттық құндылықтарды дарытып, рухани бай мұрамызды бойларына сіңіре тәрбиелеу біздің міндетіміз.

Еліміздің білім саласында жүргізіліп жатқан реформаның басты мақсаты-ой-өрісі жаңашыл, шығармашылық деңгейде қызмет атқара алатын, дүниетанымы жоғары, жан-жақты қалыптасқан жеке тұлға тәрбиелеу. Мектеп жасына дейінгі балаларды дамыту мәселесі қазіргі таңда мемлекеттік саясаттың ажырамас бөлігі болып отыр.

Жаңа кезеңдегі білім берудің өзекті мәселесі жас ұрпаққа-адамгершілік-рухани тәрбие беру. Құнды қасиеттерге ие болу, рухани бай адамды қалыптастыру оның туған кезінен басталуы керек.

Рухани жаңғыруда маңызды бағдарлардың бірі «ұлттық рухты, ұлттық сананы, дәстүрді, әдеп-ғұрыпты, мәдениетті сіңіру». Осы рухани жаңғыртуға бәсекеге қабілетті, білімді елдің ғана қолынан келеді.

Ал оның жүзеге асуы Нұр-Сұлтан қаласы әкімдігінің №75 «Балалық шақ» балабақша ұжымының бастауымен жүзеге асырылуда. №75 «Балалық шақ» балабақша ұжымы «Рухани жаңғыру – баланың зияткерлігін дамыту негізі» атты тәжірибелік алаң шеңберінде жоспарлы түрде үлкен жұмыс атқаруда. Оқу қызметінде, ата-аналармен жұмыс барысында және педагогтердің кәсіби шеберлігін шыңдау жұмыстарында орын тапты.

Тәжірибелік алаң шеңберінде қорытынды республикалық және қалалық семинар-практикумдар ұйымдастырылып, республика және қала балабақшаларының педагогтері арасында тәжірибемен бөлістік.

Семинарға қатысушыларды жасалып жатқан жұмыстың негізгі бағыттарымен таныстырдық: балаларға арналған сиқырлы кілемдер мен киіз үй жасау, тоқу өнерінің сырын, құм терапиясы арқылы бүлдіршіндердің музыкалық қабілетін дамыту, сергіту сәттерінде халық музыкасы мен қимылдарын нәтижелі қолдану әдістерін көрсеттік.

Балаларға киіз басу, құрақ құру, тоқу, өру технологияларының элементтерін үйрету арқылы жұмыстар ұйымдастырылуда.

Балабақша педагогтері инновациялық әдіс-тәсілдерді қолдану арқылы бүлдіршіндердің зияткерлік қабілетін дамытудың ерекше жолдарын айқындап, балалардың ұлттық музыкалық талғамын тәрбиелеу, халық би-қимылдарының сырын күнделікті сергіту сәттерінде игеріп,

қолдануда.

Атап кетсек:

- Этнолаборатория»
- «Мультистудия»,
- «Құмдағы өрнектер» студиясы,
- Педагогикалық кинезиология жаттығу-

лары;

- Ертегі терапиясы;

- Бестемше зияткерлік ойыны балалардың арасында ерекше сұранысқа ие.

Тіл бар жерде - білім бар. Осы мақсатқа жету үшін, театр әдісі бүгінгі біздің негізгі инструментариымыз болып табылады.

Театр - баланың белсенді сөздік қорын, ауызша және вербальды емес қиялын қалыптастырады, оның шығармашылық қабілеттерінің негізін қалайды. Балалар тілін дамытуда, олардың өмірге деген көркемдік көзқарастарын қалыптастыруда театрландырылған қойылымдар ерекше рөл атқарады. Балалар кейіпкерлерді ойнай отырып, олардың іс-әрекеттері мен мінез-құлықтарын береді және театр арқылы

тілдерін дамыта отырып, адамгершілік жақсы қасиеттері қалыптасады.

Барлық балалар театрды тамашалағанды жақсы көреді. Бала тәрбиесінде әр түрлі театрдың жанрларының алатын орны ерекше.

Бүгінгі семинар практикұмда көретін тантомореско театры баланың дүние танымын қалыптастыруда, үлкен рөл атқарады. Осының дәлелі ретінде іс-тәжірибеде мектеп алды даярлық тобының тәрбиешісі Венера Уралбаевна өзінің күнделікті жұмысында бүлдіршіндерімен ұйымдастырылған оқу – қызметінде театр әдісінің көптеген түрлерін қолданады. Мысалы: көлеңке театры, дәтүрден тыс қуыршақтар театры (шардан жасалған), тантомореско театры, орамал театры, «аяқ» театрының әдіс тәсілдерін қолданады.

Жаңа жағдайда жаңғыруға деген ішкі ұмтылыс - біздің дамуымыздың ең басты қағидасы», -деп ел келешегіне үміт артамын.

Санымбаева Жанат Елеусизовна

Алматы облысы,

Есік гуманитарлық-экономикалық колледжі

Мектепке дейінгі педагогика пәнінің оқытушысы, п.ғ.м.

өзін-өзі тану және педагогика, психология ПЦК

жетекшісі

МЕКТЕПKE ДЕЙІНГІ МАМАНДАРДЫ ДАЯРЛАУДА ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ПРАКТИКАНЫҢ МАҢЫЗДЫЛЫҒЫ

Кәсіптік білім беру саласындағы ең өзекті мәселенің бірі - бәсекеге қабілетті, сұранысқа ие, білікті маман дайындау. Қазіргі білім берудің басты мақсаты болашақ маманға кәсіби бағытта кешенді білім беру мен тәжірибелік дағдыларды қалыптастыру ғана емес, сондай-ақ «өмір бойы оқу» қағидасының негізі болып табылатын білім мен дағдының үздіксіз кеңейіп, тереңдей түсуі, теорияны тәжірибемен ұштастыруы, студенттің өз бетінше білім алуы мен өзін-өзі ұйымдастыру дағдыларын қалыптастыратыны сөзсіз. Құзыретті мамандарды даярлауда теориялық білімді бірден практикалық тұрғыда бекіту өте маңызды. Осы тұрғыда Есік гуманитарлық-экономикалық колледжі білім алушыларды оқу-жұмыс жоспарына сәйкес әлеуметтік серіктестеріміз болып айқындалған мектептерден педагогикалық практикадан өткізеді.

Ресей жазушысы В.Афанасьев айтқандай, «Теория мен практиканың айырмашылығы – тәжірибеде. Теория деген не? Өткен ұрпақтардың жинаған іс-тәжірибесі. Практика деген не? Өзіміз жинақтайтын іс-тәжірибе. Теорияны да, тәжірибені де ескерген жөн. Теориямен нығайтылмаған тәжірибе қандай тақырыпта сөз қозғалса да ешқашанда тиімді болмайды». Практика барысында білім алушылар тәрбиеші, педагог қызметінің ерекшелігімен жеке танысып, балалармен тығыз қарым-қатынаста жұмыс істейді. Бұл теориялық білімді практикада іске асыру қабілеттерін,

қызығушылықтарын арттырып, мамандыққа тез бейімделуге мүмкіндік береді. Практика барысында түрлі жағдаяттар кезінде тез шешім қабылдау, жауапкершілікті сезіну, әр баланы жете зерттеу, ата-анамен қарым-қатынасты дұрыс бағытта жүргізу жолдарын бірден үйренуге төселдіреді.

Ал сабақты қызықты өткізуде инновациялық технологияларды тиімді қолданып, шығармашылық ізденістерін жетілдіреді.

Кәсіби қалыптасқан маман дайындау барысында мектепке дейінгі ұйым тәрбиешісі мамандығына да қойылар талаптары мен жүктелер жауапкершілік те өте үлкен.

Мектепке дейінгі білім беру мамандарын кәсіптік даярлауда педагогикалық теория мен практиканы игеру процесінде жүзеге асырылады. Осы мәселе бойынша колледжда білім алушыларды теориялық, әдістемелік және іс-тәжірибелік жағынан жан-жақты дайындау ісі ұтымды ұйымдастырылып жолға қойылған.

Кәсіби қалыптасқан маман дайындау барысында мектепке дейінгі ұйым тәрбиешісі мамандығына да қойылар талаптары мен жүктелер жауапкершілік те өте үлкен.

Мектепке дейінгі білім беру мамандарын кәсіптік даярлауда педагогикалық теория мен практиканы игеру процесінде жүзеге асырылады. Осы мәселе бойынша колледжда білім алушыларды теориялық, әдістемелік және іс-тәжірибелік жағынан жан-жақты дайындау ісі ұтымды ұйымдастырылып жолға қойылған.

Кәсіби қалыптасқан маман дайындау барысында мектепке дейінгі ұйым тәрбиешісі мамандығына да қойылар талаптары мен жүктелер жауапкершілік те өте үлкен.

Мектепке дейінгі білім беру мамандарын кәсіптік даярлауда педагогикалық теория мен практиканы игеру процесінде жүзеге

асырылады. Осы мәселе бойынша колледжда білім алушыларды теориялық, әдістемелік және іс-тәжірибелік жағынан жан-жақты дайындау ісі ұтымды ұйымдастырылып жолға қойылған.

Колледжмізде білім алып жатқан, балаға ыстық ықылас, жылы жүрекпен қарайтын маманның бірі – мектепке дейінгі ұйым тәрбиешісі.

Үлгілік оқу жоспарына жаңа педагогикалық технология пәні енгізілсе жақсы болар еді деп ойлаймын.

Кредиттік технологияға байланысты жеке пән әдістемелері пәндері қысқарып, 3-курстан бастап жүргізілетін болды, ол аздық ететіні анық.

Пәнді оқыту әдістемесін, техниканы меңгергенімен, оқыту бала психологиясына негізделмесе, еш нәтиже болмайды демекші, әсіресе «Мектепке дейінгі тәрбие және оқыту» мамандығына психология пәнін 1-курстан 4-курсты аяқтағанға дейін өтілгені тиімді болар еді. Ал қазір тек 2-курста ғана 1 жыл оқылып аяқталады.

Бірінші-екінші курста тәрбиешінің көмекшісі біліктілігін алып, 3- 4 курста тәрбиеші біліктілігін алады. Тәрбиеші көмекші мамандығының орнына балабақша психологі біліктілігін алса ұтымды болар еді.

Кожабаета Лазат Мырзабаевна

Павлодар қаласы
№ 6 мектепке дейінгі гимназия
Басшы

ҰЛТТЫҚ ТӘРБИЕМЕН ХАЛЫҚТЫҚ ПЕДАГОГИКАСЫН ҚОЛДАНУ БАРЫСЫНДАҒЫ ТИІМДІ МЕНЕДЖМЕНТ

Аңдатпа. Қазақ халқының ұлттық құндылығын дәріптеу, ұлтымыздың бай мәдениеті, Отанын сүйетін, рухы биік, адамгершілігі мол тәрбиеленушілердің білімін, ой-өрісін дамыту.

Кілтті сөздер: менеджмент, инновациялық жұмыс, «Әдебиеттану» пәні, ұлттық ою-өрнектер, диірмен, піспешелек, тұмар, ұлттық құралдары.

Қазіргі таңда білім беру саласын жандандыруда менеджменттің айтарлықтай үлкен рөлі атқаратыны баршамаызға белгілі. Мектепке дейінгі білім беру саласындағы менеджмент білім беру үдерісті жоспарлау, ұйымдастыру, басқару, бақылауды білдіреді.

Жаңарту жолында Павлодар қаласының № 6 мектепке дейінгі гимназиясында білім берудегі менеджменттің міндеттердің бірі корпоративтік басқару негіз болды.

Инновациялық жұмыстың бірінші кезеңінде барлық педагогтер орта, ересек, даярлық сала болып шартты түрде белгіленді. Әр саладағы педагогтер стандарт, типтік оқу бағдарламасы талаптарын сақтаумен айқын қойылған мақсаттар негізінде (не, қалай, қандай жолмен) вариативтік бөлімге жаңа «Әдебиеттану» пәніне ОӘК құрды. Екінші кезеңінде, салалар біріктіріліп педагогикалық принциптерін сақталуын талдау болды. Үшінші кезең жүйелілігін, қорытынды нәтижесін қарастырумен аяқталды.

Осылайша атқарылған жұмыс нәтижесінде, вариативтік бөлімге арналған «Әдебиеттану» пәніне ОӘК құрылды: бағдарлама, әдістемелік құрал және жұмыс дәптерлерінен тұратын. Рецензия алып, вариативтік бөлімге кіргізілді.

Аталмыш бағдарлама «Көркем әдебиет»

пәнінің шығармаларын қайталамайды. Жазушы Бауыржан Момышұлы, ақын Өтебай Тұрманжанов шығармаларымен қатар, аты аңызға айналған Жиренше шешен өлеңдері, Асанқайғының Жерұйығы; сонымен қатар батырлар ертегілері, бесік жырлары осы бағдарламаға мектеп жасына дейінгі балалардың жас ерекшелігін ескере кірген.

Бұл құралдардың шығуына негіз болған қазақтың ою-өрнегі болды. Қазақтың ою-өрнегінің өзіндік мән-мағынасы бар, олар заттың, құбылыстың белгілі бір мәнін аңғартады. Мысалы, біздің құралдарда:

Жыланбас оюы – қоңыр түс – жылан, өрмелеу мағынасын білдіреді;

Көбелек оюы – жасыл түс – көбелек, жаз келді, мағынасы.

Су өрнегі – көк түсті- су, өзен, жаңбыр болса, ал -ақ түс- қар ереді, мағынасын білдіреді.

Сонымен қатар жағымсыз, жағымды әрекеттеріне байланысты оюдың түсі де өзгереді. Мысалы жылан шақты, уланды мағынасын - Жыланбас оюы қара түсте бейнеледі.

Ертегілер, әңгімелер, мақал-мәтелдер, сонымен қатар жаңылтпаш, тыйым сөздер ою-өрнекпен жазылып, әріп танымайтын

мектеп жасына дейінгі бала, өздігімен кез келген мәтінді «оқи алады». Тіпті Абай атамyzдың қара сөздерін бала ою-өрнек арқылы есіне сақтайды немесе оқиды.

Әріпті танымайтын бала оқылған мәтінді есіне ою-өрнек арқылы сақтайды. Бұл әдістің бірнеше ұтымдылығы бар. Бала қазақтың ою-өрнегін таниды, атауын да білетін болады, сонымен оның мағынасын біліп сөзге алмастырады.

Мектепке дейінгі білім беру жүйесінде балаға сапалы білім беріп, олардың үйлесімді дамуында халықтық педагогика оң нәтиже береді, соның ішінде балабақшадан жарық көрген бағдарлама және әдістемелік құралын сүйемелдейтін жұмыс дәптерлер кешені.

Жұмыс дәптердің құрылымы, шартты белгілері негізінде Ұстазды «үйретуші мен білім көзі» емес, «үйрену процесін ұйымдастырушыға» айналдырады.

Көркем әдебиет, әдебиеттану пәндеріне арналған жұмыс дәптерлер кіші топтан дайындық тобына дейін арналған, жұмыс дәптерлердің мазмұны спиралді қағидатпен берілген, яғни пән мазмұны қарапайымнан күрделенуі қарастырылған.

Жұмыс дәптерлері ерекшелігі: педагогке арналған және балаларға арналған нұсқада, ал ұтымдылығы педагогтің қосымша ақпарат, мағлұмат іздеуін талап етпейді. Барлық педагогтерге деген мәліметтер жұмыс дәптерінің бірінші беттерінде.

Сонымен қатар, қалай оқытамыз деген мақсатта педагогтер ұжымы тағы да халық педагогикасын негізге алды. Ақын М.Шахановтың: «Халықта ең бірінші ұлттық рух болуы керек», – дегендей балаларымызды үйретуде ырымдап бала мойына киелі құрал «Тұмарды» іліп, оқытуда педагогикалық тәсіл болды. Бүлдіршін мойындағы тұмардағы суретке қарап мақал-мәтелдерді суретпен теңдестіріп, мәнерлеп айтып береді; асыл-күміс бұйымдар да үйрету тәсілі болды, бала ертегі мазмұнының реттілігімен сақина саусағына салып мәтіндерді мазмұндауға үйренеді, тіпті қарапайым тұрмыс-тіршілікте қолданған құралдарды балабақша педагогтері

педагогикалық әдіс-тәсілге айналдырды. Мысалы, «оқтау есу» әдісімен жайма емес қағаз парағына салынған суреттерді оқтаумен есіп-орап, сол күнгі немесе өткен тақырыпты еске алып, қайталап бекітеді. Ал ежелгі шаруашылық жағдайда қолданылған диірмен, диірмен тарту әдісімен балаларға жаңа сөз мағынасын ашып, сәби тілін ширатады. Қазіргі заманда қолданыста жоқ піспешелек де, оқытуға қызықтырады; піспешелекті пісу арқылы балалар тақпақ жаттап, есте сақтау қабілеттерін арттырады.

Осылайша, баламен ойнау әдісімен балалардың сөз қорына да, жалпы ұлтын тануға диірмен, піспешелек, тұмар сөздері белсенді қолданыстағы сөздерге айналып, қазақтың ұлттық құралдарымен баланың өз тарихына, мәдениетіне қызығушылығы артады және де ұлттың шеберлігін сәбилер мақтан етеді.

Баланы күнделікті ұлттық бояуы бар құралдармен қоршағанда ғана, балалардың өз халқының ұлттық құралдарына көзі қанық болады.

Оқу-әдістемелік жұмысты тиімді басқару барысында дара тұлға қалыптасуы өзімізге әбден айқын. Осылайша, тиімді менеджмент негізінде балабақшада педагогикалық жүйе, шығармашылық орта қалыптасқан. Шығармашылық жұмыс негізінде «Бестемше, «Тоғызқұмалақ» ұлттық ойындар әліппесі» атты бағдарлама жарық көрді. Бұл бағдарлама вариативтік бөлімге биылғы жылдан кірді. Бағдарлама 2021 жылы «Мектепке дейінгі балалық шақ» Республикалық орталығының «Оқу жоспарының вариативтік бөлігіне арналған үздік авторлық бағдарлама» материалдарына кірген.

Гимназияның келесі даму кезеңімен басқару жолы айқындалды. Басқару қызметі процесінде шешім қабылдау – ең түйінді мәселе. Басшының кез келген әрекеті іс жүзінде белгілі бір шешім қабылдаудан басталады. Шешім қабылдағанда мыналар есепке алынды: ұжымның потенциалы, құрылған ортаны үйлесімді әрі қарай дамыту. Осы шешім арқасында мына кабинеттер ашылды: арттерапия кабинеті, интерактивті кабинет, «Жас инженер»

кабинеті, интерактивті құмсалғыш кабинеті, анимация кабинеті және тұзды шахта.

Бүгінгі күні алдымызға қойған мақсаттарымыздың бірі мектепке дейінгі білім беру үрдісінде педагогикалық

менеджмент философиясын әр баланың және әр педагогтің ынталануына бағыттау, яғни адам факторына бағытталған басқару моделін құру болып табылады.

Кусмамбетова Ботагоз Куантаевна

г. Актобе

Детский сад №33 «Нұрсәт»,

Заведующая

МЕНЕДЖМЕНТ КАЧЕСТВА, КАК ВАЖНОЕ УСЛОВИЕ ТРАНСФОРМАЦИИ СИСТЕМЫ ВОСПИТАНИЯ И ОБУЧЕНИЯ

Аннотация. В данном выступлении на съезде педагогов системы дошкольного воспитания и обучения «Современное дошкольное воспитание и обучение: тенденции, проблемы, перспективы» в г. Кокшетау, 25 февраля, 2022 года был изложен опыт работы по созданию менеджмента качества в детском саду.

Ключевые слова: менеджмент, детский сад, передовой педагогический опыт, дуальное обучение.

Качество воспитания и образования в детском саду связано с общим развитием: улучшением методического сопровождения, образовательного уровня и управленческого потенциала.

В детском саду повышение качества напрямую связано с его способностью удовлетворять не только имеющиеся, но и предполагаемые требования потребителя, изучение которых должно стать преимущественным направлением деятельности в системе менеджмента качества.

Для построения успешного детского сада не маловажную роль играет кадровый потенциал.

Педагогический коллектив Детского сада «Нұрсәт» узнаваем не только в нашей области, но и за его пределами, так как постоянно делится своим передовым педагогическим опытом на Международном, Республиканском уровне.

Соответствуя новым стандартам, активно участвуют в аттестации педагогов, среди нас уже имеются 6 модераторов, 3 исследователя, один педагог мастер.

Мой принцип как руководителя идти с коллективом вместе, но быть на шаг впереди.

Учитывая это, в декабре прошлого года я успешно прошла аттестацию и получила первую квалификационную категорию руководителя.

В поиске новых путей своего развития наш педагогический коллектив вошел в ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЙ ПРОЕКТ «ДУАЛЬНОЕ ОБУЧЕНИЕ». На базе нашего детского сада действует филиал кафедры Регионального государственного университета имени К.Жубанова, факультет «Дошкольное обучение и воспитание», где студенты познают секреты успешности наших педагогов.

Дуальное обучение способствовало решению задач дефицита кадров, а также подготовки специалистов, готовых к педагогической деятельности.

Умело построенный менеджмент обеспечивает продуктивную деятельность сотрудников, результат этой работы выпущенные учебники и учебно-методические комплекты издательством «Алматы кітап», «Играя, учим русский язык»,

«Кішкентай тілмаш», в котором собрали передовой педагогический опыт, а также аудио материалы, авторами и исполнителями которых стали наши педагоги. Данные учебно-методические комплекты включены в перечень учебников и УМК МОН РК, и успешно используются коллективами дошкольных организаций страны.

В этом учебном году мы еще раз получили заказ от издательства на обновление учебно-методического пособия.

Жизнь не стоит на месте: и в дошкольном воспитании и обучении следует принимать во внимание все факторы, которые имеют влияние на жизнь и развитие ребенка. В новой модели развития дошкольного воспитания и обучения большое внимание уделяется работе с родителями и родительской общественностью, установлению партнерских отношений, объединению усилий семьи и дошкольной организации.

С целью обеспечения преемственности семейного и общественного воспитания, оказания квалифицированной педагогической помощи родителям (законным представителям) и неорганизованным детям, детям с особыми образовательными потребностями был открыт КОНСУЛЬТАТИВНЫЙ ПУНКТ с выделением дополнительных штатных единиц: логопеда, психолога, социального педагога.

В успешной реализации качественного менеджмента большую роль играет созданная мотивационная среда: карьерный рост педагога, оснащение инновационных идей педагога, материальные вознаграждения, общественное признание достижений группы или отдельного работника, благодарность родительской общественности.

Считаю, что одним из действующих инструментов мотивации стал Team building, который направлен на эффективность командной работы, улучшающий взаимодействие между людьми, повышение сплоченности коллектива.

Для повышения уровня удовлетворенности родителей качеством предоставляе-

мых образовательных услуг организованы дополнительные платные кружки, секции. Это дает возможность укрепления материально - технической базы детского сада, сохранения квалифицированных кадров, стимулирование сотрудников в зависимости от личного вклада каждого. Создание оптимально комфортной среды для современного ребенка в детском саду – это еще одна важная задача менеджмента.

Во дворе детского сада расположен теннисный корт, футбольное поле, в выходные дни дети вместе с родителями охотно устраивают геймы и матчи.

Работая по международной программе «Школьная теннисная инициатива», «Теннис до 10», тесно сотрудничаем с теннисной федерацией города Актобе. Результатом действующей программы стали высокие результаты наших воспитанников по теннису, получивших призовые места и продолжающие свою карьеру в спорте.

Цветочная оранжерея, созданная с целью экологического воспитания малышей, в стиле OpenAir развивает в детях трудолюбие, чувство красоты, гармонии и художественного вкуса.

Хочется обратить ваше внимание на мини-лабораторию, которая создана для формирования поисково - познавательного интереса, исследовательской деятельности и основ научного мировоззрения, что предусматривает новая модель развития дошкольного воспитания и обучения.

В связи с новыми подходами был изменен дизайн групповых комнат, предметно-пространственная среда стала более гибкой, динамичной и функциональной с учетом интересов мальчиков и девочек.

Еще одним из ведущих принципов управления является открытость образовательной среды, как возможность получения достоверной информации об образовательном процессе, об отзывах родителей, обратная связь с общественностью, и даже каждый родитель имеет доступ к мобильному телефону заведующей, интересующие вопросы решаются без волокиты, онлайн, без посещения детского сада, на

уровне открытого диалога.

Активность педагогов и детей, награды, видео и фотоматериалы обновляются практически каждый день, так как новости детского сада всегда актуальны для родительской общественности.

Стало традицией проводить благотворительные акции в помощь детям с особыми образовательными потребностями «Добро от Нұрсәт», участие родителей в экологической акции «Посади свое дерево», трансляция открытых просмотров занятий и режимных моментов, родительских собраний через мессенджер с последующим обсуждением.

Чтобы воспитать в человеке уважение и любовь к своей Родине, нужно начинать с самого детства. Познать историю и быт, приобщиться к культуре народа через главное его достояние – язык, а значит, через поэзию великого Абая. Ежегодно мы проводим конкурс стихов «Абай оқулары», где принимают участие дети разных национальностей и их родители.

Все это способствует обогащению семейного опыта, сплочению взрослых и детей, а главное – созданию в семьях условий для успешной социализации дошкольников.

И это дает свои результаты, сегодня

наш детский сад, является одним из востребованных детских садов в области.

Творить новое, постоянно совершенствовать воспитательно-образовательный процесс, непрерывно обучать и наставлять, быть всегда в поиске стало стилем работы коллектива.

И в этом году мы планируем участвовать в пилотном проекте «Точки роста» для трансляции передового педагогического опыта лидеров управленцев, который запускает Министерство образования и науки РК.

Президент Казахстана Касым-Жомарт Токаев 2022 год объявил Годом детей. Он отметил, что их благополучие – это успешное будущее нашего государства. Гармоничное развитие и счастливое детство подрастающего поколения – это наша общенациональная задача.

Нам многое предстоит сделать, для решения поставленной задачи, создать модель принципиально новой дошкольной организации, которое нацелено на развитие уверенных в себе, самостоятельных, любознательных, устойчивых к трудностям, здоровых, свободно и критически мыслящих детей. Именно такой человек способен обеспечить модернизацию страны в целом.

Использованная литература:

1. Постановление Правительства Республики Казахстан от 15 марта 2021 года № 137 «Об утверждении модели развития дошкольного воспитания и обучения».

Омарбекова Фарида Қызырханқызы

Алматы қаласы, Білім Басқармасы
КМҚК №187 бөбекжай бақшасы
Меңгеруші

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДАРДА ТӘРБИЕМЕН ОҚЫТУДЫҢ САПАСЫН КӨТЕРУ АЯСЫНДАҒЫ МЕНЕДЖМЕНТ

Мектепке дейінгі ұйымды сапалы басқарудың менеджменті балабақшаның халыққатиімді қызмететуінің қажеттіліктерін анықтауға тоқталып, мектепке дейінгі тәрбие мен оқытуды дамыту моделімен қазіргі тәрбие мен білім берудегі ұлттық принциптерінің көп жағдайда назардан тыс қалып қалатынын ескере келе, педагог қызметкерлердің ұлттық тәрбие беру туралы пікірлерін, ата-аналардың үй жағдайында балаға ұлттық тәрбиені қолдану туралы кері байланыстарын және тәрбиеленуші бүлдіршіндердің топтағы дамуын, қатарластарымен қарым-қатынасында ұлттық сипаттағы әрекеттерін бақыладық.

Бақылау нәтижесінде зерделеуге алынған педагогтердің 33,3% өз еңбегінде ұлттық тәрбиені стандарт талаптарына сай жиі қолданбайтынын көрсетті. Ұлттық құндылықтарға тәрбиелеу қоғамда жеткіліксіз деп ойлайтын педагогтер көрсеткіші 50,0 % құрады. Ұлттық тәрбиені жүзеге қалай асыруға болатындығынан қиналатын педагогтер 16,7 % пайызды құрады. Баланы отбасы жағдайында ұлттық тәрбиені сабақтастырыру қажет па? деген сауалнама ата-аналар қауымдастығының ортақ WhatsApp чатында ұйымдастырылып, берген кері байланыс қорытындысында Ұлттық құндылықтарды тәрбие үрдісінде қолдану маңызды деп ойлайтын ата-аналар 18,1% құрады. Қазіргі заман ағымында ұлттық тәрбиені қажет емес деп ойлайтындар 63,8 % құрады.

Жауап беруден бас тартқандар

18,1 % құрады. Балабақша топтарында тәрбиеленетін балаларды зерделеуде Ұлттық тілді, мерекені білетін балалар 16,6%, Ұлттық ойындар мен ойыншықтармен емес, заманауи роботтар, мультфильмдердегі кейіпкерлермен ойнағысы келетін балалар 50 % құрады. Бір-бірімен қатынаста қазақ тілінде сөйлейтін балалар 33,4 % құрады. Көрсетілген зерделеу нәтижесі бойынша біліздің балабақшамызда Мектеп жасына дейінгі балалардың ұлттық құндылықтарға танымдық қызығушылығын дамыту үшін, ұлттық тәрбие принциптерін білім беру үрдісіне кіріктіру қажеттілігінің туындап отырғанын аңғардық.

Анықталған қажеттілік негізінде балабақша қызметіне өзгерістер енгізуде бала үнін ескере отырып, Мемлекеттік стандарт талаптарына сай оқытумен тәрбиені сапалы жүзеге асыруда ұлттық құндылыққа тәрбиелеу миссиясы анықталып, Мектеп жасына дейінгі баланың танымдық қызығушылығын ұлтының тілін мәдениетін қалыптастыру үшін даму ортасын ұйымдастыру және материалдық қамтамасыз ету, этнопедагогика мен этнопсихологиялық элементтерін білім беру үрдісіне енгізе отырып, балалардың ұлттық негізде рухани бай болуын, болашақта отансүйгіш, өз ұлтын қадірлейтін толерантты тұлға тәрбиелеуге жағдай жасау басымдықтарын анықтадық.

Тәрбие балаға ықпал етудің жетекші құралы болғандықтан оны тұтас қарастыру тиімді. Оның үстіне қазақ

этнопедагогикасында ол қоғамдық қажеттілік, әрбір дені сау адамның басты міндеті ретінде анықталады. [2, 3 б.]

Өзгерістер енгізу үшін әріптестерді іс-әрекетке тартуда (коучинг және менторинг) қолдау тәсілдерін ойластырып, болашаққа бағдарланған жоспарлар құрылды. Ұлттық тәрбие принциптерінің мектепалды білім беру стандартына сай қолданысының тиімділігін, әрі балаларға қызықты танымдық тағлымды болуы үшін, біз Алматы қаласының А.Чехов атындағы орталық кітапханасымен және Ә. Қастеев атындағы ұлттық мұражаймен ынтымақтастықта жұмыс жасау жоспарланды. Бұл жұмыстың көрінісі ортақ жоспарда анықталды.

Сонымен қатар балабақшамызда қызмет ететін тәжірибелі педагог ұлттық тәрбие беру принциптерін жетік меңгерген әдіскер: Ф.К. Бурганова педагогтарымыз: Ғ.Б. Мамытханова, С.Т. Сарменова коучинг жоспарымен педагогтарымызға дәрістер жүргізді. Ұжымдағы жас мамандар Д.Р. Мұңалбаева мен А.Е. Әбу ұлттық тәрбие беру әдістерін меңгерту мен ұйымдасқан

оқу үрдісіне енгізуде менторинг қолданып сапалы көрсеткіштер көрсетті. Ментор жетекшісі тәжірибелі маман зерттеуші - С.А. Валиева.

Сонымен қатар, балабақшамыздың жаңадан ашылған мекеме екендігіне қарамастан, педагогикалық ұжымның тәжірибелі мамандарынан тұратындығын ескере келе, шығармашыл кереативті педагогтардан тұратын команда құрылып, оның құрамына озық және тәжірибелі мамандар қабылдадық. Алматы қаласындағы мектепке дейінгі мамандар дайындайтын Қазақ Ұлттық қыздар педагогикалық университетіндегі жас ғалымдармен тығыз байланыста жұмыс жүргізілуде.

Мектепке дейінгі ұйымның дамуына педагогтерді, балаларды және оның ата-аналарын тарту тәсілдерін қарастыруда біз қысқа мерзімді жұмыс жоспарларын құрып, 1-жылдың ішінде жүзеге асырдық. Мектеп жасына дейінгі баланың танымдық қызығушылығын, ұлтының тілін, мәдениетін қалыптастыру үшін даму ортасын ұйымдастыруды жүзеге асыру және материалдық қамтамасыз ету әрекеттері Этнопедагогика мен этнопсихологиялық үрдістерн білім беру үрдісіне енгізе отырып, балалардың ұлттық негізде рухани бай болуын, болашақта отансүйгіш, өз ұлтын қадірлейтін, толерантты тұлға тәрбиелеуге жағдай жасаудың жолдары қарастырылған.

Жаңаміндеттерді бағалау үшін және бекіту мақсатында жүргізілген жұмысқа сараптама жасалынатын болады. Ол: Мемлекеттік стандарт талаптарына сай оқытумен тәрбиені сапалы жүзеге асыруда ұлттық құндылыққа тәрбиелеудің, мектеп жасына дейінгі баланың танымдық қызығушылығын, ұлтының тілін, мәдениетін қалыптастыру үшін даму ортасын ұйымдастыруды жүзеге асыру және материалдық қамтамасыз ету. Этнопедагогика мен этнопсихологиялық үрдістерін білім беру үрдісіне енгізе отырып, балалардың ұлттық негізде рухани бай болуын, болашақта отансүйгіш, өз ұлтын қадірлейтін толерантты тұлға тәрбиелеуге жағдай жасаудың жолдары қарастыру тиімді.

✓ Проблеманы анықтай алу;

- ✓ Жүйелі жоспарлау;
- ✓ Тиімді қолданылуы критерийлермен жүзеге асты.

Қорыта келгенде: Білім жаһандық болса да, тәрбие ұлттық болуы керек! Мемлекеттік стандарт талаптарына сай оқытумен тәрбиені сапалы жүзеге асыруда, 2021 жылдың 15-ші наурыз айында мектепке дейінгі тәрбие мен оқытуды дамыту моделі бекітілді. Аталған нормативті құжаттарда балаларды оқыту, дамыту мен тәрбиелеуде баланың шаршамауын болдырмайтын, оларға жалығып кетуге жол бермейтін «ойын арқылы үйрету» қағидасын негізге алу ұсынылып, ұлттық құндылыққа тәрбиелеу миссиясына алынған жұмыс. Мектеп жасына дейінгі баланың танымдық қызығушылығын ұлтының тілін, мәдениетін қалыптастыру үшін даму ортасын ұйымдастыру және материалдық қамтамасыз ету.

Этнопедагогика мен этнопсихологиялық үрдістерін білім беру үрдісіне енгізе отырып, балалардың ұлттық негізде рухани бай болуын, болашақта отансүйгіш, өз ұлтын қадірлейтін толерантты тұлға тәрбиелеуге жағдай жасалса, онда енгізілген өзгерістер,

мемлекеттік стандарт талаптарына сай оқыту мен тәрбиені сапалы жүзеге асыруда ұлттық құндылықтардың балаға меңгертілуін ғана емес, сонымен қатар, баланың бойында отансүйгіштік, еліне адал болуды, ұлттық тәлім-тәрбиені сіңіруге мүмкіндік береді. [1,141 б.]

Педагогикалық ұжым, балалар және ата-аналар бірлесе отырып, ата-бабамыздан қалған мұраның сақталуына этнопедагогика мен этнопсихологиялық тәрбие принциптерін ескере отырып, еліміздің болашағы-бүгінгі бүлдіршіндердің заман талабына сай парасатты болып өсуінде ұлттық құндылықтарды назардан тыс қалдырмауға барынша ат салысып, танымдық қызығушылығын ұлтының тілін мәдениетінің берік қалыптасуына ықпал ете алатын болады. Өйткені отансүйгіш, өз ұлтын қадірлейтін толерантты тұлға тәрбиелеуге жағдай жасалса, еліміздің қоғамы білімді ғана емес, ұлттық негізде жақсы тәрбиеленген, рухани бай болып-мемлекеттің берік негізін құрайтын тұлға тәрбиелейміз.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

1. Жарықбаев Құбығұл «Этнопсихология - ұлт тәрбиесінің өзегі»,- Алматы, Білім, 2005.- 141 б.
2. Л.Н. Ибраимова «Этнопедагогика», Тараз – 2009. -3 бет
3. 2020-2021 оқу жылында ҚР білім беру ұйымдарында оқу процесін ұйымдастырудың ерекшеліктері туралы (әдістемелік нұсқаулық хат)

Дарбаева Мадина Танжарбаевна

г. Петропавловск
Ясли-сад «Алтын Бесік»
Заведующая

РЕАЛИЗАЦИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ПОТЕНЦИАЛА ПЕДАГОГИЧЕСКОГО КОЛЛЕКТИВА КАК ФАКТОРА ПОВЫШЕНИЯ КАЧЕСТВА ОБРАЗОВАНИЯ

*Качество дошкольного образования – это качество жизни
Дошкольное образование создает основу для позитивной трансформации
результатов обучения на протяжении всей жизни ребенка (UNICEF, 2019).*

Проблема качества образования является весьма актуальной в современных условиях реформирования системы дошкольного образования РК. Сегодня возросло стратегическое значение менеджмента. В наши дни человеческий капитал является главной ценностью системы образования и главным фактором ее инновационного роста.

Приоритет на развитие профессионального потенциала педагогического коллектива как основного фактора повышения качества дошкольного образования является лейтмотивом деятельности «Ясли-сада «Алтын бесік» г.Петропавловска.

Три века назад немецкий педагог и политик Адольф Дистервег, говорил «Как никто не может дать другому того, что не имеет сам, так не может развивать, образовывать и воспитывать других тот, кто не является сам развитым, воспитанным и образованным».

80% моих коллег прошли обучение в стенах АО «НЦПК «Өрлеу». Особенностью неформального обучения является корпоративность. За сравнительно небольшую педагогическую биографию освоены ряд педагогических инновационных технологий: технология свободного

воспитания М. Монтессори, ИКТ, проектная технология, образовательная робототехника, зеленые технологии. Процесс пост курсового сопровождения деятельности педагогов стал катализатором профессионального роста. Сегодня 52% моих коллег имеют категории педагогического мастерства.

Каким образом оно повлияло на качество образования?

Основной силой метода Реджио является способность использовать среду в качестве «третьего» учителя». Взяв за основу методику ECERS-R, преобразили предметно-пространственную среду в групповых блоках, создана полноценная развивающая среда по каждому направлению - STEM-лаборатория, кабинет умного земледелия, лаборатория «Вундеркинд», детская метеоплощадка и городок ПДД уличном варианте.

Сегодня формируются новые подходы к управлению качеством образования в русле новой парадигмы управления, она включает в себя децентрализацию, делегирование.

Партисипативность управления ярко проявляется в деятельности общественных институтов таких как Попечительский совет, Совет по этике. Данный стиль управления, раскрепощает творческую активность

педагогов, способствует реализации профессионального потенциала для личных достижений талантливых педагогов.

В менеджменте говорят: «Управлять – значит приводить к успеху других».

Развивая структурные компоненты педагогического профессионального потенциала (интеллектуальный, мотивационный, коммуникативный, операционный творческий) через участие в конкурсах различных уровней, поощряем достижение стабильных качественных результатов. Управление психологическими контрактами позволило реализовать творческий компонент профессионального потенциала педагогов. В канун профессионального праздника Дня учителя, 3 года назад открыта галерея Педагогической Славы нашей организации. Стать яркой звездой первой величины галереи очень почетно и весомо.

Модель квалиметрического мониторинга развития профессионального потенциала педагогического коллектива позволяет видеть траекторию развития педагогов. Цифровая среда позволяет автоматизировать процесс мониторинга. «Е-портфолио» - портфолио Победы.

В практике реформирования дошкольного образования сегодня активно используется термин «культура детского сада». Для формирования позитивной культуры, создания своего кодекса ценностей, стиму-

лирования участия педагогов во всех начинаниях нашей организации, опирались популярную методологию 8-шаговой модели Джона Коттера.

Уверена, что нам это удалось. Это публичное поощрение педагогов, активная трансляция передового опыта, освещение в социальных сетях историй ярких побед коллектива. Эффективна поддержка педагогов с помощью условий Коллективного договора: премии за победы в конкурсах профессионального мастерства. Премии победителям республиканского конкурса «Лучший педагог» - мощней стимул реализации профессионального потенциала каждого педагога.

Малая география побед педагогов и воспитанников

2017 и 2020 год гранты республиканские по экологии на 1 млн. тнг.

2018 год – грант губернатора Омской области на участие всероссийском фестивале технического творчества «Икаренок» -2018;

2018 год – Гран-при международного конкурса Астана

2019 год – Гран-при Актау

2020 год – Гран-при Тольятти международный конкурс по техническому творчеству «АвтоФест 2+»

2021 год – впервые в истории системы дошкольного образования области звание «Лучший педагог» РК.

Тумаева Раушан Кабдулаевна

Алматы облысы

Білім беруді дамыту оқу-әдістемелік орталығы

Әдіскер

БАЛАБАҚША МЕҢГЕРУШІЛЕРІНІҢ КӘСІБИ ҚҰЗЫРЕТТІЛІГІН ЖЕТІЛДІРУДЕ «ТАБЫСТЫ БАСШЫ» ЖОБАСЫНЫҢ РӨЛІ

Балабақша меңгерушілерінің кәсіби құзыреттілігін жетілдіруде «Табысты басшы» жобасының **мақсаты**: Жаңартылған білім мазмұны аясында мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту үдерісінде заманауи әдіс-тәсілдерді қолдануда білім беру ұйымдары басшыларына кәсіби қолдау көрсету.

Міндеті: Мектепке дейінгі ұйым басшыларына басқару мен көшбасшылық бойынша кәсіби құзыреттілігін арттыруда әдістемелік сүйемелдеу;

Балабақшада заттық-дамытушы орта құру, заманауи әдіс - тәсілдерді қолдануға және дамытуға бағытталған шараларға кәсіби қолдау көрсету;

Мектепке дейінгі ұйымдарды инновациялық басқаруда озық педагогикалық идеялар мен тәжірибелерді тарату;

Меңгерушілерді шығармашылық ізденіске тарту, іс-тәжірибе алмасуға ықпал ету.

Бұл жобадан күтілетін нәтиже: Мектепке дейінгі ұйым басшыларына басқару мен көшбасшылық бойынша кәсіби бағыт-бағдар беріледі;

Балабақшада заманауи әдіс - тәсілдерді қолдануда, заттық дамытушы орта құруда әдістемелік көмек көрсетіледі;

Балабақшаны басқаруда озық педагогикалық идеялар таратылып, іс-тәжірибе алмасуға ықпал етіледі.

Жобаға қатысушылар: балабақша меңгерушілері

I кезең - Дайындық кезең

II кезең - «Педагогикалық идеялар

жәрмеңкесі»

II кезең - «Педагогикалық идеялар жәрмеңкесі»

Қолдау: Дискусиялық алаң, семинарлар, ашық есік күні, педагогикалық проспекті, идеялар аукционы, дөңгелек үстел, байқаулар.

Жүйелеу: Ақпараттарды жинақтау, бағыттарды айқындау, әдістемелік құралдар әзірлеу, қорытынды есеп.

Талдау: SWOD талдау, сараптау, мониторингілеу, диагностикалау.

Жинақтау тарту: БАҚ материалдар беру, жинақ шығару, әдістемелік құралдар.

«Табысты басшы» жобасы аясындағы серіктестік жұмыстары:

«Өрлеу» БАҰО АҚ, Талдықорған қаласы «Назарбаев Зияткерлік мектептері» ДББҰ Педагогикалық шеберлік орталығы, ЖОО (І. Жансүгіров атындағы Жетісу университеті, Қазақ қыздар педагогикалық университеті).

Шығармашылық топта 20 балабақша меңгерушісі бар.

Шығармашылық топ жұмыстарының бағыттары.

Шығармашылық топ жоспарлы жұмыстарды ұйымдастырады. Жаңашылдықпен, шығармашылықпен жұмыс істейтін басшылардың тәжірибесі негізіндегі тәрбие мен оқытудың жаңа әдістерін қолдануды зерттейді. Әдістемелік идеяларды дамытуға жетекшілік етеді. Педагогтердің үздік тәжірибесін жинақтау бойынша іс-шараларды ұйымдастырады.

Ұсыныс:

Мектепке дейінгі білім беру ұйымдары басшыларына бағытталған республикалық деңгейде менеджмент және кәсіби даярлығын көтеру бағытындағы іс-шаралар ұйымдастыру;

Әр өңірдегі инновациялық бағыттағы көшбасшы меңгерушілердің үздік тәжірибелерін тарату жұмыстарын жүргізу.

Түймебаева Айсұлу Кабесқызы

*Батыс Қазақстан облысы Орал қаласы
№34 «Балбұлақ» бөбекжайы*

Компьютерлік сауаттылыққа үйрету пәнінің мұғалімі

ИНТЕЛЕКТУАЛДЫҚ ОЙЫН КӨРІНІСІ – РОБОТОТЕХНИКАНЫҢ МҮМКІНДІГІН ҚОЛДАНУ

Түйін сөз: Мектеп жасына дейінгі балалардың зияткерлік және ақыл-ой дамуы, ойлауды жетілдіру, қолдың ұсақ моторикасын дамыту, іскерлік қасиеттерді қалыптастыру, жан-жақты тұлғаны тәрбиелеу үшін робототехника мен LEGO конструкторларын қолдану уақыт талабы болып табылады.

Мектепке дейінгі балалық шақ - бұл әр баланың өміріндегі ең сезімтал уақыты, бала дамуындағы өмірлік маңызды кезеңі. Дәл осы кезеңде психофизикалық денсаулықтың негізі қаланады, тұлғаның зияткерлік және мотивациялық-эмоционалды салаларының негіздері құрылады.

Бұл шақтағы балалар үшін, негізгі іс-әрекет, әрине - ойын әрекеті. Сұлтанмахмұт Торайғыров «Балалықтың қанына - ойын азық» деп бекер айтпаған. Өйткені, ойын үстінде баланың бір затқа бейімділігі, мүмкіндігі және қызығуы анық байқалады. Ойын баланың жасына, қабылдауына, түсінігіне қарай күрделене, түрлене отырып, баланың ақыл-ойын дамытатын мақсатқа бағдарланады. Нәтижесінде, баланың есею кезеңінде өзімен бірге дамытын интеллектуалды ойындар жүйесі құрылады. Мұндай ойындар адамдардың өмір тәжірибесінде де үлкен маңызға ие.

Ал бүгінгі заман талаптарынан туындаған, баланың интеллектісін дамытып, өзіндік көзқарасын қалыптастыруға тікелей ықпал ететін ойындар әлемдік тәжірибелерге сүйене отырып әзірленіп, олардың бірыңғай талаптарға негізделген жүйесі құрылуда. Оларды баланың жасына сәйкес ақыл-ойын дамытатын интеллектуалды ойындар кешені деп атауға болады.

Интеллектуалдық дамыту ойыны – баланың мектепке дейінгі жасынан бастап, танымдық қабілеті мен әлеуметтік дағдыларының негізін қалайтын, білім алу және тәрбие процесіндегі жетекші іс-әрекеттің түрі, өмір құбылыстарының бірі, сондай-ақ баланың ақыл-ойын қалыптастыруға бағытталған әсерімен ерекшеленетін әрекет.

Мұндай ойындар барысында:

- әлеуметтік топта оның рөлі мен тәртіп ережесі игеріледі;
- топтың, ұжымның, сондай-ақ баланың тұлғалық және жеке даму мүмкіндіктері қарастырылады.

Ақыл-ойды тереңдетуге бағдарланған интеллектуалды ойын – баланың өміртанымының алғашқы қадамы. Балалардың танымдық қабілеттерін дамытатын интеллектуалдық ойын түрлері педагогикада кеңінен таралған. Солардың бірі және бірегейі – LEGO құрылыс ойындары.

«LEGO» (дат тілінен аударылған) – қызықты орта деген мағына береді. «LEGO» жиынтықтары әртүрлі пішіндер мен өлшемдердің егжей-тегжейлеріне ие, бұл оларды оңай ажыратуға және тақырыптық композициялар жасауға, визуалды қабылдауды дамытуға мүмкіндік

береді. Сонымен қатар, баланың миы мен қолын бірдей жұмыс істеуге шақырады. LEGO компаниясының әзірлемелерінің жиынтықтары бүкіл әлемде гигиеналық, эстетика, беріктіктің жоғары талаптарын қанағаттандыратын білім беру өнімдері ретінде өзін дәлелдеді. Өзінің жан-жақты көрнекі құралдармен және дамытушы ойыншықтары бар.

LEGO құрастырғыштар арқылы балалардың:

- сенсорлық көріністері дамиды, өйткені негізгі түстермен боялған әртүрлі пішіндегі бөлшектер қолданылады;

- жоғары психикалық функциялары (есте сақтау, зейін, ойлау, талдау, синтез, жіктеу, жалпылау сияқты ойлау процестерінің дамуына баса назар аударылады);

- қол саусақтары жаттығады, бұл ұсақ моториканы дамыту үшін өте маңызды және болашақта баланың қолын жазуға дайындауға көмектеседі;

- балалар ұжымы бірігеді, бір-біріне деген жанашырлық сезімі қалыптасып, балалар проблемаларды бірлесіп шешуге, рөлдерді бөлуге, осы сындарлы шешімнің маңыздылығын бір-біріне түсіндіруге үйренеді.

LEGO ойындарының балалардың танымдық дамуындағы жоғары мүмкіндіктері мен зор пайдасын ескере отырып, 4-5 жастағы балаларымен жоба жұмысын жүргізіп келемін.

Бүгінде бала санасын дамытып, ой-өрісін тереңдетіп жетілдіру мақсатында робот техникасын оқыту - балалардың қызығушылығы мен ынтасын оятатын, қызықты әрі тәжірибелік жаттығуларды ұсына алатын бірегей оқу құралы ретінде танылуда.

Балалардың легио құрастырғыштармен жұмысына роботты техниканы енгізу арқылы, технология мүмкіндіктерімен балабақша кезінен танысуын, робототехника туралы алғашқы түсініктерін қалыптастыруды көздедім.

Жоба тақырыбы: «Жас техниктер»

Жобаға қатысушылар: «Балдәурен» ересек тобы балалары (4-5 жас)

Жоба ұзақтығы: ұзақ мерзімді (қыркүй-

ек-мамыр)

Жоба жүктемесі: аптасына бір рет, 36 сағат

Әр оқу қызметі екі бөлімнен тұрады – теориялық және практикалық бөлім. Теориялық бөлімде өтілетін тақырып бойынша презентациямен жұмыс, интерактивті тақта арқылы түсініктер берілсе, практикалық бөлімде:

- 1.** Кеңістіктік және логикалық ойлауды дамытуға арналған практикалық тапсырмалар мен ойын-сауық жаттығулар орындайды.

- 2.** LEGO classic (бастапқы деңгей) конструкторымен жоспар бойынша жұмыс жасайды.

Балалармен жүргізілетін тәжірибелік жұмыста жоғары нәтижеге қол жеткізу үшін төмендегідей бағыттағы тәсілдер қолданылады:

1. Үлгі бойынша құрастыру

Бұл робот ойыншықтарын (немесе дизайнды) жобалау әдістерін көрсету. Біріншіден, балалар ойыншықты қарастырады, негізгі бөліктерін ажыратады. Педагогпен бірге дизайнердің қажетті бөліктері өлшемі, пішіні, түсі бойынша таңдалады да барлық бөліктер бірге жиналады. Әрекет барысында түсіндіру жұмыстары жүргізіледі. Мысалы, роботтың жеке бөліктерін (конструкцияларды) қалай қосу керектігін түсіндіру.

2. Модель бойынша құрастыру

Бұл модельде көптеген компоненттер жасырылған. Бала роботты (дизайнды) қандай бөліктерден жинау керектігін өзі анықтауы керек. Модель ретінде фигураны (дизайнды) ұсынамын, оны суретке салуды ұсынамын. Модель бойынша дизайн кезінде аналитикалық және бейнелі ойлау белсендіріледі.

3. Берілген шарттар бойынша құрастыру

Балаға жұмыс әдістерін көрсетпестен орындалуы керек жағдайлар жиынтығын ұсынамын. Яғни, дизайн тәсілдерін бермей, тек роботты практикада қолдану туралы айтамын. Балалар дайын қолөнер үлгілерін талдауға, олардағы маңызды белгілерді анықтауға, негізгі белгілердің ұқсастығына

қарай топтастыруға, пішіні мен өлшеміндегі айырмашылықтар дизайнның мақсатына (берілген жағдайларға) байланысты екенін түсінулері қажет. Бұл жағдайда мектеп жасына дейінгі баланың шығармашылық қабілеттері дамиды.

4. Қарапайым сызбалар мен визуалды схемаларға сәйкес дизайн

Құрылыстың бастапқы кезеңінде схемалар өте қарапайым және сызбаларда егжей-тегжейлі жазылады. Схемалардың көмегімен балалар тек салу ғана емес, сонымен қатар әрекеттердің дұрыс тізбегін таңдау қабілетін дамытады. Кейіннен бала схема бойынша ғана емес, керісінше – визуалды дизайн бойынша (ұсынылған Робот ойыншықтары) диаграмма сала алады. Яғни, мектеп жасына дейінгі балалар болашақ құрылыстың кезеңдерін өз бетінше анықтауға және оны талдауға үйренеді.

5. Дизайн бойынша дизайн

Робототехниканың алдыңғы әдістерін игере отырып, балалар өз жоспарлары бойынша құрастыра алады. Олар дизайнның тақырыбын, оған сәйкес келуі керек талаптарды анықтайды және жасау жолдарын табады. Дизайн барысында бұрын алынған білім мен дағдылар шығармашылық түрде қолданылады. Балалардың ойлауы ғана емес, сонымен бірге танымдық тәуелсіздік, шығармашылық белсенділік дамиды. Балалар құрылыс материалымен еркін тәжірибе жасайды.

Жоба жұмысы барысында 4К моделі: командамен жұмыс бойынша, балалар төрт немесе алтыдан бөлініп роботтарды жинақтайды және модульдің аяқталу барысында тестілеуден өткізеді. Нәтижесінде балалар құрастырған кескіндерін толық түсіндіреді.

Жоспар бойынша, жоба барысында робототехниканың алғашқы түсініктерін қалыптастыра отырып, тәжірибе жүзінде

- ✓ Робот 2в1 «Attivio»
- ✓ Робот конструктор 2в1 «Attivio»
- ✓ Робот 4в1 «Attivio»
- ✓ LEGO classic
- ✓ LEGO citi
- ✓ LEGO Disnep

✓ LEGO ToY story 4

«Жас техниктер» жобасына қатысу арқылы балалар төмендегідей күтілетін нәтижеге қол жеткізе алады:

- зейін, есте сақтау, ойлау қабілеттері артады;

- жалпы сөйлеуі және ақыл-ойы дамиды, өз беттерінше қиялдауға, шығармашылық ойлауға үйренеді;

- қолдың ұсақ моторикасы дамиды, танымдық қабілеттері артады;

- кеңістікті бағдарлауға үйренеді;

- есептеу, пішін, пропорция, симметрия туралы алғашқы математикалық түсініктері қалыптасады;

- қоршаған әлем туралы - сәулет, көлік, ландшафт туралы білімдері кеңейеді;

- балалардың бойында 4К моделі – креативтілігі, коммуникативтілігі, командамен жұмыс жасауы, сыни тұрғыдан ойлауы дамиды;

- өзінің және өзгенің еңбегін құрметтеуге дағдыланады.

Осы жобаға қатысу арқылы балалардың зияткерлік қабілеттері дамып, робототехникаға деген қызығушылықтары артты. Бірлескен жұмыс түріне ата-аналар да қызығушылық танытып, қатысуға ниет білдіруде.

Бөбекжайымыз бен қаламыздағы «Оқушылар сарайы» мемлекеттік мекемесі арасында өзара келісім меморандумы жасалған, ондағы робототехника үйірмесімен тығыз байланыста жұмыс жасалуда. Балалармен робототехника үйірмесіне саяхат жасай отырып, оқушы балалардың жұмыстарымен танысып, бірлескен шараларға қатысуда.

Жобаға қатысушы бүлдіршіндер түрлі деңгейдегі байқауларға қатысып, бақ сынап, жүлделі орындарды иеленді.

Интеллектуалдық дамыту ойынының нәтижесі – қандай жолмен болса да ұту емес, баланың берілген білімді игеруі, ақыл-ой қызметін дамытуы, өзара қарым-қатынас жасауы. Баланыңынта-ықыласын күшейтетін, оқудың қиын процесін жеңілдететін, дамуды тездетуге көмектесетін, білім алу барысында таным қызметін күшейту мен көтермелеудің қуатты қайнар көзі болатын білім беру

әдісінің бір түрі.

Қазіргі балалар белсенді ақпараттандыру, компьютерлендіру және робот жасау дәуірінде өмір сүріп жатыр. Техникалық жетістіктер адам өмірінің барлық салаларына тез еніп, балаларды заманауи технологияға жетелейді. Лего құрылысын балалардың зияткерлік қабілеттерін дамытудың құралы ғана емес, сонымен қатар педагогтерге

маңызды міндеттерді шешуге мүмкіндік беретін көптеген функционалды білім беру кешені деп атауға болады. Әр мектепке дейінгі ұйымда балалармен үдемелі жаңа бағдарламалар негізінде жұмыс жасауға қабілетті, жаңашыл педагогтер өз жұмысын жүйелі жүргізсе, бәсекеге қабілетті жас ұрпақтың дамып жетілуіне өз септігімізді тигізеріміз анық.

Акжанова Айна Рахымжановна

Акмолинская область, г. Кокшетау
Детский сад «Алтын бала»
Методист

РОЛЬ ИГРЫ В ОБУЧЕНИИ ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА

Задумывались ли вы, почему дети любят играть? Помните, во что играли вы в своем детстве? Что дает игра ребенку? Дошкольный возраст – первоначальный этап усвоения общественного опыта. Ребенок развивается под влиянием впечатлений от окружающего мира. У него рано появляется интерес к жизни и работе взрослых, поэтому игра – наиболее доступный ребенку вид деятельности, своеобразный способ переработки полученных впечатлений. В игре ребенок приобретает новые и уточняет уже имеющиеся у него знания, активизирует словарь, развивает любознательность, пытливость, а также нравственные качества: волю, смелость, выдержку, умение уступать. У него формируются начало навыков командной работы. В документе «Модель развития дошкольного воспитания и обучения» игра – ведущая деятельность и основное средство развития детей. [2, с.7] Особенности раннего и дошкольного возраста детей заключаются в том, что дети учатся через активные действия и практику. Поэтому организованная учебная деятельность должна проводиться только в игровой форме и в проекте ГОСО организованная учебная деятельность заменяется на игру-занятие, [1, с.8] проводимые педагогом с учетом возрастных и индивидуальных особенностей развития воспитанников, организуемые на основе ведущей игровой деятельности.

Какие виды игр мы используем в работе? Дидактические игры, чаще всего понимаемые как игры, направленные на

умственное развитие детей. Словесные дидактические игры. Они формируют слуховое внимание, умение прислушиваться к звукам речи, повторять звукосочетания и слова. Дети учатся воспринимать произведения народного творчества: потешки, прибаутки, сказки. Настольно – печатные игры. В процессе этих игр малыши усваивают и закрепляют знания в практических действиях не с предметами, а с их изображением на картинках (парные картинки, лего, домино, складные кубики).

Сюжетные игры и подвижные игры. Но к организации игр нужно подходить обдуманно, ведь их успешное руководство, прежде всего, предусматривает отбор и продумывание программного содержания игр, четкое определение задач, определение места и роли в целостном воспитательном процессе, взаимодействие с другими играми и формами обучения.

Педагогу важно, правильными и особенным образом организовать самостоятельный, творческий процесс обучения. Подчеркивая важность «особенной организации дошкольного детства» Игра, как основной вид учения в дошкольной организации, с точки зрения развития ребёнка может быть структурированной, свободной и под руководством педагога.

Игры под руководством педагога – педагог обеспечивает для нее материал, начинает игру или присоединяется к ней для того, чтобы направить игру или дать ребенку подсказки. Данная игра обычно дает ребенку руководство, что и когда

делать. У игры под руководством педагога есть четкое завершение. Четкое руководство игры может помочь ребенку понять, какие шаги, умения, действия и понятия необходимы для достижения конечной цели игры. Особенности игры под руководством педагога – игровое пространство с низким уровнем стресса для ребенка, где он может оттачивать необходимые ему навыки для игр и взаимодействия с другими детьми. Как только ребенок выучил необходимые для игры действия, со временем он ведет игру без посторонней помощи.

Структурированные игры – это занятие или деятельность, которая имеет конкретную цель по обучению и развитию дошкольника определенным жизненным навыкам. К структурированным играм относятся двигательные игры и упражнения (прыганье, лазание), игры с водой, песком, глиной, группа игр, принадлежащих к фонду арт-терапии (рисование пальцами, кистью, пастелью, цветными карандашами).

Свободная игра, которая не имеет четких границ и правил, ребенок выбирает то, что он хочет. При этом важность данной игры заключается в развитии умения договариваться и т.д. Педагогу нужно уметь косвенно руководить свободными играми детей. Наблюдая за ними, он должен для себя отмечать, кто не умеет играть с той или иной игрушкой, кто малоподвижен или, наоборот, слишком много двигается. Учитывая индивидуальные особенности и возможности малышей, педагог осторожно руководит их деятельностью. [3,с.31]

Очень важно научить ребёнка самостоятельно добывать и применять знания уже с раннего возраста. Организация игр должна быть направлена на развитие различных вариантов взаимодействия между детьми и поощрение активности к общению, самостоятельности и инициативы детей, применение ими разных способов решения сложных ситуаций, должна обеспечивать доброжелательные отношения между участниками, готовность прийти на помощь товарищам, так как согласно подпункта 7 пункта 5 главы 2 ГОСО четко прописана необходимость формирования социально-личностных качеств, направленных на развитие креативности, коммуникабельности, критического мышления и умений взаимодействовать в команде, [1, с.5] поэтому в любую игру несмотря на форму организации, педагог должен умело внедрить модель 4К.

Самой актуальной проблемой является то, что новые подходы в образовательном процессе требуют от педагога изменений взгляда на обучение, т.е поменять традиционный формат на интерактивные методы и естественно соответствие предметно-пространственной развивающей среды дошкольной организации современным тенденциям.

Таким образом, игра связана со всеми сторонами воспитательной и образовательной работы детского сада, и через нее мы развиваем способности и навыки SOFT SKILLS, открывающие ребенку мир возможностей.

Использованная литература:

1. Государственный общеобязательный стандарт дошкольного воспитания и обучения, 2020 г.
2. Модель развития дошкольного воспитания и обучения. Постановление Правительства Республики Казахстан от 15 марта 2021 года № 137
3. Руководство для слушателя - методическое пособие. Центр педагогического мастерства АОО «Назарбаев Интеллектуальные школы», 2019
4. Статья. Виды игр для детей дошкольного возраста <https://raguda.ru/sk/vidy-igr-dlja-detej-doshkolnogo-vozrasta.html>

Алимбаева Гульжан Сартаевна
Қызылорда облысы, Қармақшы ауданы
№ 23 «Балдырған» балабақшасы
Логопед

ИНКЛЮЗИВТІ БІЛІМ БЕРУДЕ ОЙЫН ӘРЕКЕТІНІҢ МАҢЫЗЫ

Халық даналығында «ойнай білмеген, ойлай да білмейді, ойында озған өмірде де озады» – деген аталы сөзінің мәніне жүгінсек, мектепке дейінгі жаста баланың жеке тұлғасын қалыптастыру өте маңызды. Бұл жаста балалардың сөйлеу, сенсорлық дағдылары қалыптасады, сондай-ақ ақыл-ой, дене, эстетикалық, патриоттық тәрбие беру көзделеді. Абай Құнанбаев: «Ойын ойнап, ән салмай, өсер бала болама?» демекші ойната отырып берген білім баланың психологиялық ерекшеліктерін, жеке мүмкіндіктерін ашуға көмектеседі. Оны біздің күнделікті тәжірибеміз жан-жақты айқындап отыр.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2021 жылғы 15 наурыздағы №137 қаулысымен бекітілген **Мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқытуды дамыту** моделін іске асыру аясында мектепке дейінгі білім беру жүйесінің негізі басым бағыттары айқындалған міндеттерде жүзеге асыру басты талап.

Ал енді, өз тәжірибеме сүйенетін болсам, инклюзивті білім беруде ойын әрекетінің маңызы орасан зор екендігін айтқым келеді. Мен жұмыс жасайтын Қызылорда облысы Қармақшы ауданындағы № 23 «Балдырған» балабақшасында 2021 жылдың сәуірінде ерекше білімді қажет ететін балаларға арналған топ ашылды. Аудан бойынша ең бірінші болып, ерекше балаларды қалыпты балаларға қосып, оларды балабақша өміріне толыққанды қатысуына мүмкіндік беріп, теңдікті қамтамасыз етіп отырған мектепке дейінгі ұйым. Өзімді инклюзияның бір бөлшегі ретінде ерекше балалармен жұмыс жасау кезінде дыбыс айту, буынға бөлу, сөздік қоры аз, сөзді байланыстырып

сөйлеу, жалпы моториканың дамуы әлсіз секілді біршама проблемалардың бар екендігі белгілі болды. Не әрекет жасау керек? Баланың белсенділігін жоғалтпай, оның оқыл-ойын дамытып, әрі психикалық және физикалық денсаулығына зиян келтірмей қандай әдіс-тәсіл қолданған жөн? Ол әрине кинезиология ғылымы. Кинезиология-қозғалғыш жаттығулар арқылы зерделі қабілеттерді дамытатын ғылым. Ол 200 жылдан бері қолданылып келе жатқан өте пайдасы зор мидың жұмысын жақсартуға арналған тәсіл. Бұл жаттығулар әдіс-тәсілдерін мен өз тәжірибемде музыкалық ойын, физикалық қозғалыс, ритмикалық әрекет, тілге арналған артикуляциялық гимнастика ретінде қолданамын. Ол жаңа нейрондар жасап, психикалық процестермен ми жұмысын жақсартады. Сондықтан кинезиологиялық жаттығулар баланың ми сыңарларын, ұсақ моторикасын, ес, зейін, ойлау, сөйлеу тілін дамытады.

Аса көрнекті кеңес педагогі **Антон Семенович Макаренко**нің «**Баланың ойынға деген құмарлығы бар, сол құмарлықты қанағаттандыра білуіміз керек. Оның барлық өмірі ойыннан тұрады**» деген пікірімен аяқтаймын.

Ұсыныс: Барлық мектепке дейінгі ұйым педагогтері оқу қызметі барысында кинезиологиялық ойын түрлерін қолдануды міндеттеу.

Нәтижесінде

- Бала дамуындағы бұзылыстар азаяды;
- Танымдық қабілеті артады;
- Мектепке сауатты түрде дайындық жүзеге асады.

Лютовская-Болде Дарья Игоревна

Восточно-Казахстанская область, г. Усть-Каменогорск
 Детский сад № 62 для детей с нарушением речи
 Воспитатель, педагог-модератор

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ КАМЕШКОВ МАРБЛС КАК ОДИН ИЗ НЕТРАДИЦИОННЫХ ИГРОВЫХ ПРИЕМОВ ОБУЧЕНИЯ ДЕТЕЙ С НАРУШЕНИЯМИ РЕЧИ

Анотация. У детей с нарушением речи слабо развита мелкая моторика пальцев рук, отмечается двигательная неловкость, а также снижение интереса к обучению, быстрая утомляемость. Движения пальцев рук стимулируют деятельность центральной нервной системы и ускоряют развитие речи ребенка. Автор статьи предлагает разнообразить педагогический процесс, поддержать интерес детей к выполнению коррекционно-развивающих заданий, используя игры и упражнения с камешками марблс. Рассматриваемая тема будет интересна воспитателям, учителям-логопедам и педагогам-психологам.

Ключевые слова: камешки марблс, нетрадиционные приемы обучения, развитие речи, развитие мелкой моторики.

Вся жизнь ребенка – игра. Тактильные ощущения, мелкая моторика, мыслительные операции развиваются в детской игре. Движения пальцев рук стимулируют деятельность центральной нервной системы и ускоряют развитие речи ребенка.

Большинство дошкольников с нарушениями речи имеют проблемы в развитии восприятия, внимания, памяти, мыслительной деятельности, различную степень моторного недоразвития, несформированность сенсорных функций, пространственных представлений. Постоянная стимуляция зон коры головного мозга, отвечающих за мелкую моторику, – необходимый элемент в системе коррекционно-педагогического воздействия. [1]

У детей с нарушением речи отмечается слабое развитие мелкой моторики пальцев рук, которая характеризуется двигательной неловкостью, малым объемом движений, недостаточным темпом и переключаемостью,

а также снижение интереса к обучению, достаточно быстрая утомляемость. Поэтому данное направление является одним из важнейших в коррекционно-развивающей образовательной деятельности воспитателя.

Решая задачи по развитию мелкой моторики детей с нарушениями речи воспитателями используются в работе разнообразные игры, упражнения и пособия. Все они способствуют развитию речи и мелких мышц рук. При этом вырабатываются ловкость, умение управлять своими движениями, концентрировать внимание на одном виде деятельности. У детей снижается возбудимость, возрастает интерес к образовательному процессу, активизируется внимание, память, восприятие. [4]

С целью разнообразить педагогический процесс, поддерживать интерес детей к выполнению заданий воспитатель находится в постоянном поиске новых методов и приемов, положительно влияющих на тонкую мускулатуру пальцев и кистей рук

ребенка. Одним из таких средств, которые можно использовать в коррекционно – развивающей образовательной деятельности, является – камешки Марблс.

Камешки Марблс – это универсальный разнообразный по форме, цвету, фактуре материал, который можно использовать в работе не только воспитателя и учителя-логопеда, но и педагога - психолога и самое главное родителям для организации домашних заданий. А система игр с камешками Марблс может применяться не только с детьми с речевыми нарушениями, но и в общеразвивающих группах.

Стекланный камешек Марблс – далёкий потомок глиняных шариков, которые многие тысячи лет назад служили игрушками для древних людей. Сейчас стеклянные шарики Марблс изготавливаются на фабриках, из силикатного песка, который расплавляется в печи при очень высокой температуре, потом в горячее стекло добавляются красящие вещества – кобальт, селений и т. д., придающие шарикам необыкновенные оттенки и разводы. Они получили название от английского «Марблс» (то есть мраморные).

В книге «Секретный мир детства в пространстве мира взрослых» автор М.В. Осорина пишет о том, что дети очень любят различные сокровища, создают свои сокровищницы. Основную их часть составляют мелкие предметы: бусины, сломанные брошки, красивые пуговицы. Дети воспринимают свои «сокровища» очень чувственно, им нравится сама плоть этих вещей: насыщенные цвета, переливающиеся оттенками в глубине, необычная форма, особенно ее изгибы, гладкость, блеск, малый размер, позволяющий полностью спрятать предмет в кулаке – как бы внутри себя, своей собственной плоти. [3, с.203]

Эстетическая привлекательность Марблс повышает интерес к этой игре. Именно этот глубинный внутренний интерес детей к предметам подобного типа подсказал находчивым педагогам применять камешки Марблс в дидактических целях.

Камешки используют в развивающих играх, продуктивной деятельности, и конечно же, для релаксации. Это пособие, которое способствует реализации принципа интеграции образовательных областей.

Цель использования камешков Марблс:

Разнообразить педагогический процесс, повысить интерес детей дошкольного возраста с речевыми нарушениями коррекционно – развивающим заданиям, развивать мелкую мускулатуру рук, активизировать познавательную и мыслительную деятельность. [5]

Коррекционные задачи в использовании камешков Марблс в играх и упражнениях:

1. Формирование правильного обхвата кисти, развитие сложных координированных движений рук.

2. Развитие связной, фразовой речи, эмоциональной лексики.

3. Автоматизация поставленных звуков у детей.

4. Формирование звукового анализа и синтеза.

5. Формирование анализа слогового состава слова.

5. Профилактика дисграфии у детей.

6. Развитие памяти, внимания и логического мышления у детей.

7. Обогащение словарного состава.

8. Развитие фантазии и творческого мышления у детей.

9. Развитие ориентировки на плоскости листа.

10. Развитие глазомера, тактильных ощущений, эстетического восприятия.

Формы работы с камешками Марблс:

- Индивидуальная коррекционно-развивающая образовательная деятельность (как часть занятия);

- Фронтальная коррекционно-развивающая образовательная деятельность (как часть занятия).

Требования к организации проведения упражнений и игр с камешками Марблс:

- Для повышения эффективности воздействия при выполнении различных упражнений необходимо задействовать пальцы обеих рук.

- Подбор упражнений осуществляется с учётом возрастных и индивидуальных возможностей детей.

- Наличие познавательной направленности упражнений.

- Безопасность: выполнение упражнений с камешками не предполагает использования их детьми в самостоятельной деятельности, только под присмотром взрослого.

Образовательная работа с детьми, имеющими речевые нарушения, в которой используются нетрадиционные средства обучения, становится динамичной, эмоциональной, приятной, неустойчивой и разнообразной, занятия становятся более интересными и увлекательными, содействуют созданию условий для речевого высказывания и восприятия. При использовании камешков Марблс мы можем отметить некоторые преимущества их перед другими, инновационными конструктивно-игровыми приёмами, используемыми для развития речи:

- С камешками Марблс ребенок может играть, ощупывать их, не рискуя испортить. Камешки безопасны: нет риска порезаться, проглотить ядовитый химический состав, например, клей. У ребенка руки остаются чистыми, а убрать поделки можно легко и быстро.

- При использовании камешков Марблс у ребенка получают красочные и привлекательные конструкции вне зависимости от имеющихся у него навыков. Он испытывает психическое состояние успеха.

- Камешки не вызывают у ребёнка негативного отношения, и вся коррекционно-развивающая работа воспринимается им как игра.

Все игры и упражнения могут варьироваться в зависимости от возраста ребёнка, его умственной и моторной способности, заинтересованности в игре, а также от поставленной педагогом цели.

В процессе целенаправленных занятий с данным материалом развиваются все виды ощущений, совершенствуется чувственное познание мира, повышается мотивация,

осознанность, интерес, формируется стремление к самостоятельности.

В результате использования данного материала через игры на нахождение объектов на ощупь и вербализацию представлений формируются знания о форме, величине, пространственном расположении предметов, развивается тактильная чувственность, что в дальнейшем способствует повышению уровня развития навыков письма и чтения. В связи с большим разнообразием цветовой гаммы, формы и величины камешков также создаются предпосылки для мотивированной деятельности, эмоционального и эстетического восприятия воспитания детей.

Использовать камешки марблс на занятиях с детьми можно с 2-3 лет и старше. С детьми младшего дошкольного возраста рекомендуется использовать камешки более крупного размера и выполненные из акрила, а не из стекла. Каждое занятие начинается с правил безопасной работы с камешками. Основных правил при игре с марблс только два: не брать камешки в рот и не бросать их.

На своих занятиях я использую одну или несколько видов игр с камешками Марблс, цветной галькой. Каждую игру провожу по несколько раз, постепенно усложняя задания, расширяя круг игроков. Вот лишь совсем небольшой перечень игр, которые я использую в своей работе с детьми с нарушениями речи: игры на развитие внимания, памяти, мышления, воображения и речи; игры на развитие сенсорных представлений; на развитие мелкой моторики; игры на развитие межполушарного взаимодействия; на формирование элементарных математических представлений (сравнение, состав числа, счет, геометрические фигуры и т.д.); звуко-буквенный анализ; игры на развитие ориентировки на плоскости (листе бумаги); логические игры; самомассаж камешками, развитие тактильных ощущений; игры на релаксацию.

Используя данный материал в работе с детьми на протяжении 2 лет, я получила следующие результаты: из 12 воспитанников,

11 детей имеют благоприятный прогноз динамика развития психических процессов. обучаемости, они успешны в общении со сверстниками и взрослыми, имеют хороший познавательного развития. У многих детей повысился общий уровень запас знаний и умений. У всех детей в результате позволяют судить о позитивном влиянии проводимой работы. в конце года была выявлена положительная

Список литературы:

1. Ванерман С.М., Большов А. С., Силкин Ю. Р. Сенсомоторное развитие дошкольников. -М. Владос, 2001;
2. Миронова С.А. Развитие речи дошкольников на логопедических занятиях. М., 2007.
3. Осорина.М.В.. «Секретный мир детей в пространстве мира взрослых».; Питер. Прогресс книга.2019.-320 с.
4. Филичева Т.Б., Чиркина Г.В. Подготовка к школе детей с общим недоразвитием речи в условиях специального детского сада: В 2 ч. Ч 1. Первый год обучения (старшая группа) Пособие для студентов дефектологических факультетов, практических работников специальных учреждений, воспитателей детских садов, родителей. М.: Альфа, 1993.- 103 с.
5. Щербакова. Т.С. игры Марблс- инновационный прием в коррекционно-развивающей работе педагога-психолога с детьми- дошкольниками// Молодой ученый. - 2022.- 31 (396). -С. 63-68.

Тулкина Гульжанат Ертаевна

Павлодар облысы, Май ауданы
«Қазан жалпы орта білім беру мектебі» КММ
«Гүлдер» шағын орталығы
Әдіскер

МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРҒА АРНАЛҒАН ҰЛТТЫҚ БАҒЫТТАҒЫ ҮСТЕЛ ҮСТІ ОЙЫНДАРЫ

Аннотация. Мектеп жасына дейінгі балалардың оқуы мен тәрбиесін сапалы дәрежеге көтеру қазіргі Қазақстанның білім беру саласындағы өзекті мәселенің бірі болып табылады. Осы маңызды жұмысты іске асыру барысында ұлттық бағыттағы үстел үсті ойын түрлері баланың ой-өрісін, танымдық қабілеттері мен денсаулығын дамытуда пайдалануды зерттеу маңызды сала болып табылады, себебі ұлттық ойындар баланың сүйіп ойнайтын және оның күш-жігерін жетілдіретін әсерімен ерекшеленеді. Ал ұлттық ойындардың көбісі бала ағзасының, дене қасиеттерінің дұрыс қалыптасып дамуына, сондай-ақ ұсақ қол моторикаларының жақсы жетілуіне, танымдық қабілеттері артып, ой-өрісінің дамуына тигізер әсері мол. Жалпы ойын балалардың негізгі іс-әрекеті болғандықтан, оның кеңінен өріс алуы сол балалардың өз өмірінде пайдалануына тікелей байланысты. [1]

Мақсаты: Қазақ халқының ұлттық бағыттағы ойындарымен таныстыра отырып, оны бүгінге күнге лайықты етіп қолдану. Жаңа бағыттағы ойындар арқылы мектеп жасына дейінгі балалардың логикалық ойлау, есте сақтау қабілеттерін, интеллектуалды дамуын шыңдап дамыту. Ойын кезінде саусақ қол моторикасын дамыта отырып ептілікке, шапшаңдыққа, тез ойлауға, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. «Рухани жаңғыру» бағдарламасында Отан сүйгіштіктің негізі ретінде туған жерге, ата-дәстүрге, ұлттық құндылықтарға мән беру қажеттілігін үйрету.

Міндеттері:

Қазақтың ұлттық бағыттағы ойындарын ойнатуда, ойын шартын бұзбай ойнатуға үйрету, үстел-үсті ойындары арқылы мектепке дейінгі жастағы балалардың қол үйлесімдігін және дене бітімінің қимыл-қозғалысын дамыту.

Сөздік қорларын кеңейту, зейінін, қабылдау, қиялдау үрдістерін дамыту.

Балаларды дамыту мен оқытуға арналған ұлттық ойындарды заманауи үлгіде қолданған жөн. Ұлттық ойындарды жанұя тәрбиесінен бастап, түрлі күнделікті іс-әрекет барысында, тәрбиелік шараларда қосымша материал ретінде пайдаланып, ұлттық ойындарымызға жаңа мазмұн беріп, жаңа заман талабына сай заманауи үлгіде, бала қауіпсіздігін ескере отырып, түрлі материалдарды пайдаланып, дайындап, қолданып және де басқа да әріптестерімізбен бөлісіп келеміз. Үстел үсті ойыны бала бойында ұйымдастырушылық, тапқырлық, адамгершілік, шапшаңдық, белсенділік, шыдамдылық қасиеттерінің пайда болуына және дамуына ықпал етеді. Балалар ойынында кейде өлең-тақпақтар жиі кездеседі. Ұлттық ойындарды дидактикалық, қимылдық, логикалық, үстел үсті, сюжеттік ойын түрлері арқылы өткізуге болады. Ұлттық құндылықтарымызды, ұлттық ойындарды, ұлттық салт-дәстүрімізді насихаттау мақсатында, қазіргі ұрпақ бұрын-соңды

болмағанды жасауға, сындарлы ойлауға, креативтілікпен командада жұмыстануға қызығатынын ескере отырып үстел үстінде ойналатын дамытушы ойындар дайындап, оны өз жұмысымызда қолданып жүрміз. [2]

Жалпы үстел үсті ойындары – мектеп жасына дейінгі балалар үшін өте қызықты. Бұл ойын кезінде балаларды жұптық, топтық, ұжымдық жұмыстарға тарту арқылы олардың қарым-қатынасын нығайта түседі. Себебі кішкентай балалар өмірінің алғашқы күндерінен бастап–ақ олар әрдайым біреумен немесе бір жерде өзара әрекеттестікте болғанды ұнатады. Түрі бойынша олар әр түрлі болып келеді. Оларды қолдануда шешілетін тапсырмалар да сан қилылығымен балаларды қызықтырады. Баланың қол моторикасын дамытып қана қоймай, ақыл-ой қабілетін, логикалық ойлау

қабілетін ұшқырлауға септігін тигізеді. Логикалық ойлау қабілеті жан-жақты дамиды. Сөздік қарым-қатынасы өрбиді. Достық, ұжымшылдыққа тәрбиеленеді.

Ұлттық нақыштағы үстел үсті ойындарын қолдануда жоспар құрып, сол бойынша жұмыс жасап жүрміз. Әр ай сайын балалардың жас ерекшелігі мен олардың қызығушылығы, мүмкіндіктерін ескере отырып, жаңа ойын түрін дайындап, балаларға үйреттік. Әр ойын кезінде балалардың қабілеттері мен қарқынын ескере отырып, оларды жұптастырып, 4-5 баладан топтарға бөліп немесе жеке балаларға дайындалған ойындарымыз да бар. Бұл ойын түрлері тәрбиешінің нұсқауымен түсіндіріліп, балаларға қолдау көрсетіле отырып ойналады.

Ұлттық нақыштағы үстел үсті ойындар:

Үстел үсті ойыны: «Ертегіні құрамын, ой санама ұғамын»

Мақсаты: Қазақ ертегілерін айта отырып, олардың кейіпкерлеріне сипаттама беруге үйрету. Сын тұрғысынан ойлауға, шапшаңдыққа, топтық ойынды ойнай білуге тәрбиелеу.

Шарты: Балалар ертегіні айта отырып ойнайды, кім жылдам сол жеңімпаз. Ойынға 4 бала шығады, алдарыңызда тұрған

түстеріне бөлінген (қызыл, сары, жасыл, көк) 4 қуыршақ - 2 ұл мен 2 қыз. Ортадағы 1-ден 5-ке дейінгі сандар бейнеленген сүйекшені лақтырады. Сүйекше арқылы ойыншылар алға жылжи отырып ойнайды. Алдарында жасыл түсті аялдамалар бар. Ол аялдамалар қазақ ертегілерінің кейіпкерлері, жалпы ертегі кейіпкерлерінің жағымды

кейіпкеріне түссе ойынды жалғастырады, жағымсыз кейіпкерге түссе, тапсырмаларды орындайды. Жалпы ойын ережесін тәрбиеші

өз ұйымдасуымен өткізеді. Барлық тапсырмаларды орындап, сөреге бірінші жеткен ойыншы жеңімпаз атанады.

Үстел үсті ойыны: «Шаңырақ»

Мақсаты: Есте сақтау, ойлау, зейін дамыту. Тез ойлап жауап беруге үйрету.

Шарты: Тәрбиеші жүргізуші болады. Балаларды топқа бөліп алады.

Ойынға 4 топ қатысады. 4 түсті асық болады. Ортаға фишканы немесе асықты лақтыру арқылы кезегімізді анықтап аламыз. Бұл ойында өтпелі тақырыпқа байланысты әр түрлі тақырыпта 14-тен карточка болады. Асықты лақтыру барысында тақтайшада

белгіленген сандардың біреуіне түсу арқылы жүргізуші сол санның бойындағы сөзді жасырады. Жасырған сөздерді белгіленген уақыт аралығында табу.

Сонымен қатар ойында киіз үй, жылқы, сандық суреттері бейнеленген. Киіз үйге түссе - 3 қадам артқа, жылқыға түссе - 2 қадам алға, сандыққа түссе - тапсырмаларды (тақпақ, мақал, өлең айту) орындау керек. Сөреге бірінші жеткен топ жеңімпаз атанады.

Үстел үсті ойыны: «Қыз қуу»

Мақсаты: «Қыз қуу» ұлттық ойынына қызығушылықтарын арттыру. Ұсақ қол моторикасын дамыту. Шапшаңдыққа, ептілікке тәрбиелеу.

Шарты: Ойынға 2 бала шығады. 1 ден – 5 ке дейінгі сандар бейнеленген сүйекшенің

көмегімен ойналатын ойын, ойынды қыз бала бастайды. Сүйекшені лақтырғанда қай сан түссе, сонша қадам жүреді. Бала қызға қуып жетсе, керісінше қыз бала ұл баланы қуады. Ойын жалғаса береді.

«Көктемгі жайлау» үстел-үсті ойыны

«Көктемгі жайлау» суретті бейнелеп, сөйлеуді үйренеміз.

Ата-бабамыз қар кетіп, көк шыға басталған сәттен жиналмалы киіз үйлерін түйеге артып, малдарын төлдерімен алдарына салып, жайлауға көшкен.

Ойын шарты: «Көктемгі жайлау»

тақырыбында мазмұнды суретті көрсетіп, әңгіме құрау. Киіз үйдің құрылысымен таныстыру, есігін, оюын, керегесін, уығын, ұлттық аспаптарды атап отырып орналастырамыз, төрт түліктің төлдерін атайды, олардың қорегін, мекенін, алынатын өнімдерін, дауысын, қимылын салады.

«Көлеңкесін тап» үстел-үсті ойыны

Мақсаты: Асық иірімдерін ажыратып атай білуге үйрету. Суреттерге қарап дұрыс асықты орналастыру арқылы балалардың ұсақ қол моторикасын дамыту. Асықпен ойынға қызығушылығын арттыру.

Шарты: Асықтың иірімдерін ажырата отырып алшы, тәйкі, бүк, шік, омы, сомпы түрлері бейнеленген сурет үстіне жабыстырмалы (липучкамен) фетрдан жасалған асықтарды орналастырады және әрқайсысын атап отырып, көлеңкесін табады.

«Асықтарды санға сәйкес орналастыр» үстел-үсті ойыны

Мақсаты: Сан мен асықтарды сәйкестендіре отырып орналастыруға, түстерді ажыратуға үйрету. Ұсақ қол моторикаларын дамыту. Тапсырманы шыдамдылықпен орындауға баулу.

Шарты: алдындағы үлестірмелі материалдағы 1-ден 10-ға дейінгі сандарға сәйкес асықтарды орналастыру керек. Асықтарды кнопкамен, түймемен, баумен, липучкамен орналастырып, санап береді.

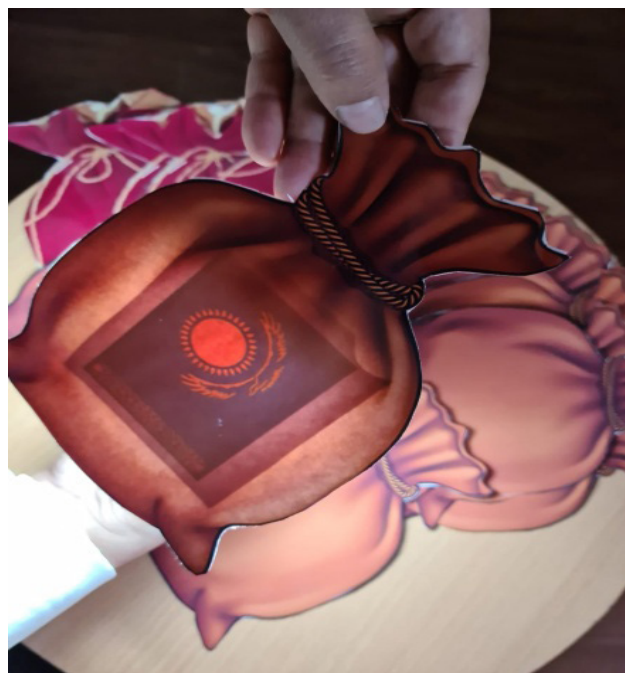

«Майшам ойын»

Ойын шарты: Бұл ойынды балалар өте қызығып ойнайды. «Бұл қоржынның ішінде не бар?».

«Бұл қоржында не бейнеленген?» сүйемелдеуші сұрақтармен балалардың қызығушылығын ояту. Бұл ойынды әртүрлі

тақырыпқа жасауға болады, мысалы еліміздің рәміздеріне (ту, елтаңба), жігіттің жеті қазынасынан (жүйрік ат, тазы ит, қыран бүркіт), ұлттық бағытта жасалынған жасырын суреттер балалардан сұрақ-жауап арқылы фонарикпен ғана көрінетін ойын түрі.

Мектеп жасына дейінгі балалардың оқу-тәрбие жұмыстарында қазақтың ұлттық ойындарын тиімді қолдана отырып, балалардың ойлау қабілеттерін, тілін дамыту, ой- өрісін кеңейту қажет. Бала тәрбиесінің басты құралы ретінде ұлттық

ойынды орайластырып, дамытып отырмыз. Ұлттық ойын түрлерін қазіргі уақытта әр ұйымдастырылған оқу қызметінде көрсетіп, заманауи үлгіде дайындап, ұлттық тіл өрнектерін пайдалана білсек балалардың қызығушылықтары артады.

Қолданылған әдебиеттер:

1. «Қазақтың ұлттық ойындары», Алматы «Арда» 2006
2. «Қазақ ұлттық ойындары – тәрбие көзі» әдістемелік нұсқау: Астана, 2011
3. Молдағаринов Аскар «Казашские детские игры», Алма-Ата «Жалын» 1987.

Холодченко Светлана Анатольевна

*Жамбылская область, Меркенский район, с. Мерке
Общеобразовательная школа №44
Воспитатель класса дошкольной подготовки*

ИГРА-ВЕДУЩАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ И ОСНОВНОЕ СРЕДСТВО РАЗВИТИЯ ДЕТЕЙ

Дошкольное детство – период, в котором идет активное развитие высших психических функций и всей личности в целом. Стремительно развивается речь, появляется творческое воображение, особая логика мышления, подчиняющаяся динамике образных представлений. Это время первоначального становления личности. Возникновение эмоционального предвосхищения последствий своего поведения, самооценки, усложнение и осознание переживаний, обогащение новыми чувствами и мотивами эмоционально-потребностной сферы, наконец, появление первых существенных связей с миром и основ будущей структуры жизненного мира – вот главные особенности личностного развития дошкольника. Детство неотделимо от игры. Чем большее значение придаётся детству в культуре, тем важнее игра для развития общественных отношений. Игровая деятельность – ведущая деятельность ребёнка дошкольного возраста, реализующая его потребность в социальной компетенции.

Игра - мощный инструмент в обучении и воспитании. Правильно организованная игра мобилизует умственные возможности детей, развивает организаторские способности, прививает навыки самодисциплины, доставляет радость от совместных действий. Форма игры увлекает и заинтересовывает дошкольника настолько, что порой сложно оторваться от процесса обучения.

Игра – основной вид деятельности ребёнка вплоть до младшего школьного возраста. Игра постоянно привлекательна

для ребёнка, позволяет ему осуществить свои стремления. Зачастую в игре ребёнок открывает в себе те качества, которые не были раньше заметны ни ему, ни окружающим, открывает в себе новые возможности. Игра лучший способ тренировки тех или иных навыков. Нет таких положительных качеств, которые нельзя было бы развить у ребёнка в ходе игры. Игра – основной способ развития этих качеств, так как она более привлекательна для детей и дети занимаются ей с большим удовольствием, чем, например, просто учёбой в школе. Через игру можно развить познавательные характеристики ребёнка, подготовить его к жизни в современном обществе, заставить его поверить в свои силы и возможности.

Игровые технологии - являются фундаментом всего дошкольного образования.

Цель игровой технологии - не менять ребенка и не переделывать его, не учить его каким-то специальным поведенческим навыкам, а дать возможность прожить в игре волнующие его ситуации при полном внимании и сопереживании взрослого. Игровая технология представляет собой способ организации обучения в форме различных педагогических игр, предполагает моделирование ситуаций, создание сюжета и персонажей, а также поиск необходимых действий для выполнения задания в соответствии с установленными правилами. Игровые проблемно-практические ситуации, игровые упражнения со сказочными героями, а также дидактические игры; игры-эксперименты, игры-интервью; лабиринты,

игры-соревнования; сюжетно-ролевые игры – это методы, активизирующие познавательную активность.

Все эти методы я активно применяю в своей практике

Интеллектуальные игры, которые я применяю на занятиях с детьми это «Математический планшет» или «Геоборд» – одно из средств для развития интеллектуальной сферы детей дошкольного возраста. Математика с использованием Поп Ит из абстрактной становится наглядной.

Ребенку легче понять и освоить арифметические действия.

А, используя свойство тактильности игрушки, результат закрепляется быстрее.

1) Игра - мощный инструмент в обучении и воспитании дошкольников

2) Игровая технология – это один из важнейших методов активного обучения в

дошкольном образовании

3) Методика игр и сфера их применения.

4) Игры из опыта работы

5) Знакомство с новой методикой игрушки Поп-Ит

При использовании игровых технологий на занятиях, был получен ожидаемый результат:

- положительные мотивации к учебному процессу;

- умение и желание включаться в коллективную учебную работу;

- умение слушать друг друга;

- раскрытие собственных творческих способностей;

- самовыражение, самоутверждение;

- стремление к размышлению.

А все это вместе взятое, вызывает у наших дошколят чувство уверенности в своих силах и возможностях своего интеллекта.

Список литературы:

1. Безматерных, Т. В. *Игра – ведущая деятельность ребёнка дошкольного возраста*
2. *Пед. мастерство: материалы V Междунар. науч. конф.*
3. Арсентьева В.П. *Игра - ведущий вид деятельности в дошкольном детстве .-Форум,2009.-144с./*
4. Новосёлова С. Л. *Игра дошкольника. – М.: Просвещение, 1989.- 286 с.*
5. Усова А.Б. *»Роль игры в воспитании детей» М. 1976г.*

Кубеева Карлыгаш Сапабековна

Костанайская область, Управление образования
Руководитель отдела развития дошкольного образования

Бикбаева Гульнара Канаткалиевна

Костанайская область, город Рудный
ГУ «Отдел образования»
Методист

ГЕЙМИФИКАЦИЯ В ОБРАЗОВАНИИ: ИГРОВОЙ ПОДХОД В ОБУЧЕНИИ

Аннотация. в статье рассматривается значимость использования элементов геймификации в дошкольном образовании.

Ключевые слова: игра, геймификация, организация обучения, образовательный процесс.

В настоящее время происходит трансформация парадигмы образования: уходят в прошлое традиционные педагогические технологии, основанные на трансляции образовательного контента, и, в свою очередь, формируется новое интерактивно-игровое образовательное пространство, которое обеспечивает быструю обратную связь между педагогами и воспитанниками, усиливает групповую активность и повышает мотивацию к обучению.

Игра – ведущая деятельность дошкольников и основное средство развития детей, поэтому овладение навыками совместной деятельности, организованности, детского мышления, восприятия, рисования и другими навыками должно происходить именно в форме игры.

Игровые технологии, применяемые в образовательном процессе, признаются универсальными. Информация, полученная детьми в процессе игры, усваивается быстрее и легче, поэтому игровой подход особенно эффективен в обучении. Игры

несут в себе познавательную нагрузку, интеллектуальное развитие, направлены на решение конкретных задач обучения, но в то же время в них заключено воспитательное и развивающее влияние. Однако, в современном образовательном процессе все чаще фигурирует понятие геймификации.

В чем же отличие исходств традиционных игр и игр по геймификации? Геймификация имеет элементы обычной игры, такие как цели игры, наличие правил и структура. Это связывает игру и геймификацию. Однако, в отличие от геймификации традиционная игра не имеет цели во внешнем мире. Геймификация же позволяет реализовывать весь игровой потенциал за рамками игрового пространства.

Известно, что опыты и путешествия с любимыми героями всегда нагляднее и интереснее, чем сухое изложение фактов взрослыми. Воспитанники с удовольствием участвуют в играх, преимущество которых в том, что во время игры участники занимают активную позицию, что способствует

повышению мотивации к образованию и более эффективному закреплению знаний.

С 2019 года методическим кабинетом Управления образования Костанайской области была открыта инновационная площадка по геймификации. Эффективность данной технологии нашла широкий отклик среди педагогов. В 2021 году городским методическим кабинетом города Рудного было принято решение о разработке и внедрении проекта «Геймификация в действии», целью которого стало формирование у педагогов умений разрабатывать игры на основе применения технологии геймификации. Экспертом проекта является специалист Центра педагогического мастерства города Костанай.

В рамках работы проекта создан сборник игр, способствующий повышению познавательной активности воспитанников, формированию интереса к знаниям, развитию учебной мотивации и инициативы. Практическая значимость игр заключается в том, что их использование повышает мотивацию воспитанников, способствует достижению целей образования, и в конечном итоге повышает их результаты обучения. Т.е. позволяют сохранить первенство образовательных целей и за счет элементов игры мотивировать воспитанников к достижению этих целей.

Игры созданы для различных возрастных категорий детей и направлены

на формирование основ экономической грамотности, экологической культуры; стимулирование зрительного, слухового, тактильного, кинестетического анализаторов через полисенсорное восприятие; формирование знаний об устройстве и внутреннем убранстве казахской юрты.

Например, игра «Юрта» для детей от 3 лет вошла в Республиканский сборник «30 игр к 30-летию Независимости Республики Казахстан».

Использование данных игр подразумевает и взаимодействие ребенка с другими участниками игры, и служит развитию коммуникативных навыков. Особую ценность при применении данных игр приобретает ряд сопутствующих умений, таких как: умение работать в команде и развитие лидерских качеств. Игры позволяют использовать все пространство детского сада.

Значимость использования элементов геймификации в образовании достаточно велика, так как образовательная деятельность требует усилий со стороны воспитанников, а использование игрового подхода значительно усиливает эффективность результатов обучения. Геймификация также способствует получению педагогами новых знаний, стремлению к их применению в практической деятельности. Следовательно, геймификацию можно считать одним из способов организации обучения, имеющим большой педагогический потенциал.

Гумарова Айман Клышпековна

Карагандинская область
Ясли-сад «Балдәурен»
Методист

ПОВЫШЕНИЕ ЧИТАТЕЛЬСКОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ ДЕТЕЙ, РОДИТЕЛЕЙ И ПЕДАГОГОВ ЧЕРЕЗ РЕАЛИЗАЦИЮ СОЦИАЛЬНО-ПЕДАГОГИЧЕСКОГО ПРОЕКТА «ЖАС ОҚЫРМАН»

В последнее время, в результате огромного количества перемен в жизни общества, проблема формирования читательской компетентности у подрастающего поколения стала наиболее острой. Мы живем в эпоху компьютерных технологий, обилия информации, которую очень сложно дифференцировать.

Современный ребенок – это больше «зритель», который хочет воспринимать «красивую картинку». Чтение уходит на второй план, становится не интересным, ненужным. Постепенно исчезает устойчивая литературная традиция, на которую опирались предшествующие поколения. Как следствие – низкий уровень читательской компетентности, культуры и образования в целом.

Как приобщить ребенка к чтению? Как научить добывать самостоятельно из книг необходимую информацию? Дети не приобретают опыт домашнего чтения – слушания, книга перестала быть спутником детства.

Задачи:

- формировать у детей потребность ежедневного общения с художественной литературой;
- развивать коммуникативные, познавательные умения детей, умения слушать и понимать произведения разных жанров;
- выражать эмоции, умения вести диалог, выразительного рассказывания,

умения импровизировать;

- развивать творческие способности, самостоятельность, ответственность, активность, аккуратность, культуру общения и поведения в социуме;
- воспитывать интерес, любовь к книге, произведениям художественной литературы, как источнику знаний, бережного отношения к книге;
- повышение компетентности родителей в вопросах ознакомления детей с детской художественной литературой;
- вовлечение родителей в процесс приобщения детей к художественной литературе.

Помог нам в решении этой проблемы Областной социально-педагогический проект «Жас оқырман» в рамках проекта «Чтение в радость» запущенным Учебно-методическим центром Карагандинской области.

Актуальность. Книга должна войти в мир ребенка как можно раньше, обогатить этот мир, сделать его интересным, полным необычайных открытий. Ребенок должен любить книгу, тянуться к ней. Книжки вызывают в нас наслаждение, они разговаривают с нами, дают добрый совет, они становятся живыми друзьями для нас. Многими исследователями доказано, что художественная литература оказывает огромное влияние на развитие и обогащение детской речи, она служит могучим, действенным средством умственного,

нравственного и эстетического воспитания детей.

Потребность в книге закладывается на всю жизнь как раз в первые годы жизни ребенка. В дошкольном возрасте маленький читатель делает первые шаги в мир большой литературы. Проводниками для детей становятся родители (законные представители) и воспитатели. Именно они учат его сначала делать первые шаги, говорить первые слова, читать первые

книжки. Именно благодаря совместному чтению, ребенок с раннего детства привыкает к тому, что книга и литература – неотъемлемые составляющие его жизни, и что читать, не только нужно, но и очень интересно. От взрослого в большей степени зависит и то, станет ли ребенок настоящим читателем или встреча с книгой в дошкольном детстве станет случайным, ничего не значащим эпизодом в его жизни.

План работы

Участники	Формы взаимодействия
воспитанники, педагоги	Организованная учебная деятельность;
	организация книжного уголка в группах;
	утренние беседы «Рассказ о прочитанной дома книге» (ежедневно);
	игры-драматизации, театрализованные игры-драматизации;
	дидактические игры
	дневные литературные чтения;
	создание книг-самоделок, книжные выставки;
	тренинги, ситуативное обучение;
родители, педагоги	мастерская по изготовлению творческих работ;
	презентация опыта семейного чтения читательское портфолио, читательский дневник
	наглядное информирование, анкетирование, практические консультации, родительские встречи
родители, воспитанники, социальные партнеры	семинары, тренинги, акции, круглые столы
	открытые мероприятия с участием родителей; социальных партнеров.
	арт-выставки «Вместе с книгой я расту»;
	выставки детских рисунков и поделок по прочитанным произведениям;
	экскурсия в районную детскую библиотеку, музей
	книжные выставки «Книжный парад для дошколят»;
	традиции группы: «Гость группы», «Книга напрокат»;
	букроссинги, акции
литературный КВН, конкурсы «Папа, мама, я – читающая семья»	

Противоречие между снижением интереса к чтению у молодого поколения и необходимостью поддерживать устойчивый эмоциональный интерес к литературе и чтению.

В ходе работы по решению проблемы повышения читательской компетентности участников образовательного процесса были выработаны следующие рекомендации:

Результаты реализации проекта «Жас оқырман»:

1. Повысился интерес к чтению и художественной литературе;
2. Обогащение словаря, развитие лексико - грамматического строя, связной речи детей;
3. Повысился уровень развития речи детей;

4. Родители принимают активное участие в жизни групп детского сада;

5. Положительное отношение родителей в совместной деятельности с педагогами;

6. Возрождение чтения в семейном кругу через Букроссинг.

Методический продукт проекта «Жас оқырман»:

- Ежеквартальная газета «Балдәурен»;

- Выставка «Книжный калейдоскоп»;

- Творческая мастерская «Рукам работа – сердцу радость»;

- Презентация детьми своих любимых книжек;

- Создание книжек – малышек «Мои любимые сказки», Лэпбуков;

- Проведение областного семинара по теме «Путешествие в мир профессий»;

- Проведение районного семинара по теме «Применение инновационных технологий в формировании читательской компетентности детей дошкольного возраста»;

- Литературный бенефис «Дарыны сарқылмас ақын» (путешествие в мир творчества М. Алимбаева).

В ходе работы по решению проблемы повышения читательской компетентности участников образовательного процесса были выработаны следующие рекомендации:

1. прививать интерес и любовь к чтению, воспитывать интерес к самостоятельному чтению детских книг;

2. повысить компетенцию семьи в вопросах читательской грамотности, возродить традиции домашнего чтения;

3. педагогам внедрять в учебно-воспитательный процесс новые технологии,

педагогические приемы и формы работы по формированию читательской грамотности у детей;

4. развивать интерес детей к чтению, расширять круг чтения дошкольника;

5. продолжать сопровождение и активное участие дошкольных организаций района в реализации проекта «Жас оқырман»;

6. проводить обучающие семинары для педагогов дошкольных организаций с целью оказания им методической помощи.

Ахметова Наталья Васильевна

Восточно-Казахстанская область
КГУ «Валеологическая специализированная школа-комплекс для одаренных детей»
Директор, доктор педагогических наук, профессор

МОДЕЛЬ НЕПРЕРЫВНОГО ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ ПЕДАГОГОВ ДОШКОЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Аннотация. В статье автором обоснована актуальность обновления содержания образования в дошкольном воспитании и обучении; важность непрерывного профессионального образования педагогов, работающих в детском саду. Раскрыта модель исследования в действии в системе дошкольного образования. Описан опыт реализации инновационных проектов в области дошкольного образования.

Ключевые слова: непрерывное профессиональное развитие, модель, дошкольное воспитание и образование, развивающая образовательная среда, мягкие навыки.

Глобализация, резкий скачок в мире технологий, переход в диджитал – всё это оказало существенное влияние на образование. Доминирующими в нем стали такие тренды, как цифровизация, геймификация, кастомизация, интеграция образовательных областей, виртуальная и дополненная реальность, новые виды обучения и пр., которые обусловили развитие основных навыков 21 века: функциональной и цифровой грамотности, критического и креативного мышления, умения коммуницировать и работать в команде. Данные навыки необходимо развивать с наиболее раннего – дошкольного возраста.

В КГУ «Валеологическая специализированная школа-комплекс для одаренных детей» управления образования ВКО (далее – КГУ «ВСШК ОД» УО ВКО) данная деятельность осуществляется в системе «детский сад – начальная школа», что позволяет создать условия для непрерывности образования и преемственности между его ступенями, а также реализации миссии образовательного учреждения: интеллектуально развитый, подвижный, физически здоровый ребенок, компетентные педагоги и счастливые роди-

тели.

В школе-комплексе созданы необходимые условия для интеллектуального и творческого развития детей с 2-ух до 11 лет и предметно-пространственная развивающая среда, в которой успешно реализуются инновационные образовательные проекты.

Дошкольное образование включает раннее развитие детей (младшая группа – с 2 до 3 лет) и дошкольный возраст (средняя и старшая группы – с 3 до 5 лет), а также предшкольную группу (с 5 до 6 лет). В связи с тем, что имеется большой спрос родителей на подготовку детей к 1 классу, осуществляется также деятельность в условиях предшкольного класса в рамках начальной школы согласно утвержденному учебному плану. Начальное образование включает в себя образовательно-развивающую деятельность учащихся с 1 по 4 классы в режиме работы полного дня, способствующего развитию интеллектуальной и творческой одаренности детей.

Научно-исследовательская деятельность и реализация инновационных проектов осуществляются через Проектный офис,

созданный на базе школы-комплекса и направленный на развитие навыков будущего у дошкольников и младших школьников. Его участниками, наряду с детьми, являются другие стейкхолдеры, а именно: педагоги, воспитатели, родители, ученые вузов, научных центров и пр.

В процессе такого сотрудничества реализуются различные инновационные проекты: «Университет детей – инновационные подходы в системе дополнительного образования»; «Кейсы инновационного педагогического опыта» через организацию питч-сессий, элеватор-спич; педагогические хакатоны – марафоны, во время которых педагоги сообща работают над решением педагогической задачи и др.; социально-образовательный проект «Интеллектуально-развивающий проект «Valeo»; образовательный проект «Валеошка в стране Эколандии»; проект «Развитие эмоционального интеллекта» и «Раннее развитие детей от года до 3 лет». Реализация таких проектов требует специальной подготовки педагогов. Она осуществляется через вебинары, мастер-классы при содействии сотрудников научно-практической лаборатории Валеологической школы-комплекса.

Инновационно-образовательная деятельность осуществляется на основе разработанных моделей. Наиболее важные из них - модель исследования в действии в системе дошкольного образования и непрерывного профессионального развития педагогов (рисунки 1, 2).

Для конструирования моделей и определения их смарт-цели и стратегических приоритетов была создана команда развития из мотивированных педагогов, которые провели первоначальный аудит для выявления основных проблем и дальнейших направлений работы. Аудит проводился через наблюдение, анкетирование, собеседование, анализ данных, сбор информации и др.

Выявление и определение стратегий профессиональных приоритетов в развитии педагогов, а также обеспечение эффективности образовательного процесса осуществляются научным консультантом и руководителем школы. Команда развития работает над совершенствованием профессиональной компетентности педагогического коллектива на основе применения новых подходов в условиях обновленного содержания образования, обеспечения обратной связи всех субъектов образовательного процесса.

Рисунок 1 - Модель исследования в действии в системе дошкольного образования

Непрерывное профессиональное развитие воспитателей

Рисунок 2 – Модель непрерывного профессионального развития педагогов

Системная работа по непрерывному профессиональному развитию педагогов способствует формированию педагога - SMART-профессионала.

Приведем пример одного из инновационных проектов, реализуемых в школе в рамках Проектного офиса – проекта дополнительного образования «Университет детей». В рамках его реализации в КГУ «Валеологическая СШКОД» УО ВКО создан ряд лабораторий успешного развития ребенка, а именно: STEM-лаборатория; лаборатория игровых технологий; лаборатория «Развитие личности»; лаборатория психологической поддержки и диагностики; лаборатория «Мейкерспейс».

Лаборатория психологической поддержки и диагностики - психологическое сопровождение детей с учетом их индивидуальных и психофизиологических особенностей, ведется Карта индивидуального развития и пр.

Лаборатория «Мейкерспейс» - АРТ - мастерские для дошкольников, а также коворкинг – мастерские для детей начальной школы.

Лаборатория «Развитие личности» - развитие мягких навыков детей дошкольного возраста через инновационные проекты

«Бала зерттеуші», «Путешествие Валеошки по стране Эколандии» (учащимися начальной школы созданы познавательноразвивающие видеопередачи для дошкольников).

STEM-лаборатория – образовательная среда для повышения уровня конструирования у дошкольников, формирования навыков применения робототизированных конструкторов нового поколения.

Лаборатория игровых технологий – развивающее пространство, способствующее раскрытию интеллектуального и творческого потенциала ребенка.

Все занятия в лабораториях «Университета детей» осуществляются по авторским инновационным курсам и программам. Особое внимание уделяется развитию навыка рефлексии у детей, чему способствует разработанный педагогами детского сада Baby Valeo планшет.

Таким образом, реализация сконструированных моделей способствует развитию умений применять знания творчески и функционально, критически мыслить, усвоению речевых навыков, разных приемов коммуникации, навыков работы в группе и индивидуально, первоначальных навыков исследовательской работы.

Ділманова Ғазиза Оразалықызы*Қызылорда облысы**М.Мәметова атындағы Қызылорда педагогикалық жоғары колледжі, «Мектепке дейінгі тәрбие» бөлімінің арнайы пән оқытушысы***БОЛАШАҚ МАМАНДАРДЫҢ
КӘСІБИ ДАМУЫНЫҢ БАСЫМ БАҒЫТТАРЫ**

Қазіргі таңда еліміздегі білім беру жүйесінің ең басты жүйесі білім берудің ұлттық моделіне өту арқылы жас ұрпақтың білім деңгейін халықаралық дәрежеге жеткізу.

Сонымен қатар, білім беру жүйесін модернизациялау жоғары оқу орнындағы педагогикалық бағыттағы бакалаврларды кәсіби даярлаудың сапасын жетілдіруді талап етуде. Бүгінгі күні педагогикалық тұрғыдан сауатты маман деп қандай маманды айта аламыз? Әрине, альтернативті педагогикалық жобаларда және жүйелерде жұмыс істей алатын, білім беру ісіндегі инновациялық қозғалыстың ерекшеліктерін зерттеп үйренген, білім беру саласындағы инновациялық іс-әрекеттің мәнін түсінетін, инновациялық білім беру технологияларының ауқымды арсеналын меңгерген, педагогикалық шеберлігі қалыптасқан маманды айтамыз. Осындай маманды қалыптастыруда біздің М.Мәметова атындағы Қызылорда педагогикалық жоғары колледжінің оқытушылары өз кезегімізде болашақ педагогтардың кәсіби құзіреттілігін қалыптастыруда жұмыс жасауда.

А қ п а р а т т ы қ - к о м м у н и к а т и в т і к технологияның мүмкіндіктерін қолдану бағыты:

STEAM білім берудің мақсаттары мен міндеттеріне сәйкес білім алушылардың кәсіби маман болып қалыптасуына компьютерлік технологияның мүмкіндіктерін өздерінің кәсіби дайындық деңгейіне еркін пайдалана білуін және нәтижелі жұмыс жасауын, графикалық редакторлар және бейнелермен

жұмыс жасай білуін, электронды ойындар, мультфильмдер жасау жұмыстарын орындауы басты назарда.

Инструменттік құзіреттілік бағыты:

Жаңа білім мен біліктілікті өзінің тәжірибелік қызметінде өз бетімен жинақтап, қолдана білуін, ұжымда өз көзқарасын дәлелдеп, жаңа шешімдерді ұсына білу дағдысын қалыптастыру, кәсіби білім беру мен еңбек нарығы арасындағы байланысты күшейту жұмыстары бойынша біздің студенттер Қазақстан Республикасы студенттерінің арасында Республикалық «Мен кәсіпкермін» гранд турнирінде III орын иеленді.

Жалпы ғылыми құзіреттілік бағыты:

Болашақ педагог кадрлардың сапалық құрамын жақсарту және кәсіби беделін арттыруда ғылыми ойлауын дамыту және ғылымға деген қызығушылығын арттыру мақсатында «Жас ғалым» студенттердің ғылыми қоғамы құрылған. Мұнда студенттер ғылыми-зерттеу жұмыстарымен, ғылым кеңістігіндегі меңгерген жаңа жетістіктерімен ерекшеленеді.

Жалпы кәсіби құзіреттілік бағыты:

Кәсіби-педагогикалық қызметті жетілдіруге және дамытуға қабілетті, кәсіби тұрғыдан өзіндік даму және жетілу қабілеттерін меңгерген студенттеріміздің жетістіктері жетерлік. «WorldSkills Kazakhstan» – Республикалық кәсіби шеберлік Чемпионаты білікті кадрларды даярлауға, жаңа идеялар мен трендтер жасауға, кәсіби білім сапасын арттыруға мүмкіндік береді және кәсіби шеберлік

дағдыларын жетілдіру орталығына айналады. 2019 жылы «Мектепке дейінгі тәрбие және оқыту» мамандығының студенті Сарманова Аяулым, 2021 жылы Сақтап берген Камила «Worldskills Kazakhstan» ұлттық чемпионатының «Мектепке дейінгі тәрбие» құзіреттілігі бойынша күміс медаль иегері атанды. Сонымен қатар, біздің оқу орының бітіріп қазіргі таңда білікті маман тіпті облыстық республикалық дәрежеде көрініп жүрген мектепке дейінгі білім беру ұйымдарында қызмет жасап жүрген мамандарымыз Н.Чинходжаева- «Сыр бөбегі» бөбекжай-балабақшасының әдіскері, ПШО тренері, педагог-зерттеуші, Білім және ғылым министрлігінің алғыс хаттарымен марапатталған, Н.Раханова-Облыстық оқу орталығы «Әлеуметтік білім беру» бөлімінің бөлім меңгерушісі, педагог-зерттеуші, Білім және ғылым министрлігінің алғыс хаттарымен марапатталған, А.Аманшейтова «Ер төстік» бөбекжай-балабақшасының әдіскері Білім сапасын бақылау департаментінің эсперті, педагог-зерттеуші, Білім және ғылым министрлігінің алғыс хаттарымен марапатталған, К.Тұяқбаева -«Алпамыс» бөбекжай-балабақшасының тәрбиешісі «Қызылорда облысының білім беру саласының дамытудағы еңбегі үшін» жергілікті ерекшелік төс белгісінің иегері, Г.Байжанова-№6 «Балбұлақ» бөбекжай-балабақшасының әдіскері, ПШО тренері, педагог-зерттеуші, Білім және ғылым министрлігінің алғыс хаттарымен марапатталған.

Сонымен қатар, 2018 – 2019 оқу жылынан бастап студенттер дуалдық оқыту жүйесімен білім алуда. Студенттердің колледжде алған теориялық білімдерін Қызылорда қаласындағы көптеген мектепке дейінгі мекемелерде тәжірибемен ұштастырады. Соның дәлелі осы жылдың қаңтар айында М.Мәметова атындағы Қызылорда педагогикалық жоғары колледжі «Шұғыла» жекеменшік мектепке дейінгі білім беру ұйымдары арасында екіжақты ынтымақтастық меморандумына қол қойды. Меморандумда білім алушылардың кәсіби құзіреттіліктерін «WorldSkills» талаптарына сәйкестендіру бағытындағы жұмыстарды өткізу; бірлескен эксперименталды жобалар, оқу-әдістемелік семинарлар, тренингтер мен конференцияларды ұйымдастыру; дуальды оқыту кезінде студенттердің практикадан өту мерзімін еңбек өтіліне есептеу қарастырылды.

Кәсіби құзіреттілікті қалыптасырудың барлық құрылымдық құрамдас бөліктері болашақ мамандардың білім беру ұйымдарындағы қызметіне, атап айтқанда, нақты педагогикалық жағдайларды шеше алу шеберлігіне бағытталған. Мамандардың кәсіби, тұлғалық даярлығы, яғни оның білім беру қызметі барысында иеленген білімі, тәжірибесі, жеке және әлеуметтік қасиеттері мен құндылықтарын жұмылдыру қабілеті оның кәсіби құзіреттілігін қалыптастырып, біліктілігін арттыруды құрайды және оны өз тәжірибесінде тиімді пайдалана алуымен өлшенеді.

Жалмуханова Жанылсын Утегеновна

Ақмола облысы, «Өрлеу» біліктілікті арттырудың ұлттық орталығы» АҚ, «Ақмола облысы бойынша кәсіби даму институты» филиалы жаратылыстану және гуманитарлық пәндерді оқыту әдістемесі кафедрасының аға оқытушысы

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДАР ПЕДАГОГТЕРІНІҢ КӘСІБИ ӨСУІ – БІЛІМ БЕРУ САПАСЫН АРТТЫРУ ФАКТОРЫ

Аннотация. Бұл мақалада біліктілікті арттыру жүйесіндегі мектепке дейінгі ұйымдары педагогтерінің кәсіби құзыреттілігін дамыту мәселесі қарастырылады, «Кәсіби құзыреттілік» түсінігі беріледі. Кәсіби құзыреттілікті дамыту үшін кәсіби ортаның маңызы – педагогтерінің жаңалықтары қарастырылады.

Түйінді сөздер: Кәсіби құзыреттілік, курстан кейінгі қолдау, Lesson study мен Research in action.

Білім беру жүйесінде болып жатқан өзгерістерге байланысты мектепке дейінгі ұйымдары педагогтерінің кәсіби құзыреттілігін дамыту мақсатында оның біліктілігін арттырудың жаңа нысандарын іздестіру аса маңызды.

Білікті педагогтер педагог мамандығының мәртебесін көтерудің қуатты факторы болып табылады. Педагогтің мәртебесі оның интеллектуалдық, кәсіптік деңгейімен, жеке тұлғалық қасиеттерімен белгіленеді. Осы қасиеттерді жетілдіру үшін біліктілікті арттыру жүйесінің қызметі арнайы бағытта болуы тиіс. Бұл міндеттерді жүзеге асыру үшін педагогтардың біліктілігін арттыру жүйесіне көптеген өзгерістер енгізілді. [2]

Осы негізде «Өрлеу» біліктілікті арттырудың ұлттық орталығы» АҚ «Ақмола облысы бойынша кәсіби даму институты» филиалының мақсаты:

- педагог кадрлардың біліктілігін жүйелі арттыру,

- әлемдік және қазақстандық тәжірибені тасымалдау арқылы білімнің жоғары сапасын қамтамасыз ету. [3]

«Өрлеу» біліктілікті арттыру ұлттық орталығы» бүгінгі таңда мектепке дейінгі

ұйымның біліктілігін арттыруда ауқымды жұмыс атқаруда.

Курстан кейінгі қолдау.

Біліктілікті арттыру үдерісінде алған білім мен іскерлікті оқыту тәжірибесінде қолдану МДҰ педагогтерінің әдістемелік қолдау қажеттілігін тудырады.

Курстан кейінгі қолдаудың мақсаты: Ақмола облысының мектепке дейінгі ұйымдарының педагогтеріне олардың кәсіби құзыреттіліктерін жетілдіруге және кәсіби қызметіндегі сапалы өзгерістерге қол жеткізуге ықпал ететін ғылыми-әдістемелік қолдау көрсету. [5]

Курстан кейінгі қолдаудың міндеттері:

- * біліктілікті арттырудың курстық және курстан кейінгі кезеңдерінің сабақтастығын қамтамасыз ету;

- * педагогтердің қажеттіліктері мен кәсіби қиындықтарын анықтау;

- * педагогтерге өздігінен білім алудың негізгі бағыттарын таңдауда әдістемелік қолдау көрсету;

- * педагогтердің/білім беру ұйымдарының өтінімдері бойынша консалтингтік қызметті жүзеге асыру;

- * курстан кейінгі кезеңде кәсіби қызметке

мониторинг жүргізу;

* курстан кейінгі қолдауда педагогтарды тәжірибе алмасу жөніндегі іс-шараларға қатысуға тарту.

Курстан кейінгі қолдау – «Өрлеу «БАҰО» АҚ филиалдарының профессорлық-оқытушылық құрамының курстан кейінгі кезеңде педагогке атаулы ғылыми-әдістемелік және ақпараттық-әдістемелік қолдау көрсетуге бағытталған өзара байланысты іс-шаралар кешені. Педагогтің білім беру қызметін осы қолдау арқылы оның өзін-өзі дамытуға ықпал етеді. [5]

Курстан кейінгі қолдауды жүзеге асыру формалары мен тәсілдері.

1. Заттық саласына байланысты барлық өзгерістер туралы педагогтерді әдістемелік қолдау және уақытылы ақпараттандыру үшін:

1.1. Әр түрлі байланыс құралдары: электрондық пошта, әлеуметтік желі мессенджерлері (Facebook, WhatsApp), Google – Duo, Hangouts қызметтері).

1.2. Білім берудің әрбір деңгейі, білім беру саласы, бағыты немесе МДҰ бойынша желілік әдістемелік бірлестік.

1.3. Lesson study мен Research in action.

1.4. МДҰ педагог-эксперт пен педагог-зерттеуші санатты педагогтерінің тәжірибесін жалпылау. [5]

Курсаралық іс – шараларды ұйымдастырудың әр түрлі формаларының ішінде педагогтің кәсіби дамуының жеке траекториясын құрудасараланған көзқарасты қамтамасыз ететін «педагогикалық тәжірибе», қашықтықтан семинарлар, вебинарлар, ғылыми - практикалық онлайн-конференциялар, фестивальдар мен кәсіби шеберлік конкурстары ерекше орын алады. [5]

МДҰ білім беру сапасын арттыру үшін, ең алдымен, тәрбиеші біліктілігі жеткілікті дәрежеде өсіп, кәсіби шеберлік шыңына талпынған тұлға иесі болуы тиіс.

Алайда МДҰ педагогтері біліктілікті арттыру барысында көптеген қиындықтарға тап келеді:

1) мектепке дейінгі тәрбие мен оқытуды, инклюзивті білім беру мазмұнын жаңартуға

себеп болған басты басымдықтар мен мемлекеттік саясаттың бағыттары туралы түсініктерінің жеткілікті дәрежеде нақты болмауы;

2) мектеп жасына дейінгі ұйымдарда балаларды дамыту мен оқытуды психология-педагогикалық қостау туралы білімнің жеткіліксіз дәрежеде болуы;

3) мектеп жасына дейінгі балаларды дамыту мен оқыту, тәрбиелеудің отандық және шетелдік тұжырымдары саласындағы білімнің жеткіліксіз дәрежеде болуы;

4) мүмкіндігі шектеулі балалармен мектеп жасына дейінгі балалар ұйымдардың білім беру үдерісіне қосу мәселелері бойынша теориялық, психологиялық-педагогикалық және әдістемелік білімнің жеткіліксіз дәрежеде болуы;

5) тәрбиешілердің инновацияларды игеру механизмдері және оларды игеру барысында психологиялық кедергілерді жеңу тәсілдері туралы түсініктің әлсіздігі;

6) М.Монтессори, «Step by step», Г. Альтшуллер, Н.Зайцев, В.Воскобович, М. Ибуканың балаларды ерте дамыту жөніндегі әдістері мен педагогикалық жүйе саласындағы жүйелі білімнің болмауы;

7) үлгілік бағдарламаны жүзеге асыру жағдайында мектеп жасына дейінгі топтарда педагогикалық үдерісті жобалаудың кәсіби машықтары деңгейінің жеткіліксіздігі;

8) мектеп жасына дейінгі балалар ұйымдары тәрбиешілерінің АКТ-біліктілігін дамыту деңгейінің төмендігі. [3]

Өкінішке орай, қазіргі уақытта құзыреттілігі, креативтілігі, инновацияны қолдануға және құруға дайындығы, тәжірибелік-эксперименттік жұмыс жүргізу қабілеті бар педагогтерді қалыптастыру мәселесі әлі де бар.

Мектепке дейінгі ұйымдары педагогтерінің кәсіби құзыреттілігін дамытудың негізгі жолдарын анықтауға болады:

* Әдістемелік бірлестіктерде, шығармашылық топтарда жұмыс жасау;

* Зерттеу, эксперименттік қызмет;

* Инновациялық қызмет, жаңа педагогикалық технологияларды игеру;

* Педагогикалық конкурстарға, шеберлік

сыныптарына белсенді қатысу;

* Педагогикалық тәжірибемен, жұмыс жүйесімен, авторлық табыстармен танысу;

Тәжірибе алмасу бойынша ашық іс-шаралар өткізу:

* Педагогикалық оқулар;

* Іскерлік ойындар;

* Өзіндік педагогикалық тәжірибені жинақтау. [3]

Жоғарыда айтылғандарды қорытындылай келе, мектепке дейінгі ұйымдары педагогтерінің кәсіби құзыреттілігін дамыту - бұл білім беру жүйесінде шешуге болатын қазіргі заманғы білім беру жүйесін

дамытудың өзекті мәселесі екенін атап өткен жөн. Кәсіби құзыреттілікті дамыту моделін іске асыру кезінде педагогтің жеке және кәсіби қасиеттеріндегі оң өзгерістер процесі жүзеге асырылады.

Аталған мәселелер бойынша «Өрлеу» біліктілікті арттыру ұлттық орталығы» бүгінгі таңда мектепке дейінгі ұйымның біліктілігін арттыруда жұмысын жалғастыруда.

МДҰ білім беру сапасын арттыру үшін, ең алдымен педагогтерінің біліктілігі жеткілікті дәрежеде өсіп, кәсіби шеберлік шыңына талпынған тұлға иесі болады деген сенімдемін.

Қолданылған әдебиеттер тізімі:

1. Білім туралы 2007 жылғы 27 шілдегі № 319-III Қазақстан Республикасының Заңы [ЭР]. – URL: http://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z070000319_

2. Педагог мәртебесі туралы ҚР Заңы 2019 жылғы 27 желтоқсандағы № 293-VI ҚРЗ [ЭР]. – URL: <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z1900000293>

3. «Білімді ұлт» Сапалы білім беру» ұлттық жобасын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2021 жылғы 12 қазандағы № 726 қаулысы [ЭР]. – URL: <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/P2100000726>

4. Білім берудің барлық деңгейінің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарын бекіту туралы. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 604 бұйрығы.

5. Мектепке дейінгі білім беру ұйымдары және бастауыш мектеп педагогтарының біліктілігін арттыру курстарының оқу-әдістемелік кешендері. «Өрлеу» біліктілікті арттыру ұлттық орталығы» акционерлік қоғамы. Алматы 2018

Садырова Айгуль Кумисбековна

Жамбыл облысы, Байзақ ауданы
«Астана» бөбекжай-бақшасы
Әдіскер

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ БІЛІМ БЕРУ ПЕДАГОГТЕРІНІҢ КӘСІБИ ЖӘНЕ ТҰЛҒАЛЫҚ ӨСУІ

*«Егер мен сабақ беруші ғана болсам, педагогтік деңгейге көтеріле алмас едім,
шәкірттерімнің жүрегі мен үшін қақпасын мәңгі ашпас тас қамалдай болып
қала берер еді.»
В.Ф. Сухомлинский.*

Мектепке дейінгі ұйым педагогтерінің міндеті ғылым мен техниканың қарқынды дамып келе жатқан заманында өмір сүруге икемді, шығармашылыққа бейімделген, бәсекеге қабілетті, қоғамда өзін көрсетуге дайын, білімді тұлғаны қалыптастыру. Мектепке дейінгі ұйымның педагогтері - балаларға тәрбие мен білім беріп, оларды мән-мағыналы отаншылдық рухында тәрбиелейді. Баланың жеке тұлға ретіндегі дамуы өзіндік көзқарасының қалыптасуы, ой - өрісінің кеңеюі балабақша қабырғасынан басталады. «Білімді ұлт» сапалы білім беру» ұлттық жобасының 2021-2025 жылдар аралығындағы мақсаты барлық білім беру деңгейлерінде білім алушылардың білім сапасын арттыру.

Мемлекетіміздің Тәуелсіздігін жариялағанына биыл 30 жыл толып отыр. Осы уақыт ішінде елімізде оң өзгерістер, табыстар мен көптеген ғылыми жаңалықтар өмірге келді. Жаңаша ойлайтын білімді де білікті жастардың арқасында инновациялық технологиялар енгізіліп, қай салада болмасын әлемдік озық тәжірибе өмірімізге еніп келеді.

Мектепке дейінгі тәрбие мен білім беру деңгейін-үздіксіз білім беру жүйесінің бастапқы буынын іске асырушы-тәрбиеші. Тәрбиеленушілерге сапалы біліммен саналы тәрбие беруші – тәрбиеші. Мектепке дейінгі ұйым педагогі - арнайы дайындығы бар және педагогикалық іс-әрекетпен кәсіби айналысатын адам.

қаруланған қандай да бір негізі бар ой – тұжырым жасайтын және тиімді әрекет ете алатын адамды есептеуге болады.

Енді осы ұғымдарды тереңірек талдайтын болсақ, құзырлылық-бұл адамның белгілі бір мәселелері шеше алу қабілеттілігі. Ол адамның білім –білік дағдысына орай белгілі бір нәрсеге қабілетті, сол сияқты өз қабілетіне сенімділігіне мен оны пайдалана білу деңгейіне байланысты белгілі бір мәселені шешуге мотивациясы. Маман құзырлығы неғұрлым жоғары болса, соғұрлым ол өз қызметіне ерік-күш, материал, уақыт, жүйке сияқты ресурстарды аз жұмсай отырып, нәтижеге жете алатындығы дәлелденген қағида. Яғни, педагог құзырлығы оның кәсіби қызметінің басты шарты болуы тиіс. Өзін-өзі басқару мен өзін-өзі бағалауға үйрету –біліктілігін жетілдіру, педагогтің кәсіби құзырын қалыптастыру болып табылады.

Б. Тұрғынбаева «... Өзінің практикалық әрекеті арқылы алған білімдерін өз өмірлік мәселелерін шешуде қолдана алуын – құзырлықтар деп атаймыз» деп анықтаса, Ресей ғалымы Н.Кузьминаның көзқарасы бойынша Құзырлық дегеніміз-педагогтің басқа бір адамның дамуына негіз бола алатын білімділігі мен абыройлылығы.

Педагогика - үнемі дамып отырған ғылым. Тәрбие мен білім берудің барлық салаларына негізгі мәселелерді ғылыми – теориялық, тәжірибелік жағынан талдау үшін педагогика ғылымында мынадай зерттеу әдістерінің жүйесі қолданылады:

1. Педагогикалық құзырлық түсінігі

«Құзырлық» сөзі «құзыр»сөзінен алынған туынды сөз екендігіне баса назар аударамыз. Бұл туралы қазақ тілі терминдерінің салалық ғылыми түсіндірме сөздігіндегі: «құзыр(компетенция) –жалпы алғанда қайсыбір тапсырманы орындауға қабілеттілік немесе бір нәрсені жасау» деп берілген. Ал Қазақстан

Ұлттық энциклопедиясында [6 том, 96 б.] «құзырет (компетенция)» -нақты органның не лауазымды тұлғаның заң жүзінде белгіленген өкілеттіліктерінің, құқықтары мен міндеттерінің жиынтығы деп көрсетілген.

Латын тілінен аударғанда «құзырлық - өз ісін жетік білу, танымы мол, тәжірибелі» деген мағынаны білдіреді. Белгілі бір саладағы құзырлықты меңгерген тұлға өз саласына сәйкес білім мен біліктілікпен

Қазіргі қоғамдағы педагогикалық қызмет – бұл қоғамдық құбылыс. Жаңа білімнің жинақталуы ұстаз қауымының өз қызметінің мазмұнын өмір талабына сай бейімделуін талап етеді.

Осыған орай, қазіргі таңда балабақша тәрбиешілеріне келесі бірыңғай әдістемелік талаптар қойылады: педагогикалық және психологиялық деңгейін көтеру: тәрбие мен білім берудің ең соңғы жаңа педагогикалық технологияларын зерттеп меңгеру және оны өзінің жұмыс барысында қолдана білу: өз білімін көтеруге, шығармашылықпен жұмыс атқаруға ынталандыру; балалар табыстары мониторингісін жасау және оны диагностика қоюдың қазіргі тәсілдерін меңгеріп, қолдана білу; авторлық бағдарламалар, курстар, құралдар, мақалалық ізденістер жасауға ұмтылдыру; тәрбиешінің педагогикалық – кәсіптік оң көзқарастарының және құндылықтарының қалыптасуына жағдай туғызу.

Кәсіби құзыреттіліктің төрт түрі

Арнайы, немесе қызметтік кәсіби құзыреттілік жоғары кәсіби деңгейде қызметті меңгерумен және тек арнайы білімді игеріп қоймай, сонымен бірге оны тәжірибеде қолдануды білумен сипатталады.

Әлеуметтік кәсіби құзыреттілік кәсіби қоғамдастықта қабылданған кәсіби қарым-қатынас тәсілдерін, біріккен кәсіби қызмет және серіктестік әдістерін игерумен сипатталады.

Жеке кәсіби құзыреттілік өзін-өзі көрсету және өзін-өзі дамыту әдістерін, кәсіби деформацияға қарсы тұру құралдарын меңгерумен сипатталады. Және осыған маманның өз кәсіби қызметін жоспарлауды, өз бетімен шешім қабылдауды, проблеманы көруді енгізеді.

Дара (индивидуальды) кәсіби құзыреттілік өз-өзін басқара білу тәсілдерін, кәсіби өсуге дайындық, кәсіби қартаюға берілмеу, кәсіби мотивацияның табанды болуы қасиеттерін меңгерумен сипатталады.

Мектепке дейінгі ұйым педагогтерінің кәсіби құзырлығын қалыптастыру үшін мынадай бағыттардың қалыптасқаны дұрыс:

1. Тәрбиешінің педагогикалық –

психологиялық негізін қалыптастыру.

2. Ақпараттық құзырлығын қалыптастыру.

3. Ата-анамен байланыс.

4. Жаңа педагогикалық технологияны меңгеру.

5. Баланы тұлға ретінде тәрбиелеу шеберлігі.

6. Педагогтердің педагогикалық шығармашылығы.

Өзіндік дамудың екі педагогикалық нәтижесі бар. Бірінші жағынан – тұлғалық даму мен кәсіби өсуде болатын өзгерістер, екінші жағынан – өзіндік дамумен айналысуға қабілеттілікті игеру.

Аталған нәтижелердің жүзеге асқандығын төмендегі әрекеттерден көруге болады.

- Мақсат қоя білу; өз алдына кәсіби мәнді мақсат пен өзіндік даму міндеттерін қою;

- Жоспарлау: өзіндік даму құралдары мен әдістерін, әрекеттері мен тәсілдерін таңдау;

- Өзіндік бақылау: өзіндік дамудағы қадамдар мен нәтижелерді салыстыру;

- Түзету: өзімен жүргізілген жұмыс нәтижелеріне қажетті түзетулер енгізу.

Мұндай әрекеттерді меңгеру және жүзеге асыру белгілі іскерліктер мен уақытты талап етеді. Сондықтан зерттеушілер кәсіби өзіндік дамудың сатыларын бөліп көрсеткен: Бастапқы сатысында кәсіби өзін – өзі тәрбиелеуді меңгерудің мақсаты мен міндеттері нақты емес, мазмұны толықтыруды қажетсінеді. Құралдары мен әдістері толық анықталмаған. Екінші сатысында мақсаты нақтылана бастаған. Алға қойылған мақсат пен міндеттер белгілі тұлғалық қасиеттерді керек етеді. Өзіндік талдау жүзеге асады. Үшінші сатысында педагог мақсат пен міндеттерді өзбетімен және негізделген түрде қояды. Сондықтан өзіндік даму мазмұны жекеленген сапалардан маңызды және жалпы кәсіби мәні бар тұлғаның қасиеттерін қажетсінеді. Жұмысты жоспарлау, құралдарды таңдау, өзіндік әрекет жасау жүзеге асады. Өзіндік дамудың барлық негізгі әрекеттері – мақсатқоюшылық, жоспарлау, өзіндік бақылау, түзету күштеусіз, автоматты түрде жүзеге асады. Кәсіби өсу –

технологиялық әрекеттің үнемі жүзеге асуы, бағытталудың, құзыреттілік және кәсіби қажетті сапалардың баюшылығы, еңбектік қалыптасудың тиімділігін арттыру.

Білім мен ақпарат үстемдік құрған қоғамда қатаң талаптары қалыптасып келе жатқан инновациялық экономика қай салада болса да, маманның білім жетілдірудегі құзырлығын, яғни өз саласы бойынша ой пікірінің қалыптасуын, кәсібилігін, өмірдің өзгермелі жағдайына бейімділігін, оған сай өз білімін пайдалану ғана емес, оны қажеттілігіне сай толықтырып отыруды талап етеді.

Жоғарыда айтылған теориялық идеяларға сүйене отырып, мектепке дейінгі ұйым педагогтерінің құзырлық амалы жинақталған білім мен біліктілікті пайдалана алуы оның кәсіби тұлғалық өсуінің негізі болады, -деп түйіндемекшімін.

Осындай құзыреттіліктерді бойға сіңіріп, өзім қызмет жасап жүрген Жамбыл облысы Байзақ ауданының Сарыкемер ауылында орналасқан «Астана» бөбекжай-бақшасын таныстырып өтейін. Мемлекеттік «Балапан» бағдарламасының аясында 2013 жылдың қыркүйек айында 280 орынға арналып ашылды.

Негізгі қызмет түрі: Балалардың денсаулығын сақтау, тәрбиелеу және оқыту, сауықтыру, тіл кемістігін түзету. М.Монтессори әдістемесін жүргізу.

Балабақшаның материалдық базасы заманауи үлгіде жабдықталған, балалардың жас ерекшеліктеріне сәйкес болуы және топтардың толымдығы ескерілген. Ұжымда 82 қызметкер жұмыс атқарады.

Заманға лайық тәрбие мен білім беру ісін кешенді ұйымдастыру - жаңа технологияларды, тың идеялар мен

шығармашылықты қажет етеді. Бала – болашағымыз десек, сол бала бойындағы жақсы қасиеттер мен мүмкіндіктерді ашып, олардың өнегелі, тәрбиелі болып өсуіне мектепке дейінгі тәрбиенің тигізер әсерінің маңызы зор. 2013 жылы баланы шығармашылық және танымдық дамытуға бағытталған бағдарламаларды сынақтан өткізу еліміздің 77 балабақшасының базасында жүргізілді, соның бірі - «Астана» балабақшасы. Жамбыл облысы әкімдігінің білім басқармасының 02.09.2013 жылға 598 бұйрығымен 2013-2014 оқу жылынан бастап «Астана» балабақшасы «Балабақша жағдайында инновацияларды енгізуді ұйымдастыру – педогогикалық шарттары» тақырыбында ғылыми - педогогикалық экспериментті жүргізуші алаң ретінде таңдалынып алынған. Эксперименттік жұмыстың негізгі мақсаты: Балабақша жағдайында инновациялық бағыттағы жұмыстарды ұйымдастыру, жаңа бағдарламалар әзірлеу, оқу – әдістемелік кешендер жасау, озық іс – тәжірибелерді насихаттау. 2013-2017 жылдары аралығында Жамбыл облысы білім басқармасының қолдауымен «Балабақша жағдайында инновацияларды енгізуді ұйымдастырудың педагогикалық шарттары» тақырыбында төрт жылға жоспарланған сынақ алаңында жұмыс жүргізілді. Эксперименттік жұмысқа енгізілген «Монтессоридің ғажайып әлемі» бағдарламасы жасалып, оқу жоспарының вариативті бөліміне енгізілді.

Ғылыми-педагогикалық экспериментті ұйымдастыруда ТарМПИ ғалымдарымен сабақтастықта жұмыстар атқарылып, институтта ұйымдастырылған семинарларға қатысып, сертификаттармен марапатталды.

Мектепке дейінгі ұйымдарда инновациялық технологияларды қолдануда ерекше көзге түсіп, алдыңғы қатарлы балабақшалардың арасында табысты еңбек етіп, аудандық, облыстық, республикалық деңгейде жетістіктерге жетуде.

ТарМПИ, Тараз қаласында «Өрлеу»

БАҰО АҚ филиалы Жамбыл облысы бойынша педагогикалық қызметкерлердің біліктілігін арттыру институтында, Жамбыл облысы әкімдігі білім басқармасының оқу – әдістемелік кабинетінің мектепке дейінгі білім беру ұйымының тәрбиешілеріне арналған ғылыми – тәжірибелік семинарларына үзбей қатысып, сабақтастықта жұмыс атқаруда.

«Мектепке дейінгі балалық шақ» республикалық орталығының Қостанай қаласында өткен «Қазақстанда мектепке дейінгі білім берудің ғасырлық тарихи шежіресі атты облыстық, республикалық педагогикалық оқуларға әдіскер Садырова Айгуль Кумисбековна қатысты. Білім беру саласында жас жеткіншектердің тәрбиесі мен кемел келешегіне ықпал етіп, сапалы білім, саналы тәрбие берудегі еңбегі үшін меңгеруші Джарылқапова Лайля Мейрамбаевна Қазақстан Республикасы білім және ғылым министрлігінің құрмет грамотасымен марапатталды. 2019 жылы Мектепке дейінгі білім беру жүйесінің дамуы жолында қол жеткізген табыстары мен жұмыстағы жоғары кәсіби шеберлігі үшін «Мектепке дейінгі балалық шақ» республикалық орталығының грамотасымен Садырова Айгуль Кумисбековна, «Ұлттық мұра», «Туған жер-

алтын бесігім!» атты облыстық байқауының «Үздік орындаушы» номинациясы бойынша «Астана» балабақшасының ұжымы ІІ дәрежелі дипломмен, 2020 жылы «Шығармашыл педагог», «Шығармашыл жас маман» атты облыстық байқауда тәрбиеші Байдаулетова Толкынай Оспаналиевна ІІІ дәрежелі дипломмен, бейнелеу өнерінің жетекшісі Күшікбаева Индира Үсенқызы, ІІІ дәрежелі дипломмен логопед Сыдыманова Диана Оразбекқызы, музыка жетекшісі Садирмекова Айман Бекназаровна марапатталды.

2021 жылы Жамбыл облысы әкімдігі білім басқармасының оқу-әдістемелік кабинетінің ұйымдастыруымен өткен «Балғын зерттеушілер» атты облыстық жобаның жеңімпаздары тәрбиешілер Оршабекова Айсулу Амантаевна, Бекбатчаева Меруерт Карабаевна тәрбиеленушілер Ермек Бағым, Нұрхатди Жайна ІІІ дәрежелі дипломмен, «Балабақшада инклюзивті білім беру салаларын іске асыру жолдары» тақырыбындағы облыстық семинарда өз іс-тәжірибесімен бөліскені үшін тәрбиешілер Менлибекова Газиза Кылышбековна, Бекбатчаева Меруерт Карабаевна, Алтыбаева Нурсулу Талғатовналарға сертификат берілді. «Тәуелсіздік тұғыры» атты облыстық фестивалінің ІІ дәрежелі дипломымен тәрбиеленушілер мен тәрбиешілер Читабаева Маржан Жакипбековна, Алтыбаева Нурсулу Талғатовна, Искандарова Асель Жанибековна, «Даланың алып қоңырауы» облыстық педагогикалық оқудың «Елін сүйген -Елбасы» атты мәнерлеп оқу байқауының жеңімпазы тәрбиеленуші Жақсыбай Аниса ІІ дәрежелі дипломмен, «Қазақстан-менің ортақ үйім» облыстық балалар байқауының жеңімпаздары мен жетекшілері І, ІІ дәрежелі диломдармен марапатталды. Балабақшамыздың мақтанарлық игі істері ұжымның шығармашылықпен жұмыс жасауының арқасы. Елбасы қойған биік мақсатқа ұжым мүшелерінің тұрақтылық пен келісімде, түсіністік пен жауапкершілікте белсенділік танытып, бар мүмкіндіктерді пайдалана отырып, алдағы атқарылар істерде өз үлестерін қосатынына сеніміміз зор.

Шаяхметова Айсулу Алкешовна

Кокшетауский университет им. Ш. Уалиханова
Заведующая кафедрой социальной и возрастной
педагогике, кандидат филологических наук,
ассоциированный профессор

**ОБ ОСОБЕННОСТЯХ РАЗРАБОТКИ
ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ПРОГРАММЫ
«ДОШКОЛЬНОЕ ОБУЧЕНИЕ И ВОСПИТАНИЕ»**

Аннотация. в статье рассматриваются вопросы разработки Образовательной программы для подготовки педагогов-воспитателей, представлены алгоритм составления профессиональных компетенций в дошкольном образовании, а также о достижениях ОП «ДОВ» в КУ им. Ш. Уалиханова.

Ключевые слова: Образовательная программа, стейкхолдеры, взаимодействие, направление подготовки, функции профессиональной деятельности.

Нобелевский лауреат, профессор Джеймс Хекман, доказывая высокий потенциал к обучению и развитию в первые пять лет, утверждал, что ранний возраст с точки зрения развития человека является эффективным, потому что «упущенное время дошкольника» имеет более серьезные последствия как для развития ребенка, так и для экономики в целом, чем недополученные знания детей-школьников [1].

Как свидетельствует источник НОБД охват детей дошкольным образованием по Казахстану увеличился, так наибольший охват наблюдается в Туркестанской (90,5%), Жамбылской (71,1%), Алматинской (59,9%), и т.д., наименьший охват в Карагандинской (19,6%), Мангистауской (20,4%), в Акмолинской области охват дошкольным образованием увеличился с 2018 года (20,78%) до 33,56% в 2020 году. С увеличением охвата детей наблюдается ежегодный рост сети ДО и в сравнении с 2019 годом сеть ДО увеличена на 0,63 % [2].

Таким образом, увеличение сети дошкольных организаций, охват детей дошкольным образованием, демографический рост и т.д. обнажает

проблему подготовки педагогов-воспитателей для работы в системе дошкольного образования.

Известно, что с профильным дошкольным образованием в Казахстане работает 30620 педагогов, что составляет 48,6 % с высшим образованием, 30777 человек (32,1%) с техническим и профессиональным образованием в числе которых 72,8 % (22410 чел.) имеют профильное дошкольное образование [2].

Содержание профессионального высшего образования находится в постоянном развитии, реагируя на изменения в экономике и обществе, на изменения исторической формации, адаптируясь к их меняющимся потребностям потребителей образования и работодателей. Профессиональное высшее образование Казахстана развивается, как звено в системе обучения на протяжении всей жизни и призвано удовлетворять потребности личности, общества и государства в получении гражданами образования, высокой профессиональной квалификации и компетенции.

Возможности удовлетворения потребности личности и спроса

потребностей региональных рынков труда компетентными специалистами наиболее полно реализуются в вузах. Вузы сегодня выступают как наиболее адаптированные к новым социально-экономическим условиям типы образовательных учреждений образования, стремящиеся максимально интегрироваться в рыночные образовательные комплексы, реализующие многоуровневые, многопрофильные образовательные программы для различных категорий рынка труда. Вузы призваны готовить востребованные кадры и специалистов-бакалавров, формировать высокоинтеллектуальных, критически мыслящих, творческих и предприимчивых личностей.

Выпускники вузов должны быть способны участвовать в научно-промышленном развитии Казахстана, стать основой инновационно-технического, предпринимательского класса чело-веческого ресурса, носителями фундаментальной культуры, общечеловеческих ценностей.

Образовательная программа в рамках предоставления академической свободы вузов Казахстана стала основным документом, который ориентирован на качественную подготовку специалистов в высшем учебном заведении. Образовательная программа включает в себя цель, задачи, результаты обучения, а также описания дисциплин, которые предстоит изучать студентам в течение всего периода обучения.

Уже стало традицией проведение в нашем университете семинаров с участием преподавателей/разработчиков ОП, работодателей, студентов и выпускников данной программы. Образовательная программа – это комплекс мер, утвержденный Министерством Науки и образования РК, с помощью которого можно выявить уровень навыков, знаний и умений для разных курсов обучения в вузе.

В такой программе четко прописано, что должен изучить студент на каждом курсе. В соответствии с этим документом

преподаватели создают собственные учебные планы – информацию в письменном виде о том, какие материалы и в какой форме нужно преподнести студентам, какие навыки сформировать, какие знания донести, какие науки и насколько углубленно изучить.

Наряду с нормативными документами и актами, такими как Закон Республики Казахстан «Об образовании» [3], Государственная программа развития образования и науки Республики Казахстан на 2020 - 2025 годы [4], Профессиональный стандарт «Педагог» [5], Государственный общеобязательный стандарт высшего образования [6], Государственный общеобязательный стандарт дошкольного воспитания и обучения [7], Национальные рамки классификаций (НАР) [8], Классификатор направлений подготовки кадров с высшим и послевузовским образованием [9] и Типовые правила [10], [11], [12], Образовательная программа разрабатывается на основе принципов дошкольной дидактики, психолого-педагогических особенностей развития возраста, ведется учет актуальности тем и дисциплин и отбор проводится на предмет соответствия современным требованиям «рынка педагогического труда».

Образовательные программы дошкольного образования направлены на разностороннее развитие детей дошкольного возраста с учетом их возрастных и индивидуальных особенностей, в том числе достижение детьми дошкольного возраста уровня развития, необходимого и достаточного для успешного освоения ими образовательных программ начального общего образования, на основе индивидуального подхода к детям дошкольного возраста и специфичных для детей дошкольного возраста видов деятельности.

При разработке ОП «Дошкольное обучение и воспитание» мы опираемся на функции профессиональной деятельности педагога-воспитателя: обучающая, воспитывающая, методическая, исследовательская и социально-коммуникативная. Все дисциплины обязательные и

элективные направлены на формирование профессиональных компетенций педагога-воспитателя при учете главной образовательной деятельности специалиста.

Образовательная деятельность анализируется с помощью работодателей, а также апробируется на занятиях и практике в дошкольных организациях, все это стало возможно при внедрении системы дуального обучения, так для наших студентов проводят занятия в детских садах города Кокшетау методисты ДО.

Образовательная программа строится на взаимодействии специалистов системы высшего и дошкольного образования: использование различных форм проведения занятий (кейсы, круглые столы, коучинги, проектная деятельность); привлечение высококвалифицированных кадров; внедрение инновационных технологий на основе учета практико-ориентированных подходов; создание условий взаимодействия в рамках научно-практической и исследовательской деятельности.

Исследования, проведенные во многих странах подтверждают, что высокая успеваемость наблюдается у детей школьного возраста тогда, когда ребенок имел опыт дошкольного образования. В связи с этим утверждением перед вузами, осуществляющими подготовку

педагогов-воспитателей стоит задача реализации качественного образования будущих специалистов, которые должны быть вооружены профессиональными и специальными навыками, умениями и знаниями. И это в первую очередь качественное содержание базовых и профилирующих предметов, так для развития прикладных умений студенты посещают занятия методистов детских садов г.Кокшетау, где непосредственно знакомятся с технологиями, методами и приемами проведения занятий для дошкольников.

Немаловажным является и наличие элективных дисциплин, которые проходят внутреннюю, а затем и внешнюю экспертизу, так в начале обсуждения Образовательной программы работодатели обсуждают не только название дисциплины, но и рассматривают какие модули необходимо ввести в содержание предмета, для того, чтобы способствовать развитию у будущих воспитателей любовь к детям, эмпатии, интеракции и перцепции.

Как видим, для педагога-воспитателя важным является комплексный подход к образованию, включающий в себя не только знания предметов, а сколько овладение психолого-педагогическими навыками взаимодействия с детьми в дошкольной организации.

Список литературы:

1. Heckman (2021), Top 20 Resources, <https://heckmanequation.org>.
2. Национальный доклад 2020 о состоянии и развитии системы образования Республики Казахстан по итогам 2020 года. Министерство Образования и Науки Республики Казахстан. АО «Информационно-аналитический центр».
3. Закон Республики Казахстан «Об образовании» от 27 июля 2007 г., № 319-III ЗРК (с изменениями и дополнениями по состоянию на 11.01.2020 г.);
4. Государственная программа развития образования и науки Республики Казахстан на 2020 - 2025 годы (Утверждена постановлением Правительства Республики Казахстан от 27 декабря 2019 года № 988)
5. Профессиональный стандарт «Педагог» (утвержден протоколом №2 заседания Республиканской отраслевой трехсторонней комиссией по социальному партнерству и регулированию социальных и трудовых отношений при МОН РК от 23 ноября 2016 г. и Приказ Председателя Правления Национальной палаты предпринимателей Республики Казахстан «Атамекен» № 133 от 8 июня 2017 года
6. Государственный общеобязательный стандарт высшего образования (утвержден Приказом МОН РК № 604 от 31.10.2018 г. с изменениями, внесенными Приказом Министра образования и науки РК от 05.05.2020 № 182)

7. Государственный общеобязательный стандарт дошкольного воспитания и обучения (утвержден Приказом Министра образования и науки Республики Казахстан от 31 октября 2018 года № 604, изменением, внесенным Приказом Министра образования и науки РК от 05.05.2020 № 182)

8. Национальные рамки классификаций (НАР) (утверждена протоколом от 16.03. 2016 г. Республиканской отраслевой трехсторонней комиссией по социальному партнерству и регулированию социальных и трудовых отношений)

9. Классификатор направлений подготовки кадров с высшим и послевузовским образованием (утвержден приказом МОН РК от 13 октября 2018 года № 569)

10. Типовые правила деятельности организаций образования, реализующих образовательные программы высшего и (или) послевузовского образования (утверждены приказом МОН РК № 595 от 30.10.2018 г.)

11. Типовые правила приема на обучение в организации образования, реализующие образовательные программы высшего и послевузовского образования (утверждены приказом МОН РК от 31 октября 2018 года № 600 (с изменениями и дополнениями от 14.06.2019 г. № 269)

12. Правила организации учебного процесса по кредитной технологии обучения (утверждены приказом МОН РК № 152 от 20.04.2011 г. (с изменениями от 12.10.2018 г., приказ № 563).

Есенова Шолпан Асановна

Қарағанды облысы, Жезқазған қаласы
Білім бөлімі
Әдіскер

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ТӘРБИЕШІЛЕРДІҢ КӘСІБИ ҚҰЗЫРЕТТІЛІГІН ДАМУ

Мақсаты: Мектепке дейінгі білім беру ұйымындағы педагог қызметкерлердің кәсіби білімдері мен біліктіліктерін қалыптастыру.

Мектепке дейінгі білім беру ұйымдарының тәрбиешілерінің кәсіби құзыреттілігін көтерудің негізгі проблемаларға тоқталып өтсек

Атап айтатын болсақ: әлді жақтары:

Біліктілік арттыру курстарының жүйелі жүргізілуі;

Проблемалық курстардың өткізілуі; Кәсіби шеберлігін арттыруда қолдау көрсетілуі;

Бәсекеге қабілетті тұлғаны қалыптастыру.

Әлсіз жақтарын атап айтатын болсақ:

Кадрлардың үздіксіз өзгеріп отыруы; тұрақсыздық;

Педагогикалық шеберліктерінің аздығы;

Мамандардың жетіспеушілігі.

Мүмкіндіктеріміз: Тәрбиешілердің денсаулығын жақсарту, жаңа технологияларды меңгеру, тәрбиешінің өз білімін өзі жетілдіруі, АКТ қолдану, дарынды тәрбиешілердің шығармашылық мүмкіндіктерін жүзеге асыру, нормативтік құқықтық базаны жетілдіру, іс-тәжірибиені тарату, қайта даярлау курстарынан өткізу.

Қатерлер: Тәрбиешілердің шамадан тыс жүктемелерінің болуы, әкімшілік тарапынан қолдау көрсетілмеуі, уақытылы біліктілік арттыру курстарынан өткізілмеуі, тәрбиешінің өзін жетілдіруде білімінің аздығы.

Яғни осы проблемалар мен шешу жолдары нескерекеле, тәрбиешілердің кәсіби құзыреттілігін бір қатар шешу жолдарын ұсынамыз. Тәрбиешілер біліктілік арттыру

курстарынан өткізілді: Қарағанды облысы білім беруді дамытудың оқу-әдістемелік орталығының ұйымдастыруымен өткізілген проблемалық курстар, әдіскерлер мектебі, директорлар мектебі, біліктілік арттыру курстары бойынша инклюзивті білім беру, мектепке дейінгі ұйымның сапасын бақылау, мектепке дейінгі ұйым және бастауыш білім беру мазмұнының сабақтастығы.

Сондай-ақ, жас мамандарға қолдау мақсатында бөбекжайларда «Тәлімгерлер мектебі» жобасы іске асырылды.

Бұл жоба үш кезеңнен тұрады: бірінші кезең - дайындық кезеңі, бұл жерде шығармашылық топ құрылып, іс-шаралар жоспарланып, әр тапсырмалар бойынша құжаттар пакеті әзірленіп, қатысушы жас мамандар тізімі әзірленеді.

Практикалық кезеңде жас мамандардың кәсіби қалыптасуы жүреді. Бұл жерде толық нормативтік құқықтық құжаттармен танысып, жас маманның қалыптасуының жеке жоспары құрылып, өзіндік талдауы жасалады, тәлімгердің жас маманның жұмысын талдауы кіргізіледі.

Қорытынды кезеңде жас мамандар шеруі өткізіліп, өздерінің практика жүзінде іс-тәжірибиесімен бөліседі.

Сонымен қатар бөбекжайларда «Әжемнің ертегісі», «Алғашқы ұстаз – ата-ана» жобасы, «Сиқырлы тақта» облыстық жобалары арқылы тәрбиешілердің кәсіби шыңдалуына үлкен мүмкіншілік беріледі. Бұл жобалар ата-ана, тәрбиеші, тәрбиеленуші негізінде қаланады, яғни үштік одақ арқылы өздерінің іс-тәжірибиелерін таратады.

Атап айтатын болсақ, «Алғашқы ұстаз – ата-ана» жобасы аясында тәрбиешілер арасында қалалық байқау өткізілді. Байқау тәрбиешінің тек кәсіби шыңдалуын ғана емес, сонымен қатар, функционалдық сауаттылығын, АКТ-ны қолдануын, сөйлеу шеберлігі мен ойлау шеберлігін арттырады. Әр кезеңде өздерінің шеберлігін шыңдап көрсете білді.

«Сиқырлы тақта» облыстық жобасы негізінде қалалық коучинг өтті. Педагогтер бұл коучингте өздерінің іс-тәжірибиелерімен бөлісіп, жобаға негізделе жасалған көрме материалдарын ұсынды.

«Әжемнің ертегісі» жобасы негізінде қалалық семинар-тренинг өткізілді. Бұл семинарда тәрбиешілер тек өздерінің кәсіби шеберліктерін танытты.

Сахналау, ертегіні сомдау, кейіпкердің ойын жеткізу - осының барлығы бір жобаның негізінде көрініс тапты.

Осындай кәсіби шыңдалудың қорытындысында әрбір тәрбиеші тарапынан жобалар бойынша бірқатар әзірлемелер жасалып, ата-аналарға кеңес, сигналдық карталар, қазақ әндер жинағы, ойындар каталогы әзірлемелері жасалды.

Бүгінгі заман талабы – жан-жақты дамыған, өзіндік «мені» қалыптасқан, өзіндік тұжырым жасай алатын, өзіндік бағалауға, сыни ақпараттарды өз бетімен таба білетін құзыретті тұлға болу.

Осындай биік нәтижеге қол жеткізуді – кәсіби құзіреттілігі жоғары тәрбиеші ғана жүзеге асырмақ. Сондықтан әр кезде тек ізденісте, шығармашылықта болған жөн.